Synopsis nosologiae methodicae: sistens morborum classes genera at species cum harum ex Sauvagesio Synonomis / auctore Gulielmo Cullen, M.D. med. pract. in Acad. Edinb. prof. med. Reg. apud Scotos primario, Col. Reg. Med Edinb. socio., &c.; &c.; &c.;

Contributors

Cullen, William, 1710-1790. Hodge, Abraham, 1755-1805 National Library of Medicine (U.S.)

Publication/Creation

[New York?] Americae: Excudebat Abrah. Hodge, MDCCLXXXIII [1783]

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/c49jpukz

License and attribution

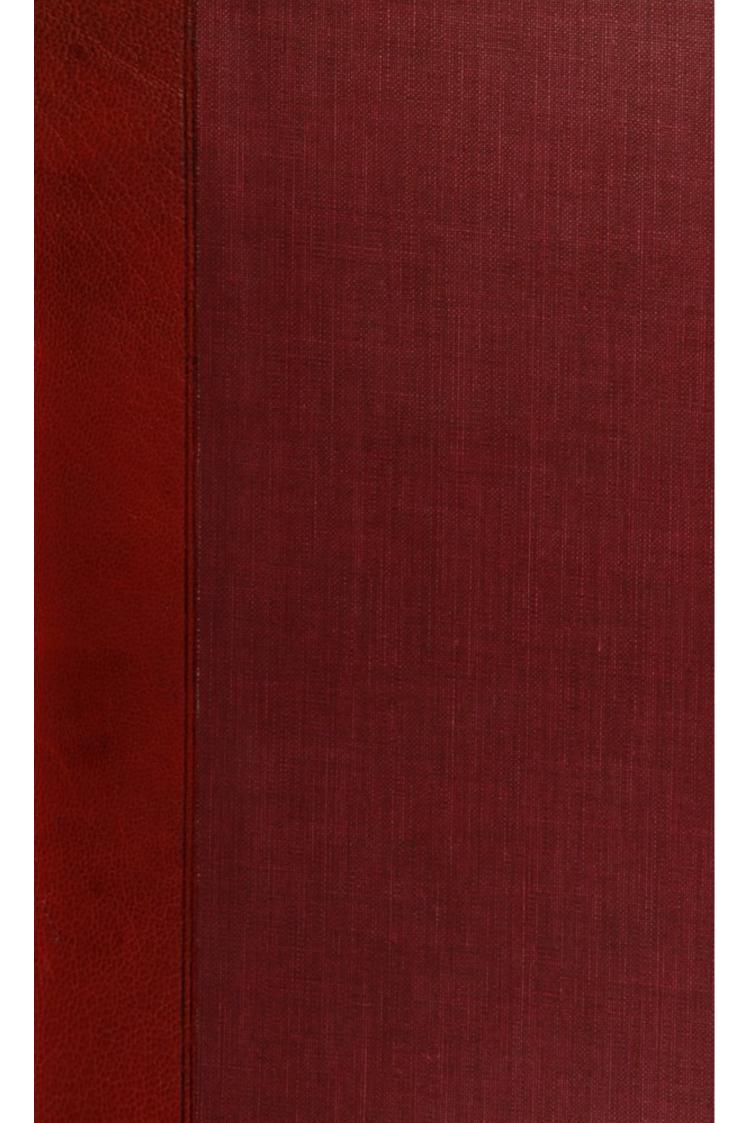
This material has been provided by This material has been provided by the National Library of Medicine (U.S.), through the Medical Heritage Library. The original may be consulted at the National Library of Medicine (U.S.) where the originals may be consulted.

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection 183 Euston Road London NW1 2BE UK T +44 (0)20 7611 8722 E library@wellcomecollection.org https://wellcomecollection.org

NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE Washington

Founded 1836

U. S. Department of Health, Education, and Welfare
Public Health Service

SYNOPSIS

NOSOLOGIÆ METHODICÆ.

****

RUSSON7

ZOBIOHTHM STEDING

SYNOPSIS NOSOLOGIÆ METHODICÆ,

SISTENS

MORBORUM CLASSES

GENERA et SPECIES

Cum harum ex Sauvagesio Synonomis.

AUCTORE

GULIELMO CULLEN, M.D.

MED. PRACT. in ACAD. EDINE. PROF.

MED. REG. apud Scotos PRIMARIO,

COL. REG. MED EDINE. SOCIO,

&c. &c. &c.

Ad Normam novissimæ Editionis edita atque emendata.

AMERICÆ:

Excudebat ABRAH, HODGE,

M.DCC.LXXXIII.

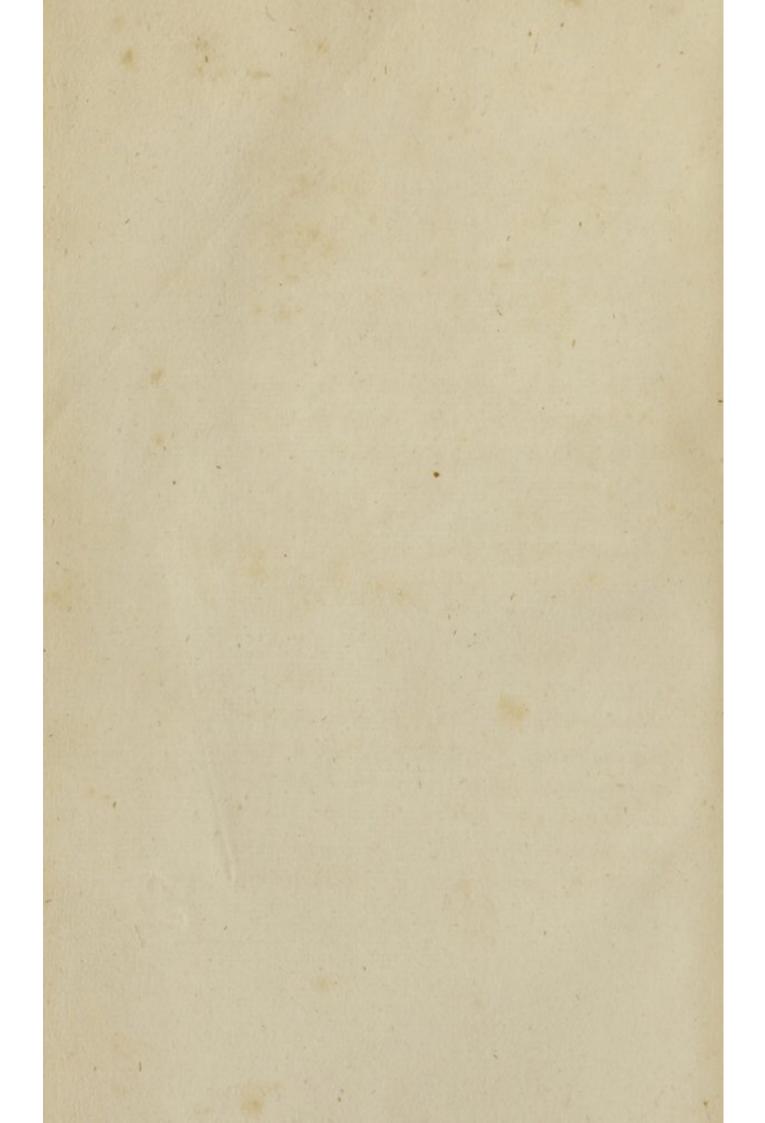
J. Buthisfund a. a.

LECTORI,

S.

Anno 1789 celeberrimus hujus operis Auctor, tertiam Synopfis Nosologiæ Methodicæ editionem in commune dabat; generibus tamen Sauvagesii, Linnaei,
Vogelii et Sagari adjunctis. Hic
Synopsin Culleni tantum excudendam curavimus, medicinæ studiosis accommodatam. Quem laborem jam late laudatam, non minorem gratiam, patria nostra, laturum speramus.

Idibus Maii,

PROLEGOMENA.

ES est inter medicos satis nota, mor-bos quosdam natura sive causa proxima diversos, externa tamen facie, sive symptomatis, adeo fimiles effe, ut alii ab aliis difficillime internoscantur. Cum autem morbi natura diversi remedia diversa, quandoque etiam contraria, postulent, summi est momenti ut medicinam facientes morbum quemque, a quovis alio, certo dignoscant.

Dum medici vero, in ipfo artis usu versati, de morbis distinguendis saepe incerti fint, merito queruntur, in scriptis de re medica, non semper inveniri quae hanc ambiguitatem folvere valeant. Saepe quidem observatum est, descriptiones, five historias,

B

quas

quas vocant, morborum, in scriptis medicorum reperiundas, plerumque mancas et impersectas esse; et nemo est, ut opinor, qui non facile agnoscat, historias morborum pleniores, magis exactas, et characteribus melius distinctas, quam quas adhuc habuimus, desideratas esse.

Extare multi quidem putarunt, medicos veteres, Graecos et Romanos, in observandis et notandis morborum phaenomenis, diligentes et solertes fuisse, atque in horum scriptis historias morborum complures quae nobis utiles esse possint. Mihi vero videtur vel ineptam et superstitiosam antiquitatis venerationem, vel quandam eruditionis oftentationem, scriptis medicorum veterum in hac re aestimationem nimiam conciliasse. Minime quidem dissimulandum, in scriptis illis quaedam subinde reperiri quae morborum characteres vere delineant. Qualia autem ibi occurrunt, quantumcunque a recentioribus aestimata, parum profecto nos docuissent,

et attentionem nostram penitus fortassis effugissent, nisi res eaedem nobis ex propria observatione prius innotuissent. Revera, neoterici libros veterum raro, ad primam rerum notitiam comparandam, evolvunt, fed plerumque, ut propria tantum inventa et observationes horum autoritate suffulciant, perscrutantur. Mihi quidem persuafum est, vel historias morborum plerasque, quae in scriptis veterum jam inveniuntur, ad morbos regionis a nostra plurimum diversae pertinere, ideoque nobis parum utiles esse; vel scripta eorum adeo mutilata et corrupta ad nos pervinisse, ut ad usus nostros parum conferre queant. Fatendum faltem, notitiam morborum ex scriptis veterum hauriendam multo minorem esse, quam qua opus est ad illam, de qua diximus, ambiguitem eximendam.

NEC nisi sero admodum et lente ad hanc rem expediendam progressi sunt recentiores. Seculo enim decimo sexto, Galeni sequaces, in instauranda veterum doctrina, tanta cum laude versati, in horum scriptis explicandis et illustrandis sere solum occupati; parum omnino ad emendandam vel amplificandam morborum historiam contulerunt.

NEC ejusdem aevi medici chemici, Galenicorum adversarii acerrimi, in illa re plus fecerunt. Medicamentis enim inveniendis, et promiscue adhibendis, solum intenti, a morborum studio hominum animos prorsus avertebant.

Hinc quidem factum est, quod ab instauratis literis seculo decimo quinto, usque ad tempora Sydenhami, nullae sere morborum historiae plenae vel accuratae conscriptae sint. Sydenhamus vero, sagacitate et judicio quibus maxime pollebat, majorem in notandis et describendis morborum phaenomenis diligentiam adhibendam esse protinus sensit, et in hunc sinem ad sedulam observationem se accinxit, qua plures tandem

et meliores, quam antea quisquam, morborum descriptiones protulit.

An hujus exemplum, et ad normam methodi, per observationes et experimenta, philosophandi, tunc temporis invalescentis, evenit, ut ab eo tempore plures medici, in historiis morborum augendis et accuratius reddendis, operam collocaverint.

A tempore igitur Sydenhami in hac re multum laboris nec frustra impensum est; rem tamen minime adhuc absolutam esse censeo. Multa parum accurata, multa erronea, multa denique prorsus falsa, historiis morborum, quas jam habemus, inesse, novit quisque in his aliquantulum versatus; et novit etiam ex variis causis haec vitia subrepsisse. Scriptores enim, alii ad theorias sibi placentes stabiliendas, alii ad sidem remediis ab ipsis sive inventis sive multum laudatis conciliandam; vel veritatem, praeconceptis occaecati, non percipiebant, vel etiam sictis

et falsis corrumpebant. Plures, re omni quovis modo mirabili capti, quod ipsi facile crediderunt, alios credere cupientes, rem omnem praeter modum amplificarunt. Plures denique, ut observationibus, hodie adeo expetitis, famam sibi compararent, historias in museo sictas, pro veris tradiderunt. Haec omnia, si specialius indigitarem, de imperfecta hactenus morborum historia satis clare constaret; sed haec omnia impraesentiarum praetermitto, et unum solummodo, in historiis morborum conscribendis, vitium, ad rem nostram maxime pertinens, indicatum volo.

Multi optimae etiam fidei medici, in morbis observandis diligenter versati, in historiis eorum conscribendis saepe nimium secerunt. Non solum enim symptomata morbi cujusvis semper praesentia et inseparabilia, sed plura etiam, et cuncta quidem quovis tempore morbum comitantia, recensuerunt. Ita symptomata rarius, nec necessario cum morbo conjuncta, et plura omnino adventitia et fortuita, fortuita, notarunt; dum simul illa inusitata et sortuita ab usitatioribus et inseparabilibus distinguere penitus neglexerunt. Hinc, historiam morborum plenissimam reddere conantes, quae ad distinctionem cujusque ab alio quovis conferre possent, omiserunt, immo dissiciliorem reddiderunt.

De hacce in historiis morborum redundantia saepe conquesti medicinam facientes, pathognomonica quae dicuntur desiderarunt; hoc est, ut notentur symptomata illa pauca, quae cuique morbo adeo propria sunt, ut ab illis solis quisque morbus ab alio quovis illico et certo dignoscatur. Hujusmodi autem pathognomonica in scriptis medicis nondum data, neque unicuique morbo assignata sunt; nec, quantum video, nissi per Nosologiam methodicam, rite institutam, assignari queunt.

Dudum quidem Sydenhamus et folers Baglivius, quo facilius et certius morbi distinguerentur, distinguerentur, omnes morbos, per normam methodi botanicae, ad genera et species, appositis characteribus idoneis, referri voluerunt: Id est, ut institueretur Nosologia methodica. Hoc etiam consilium alii summae famae medici comprobarunt, et quisque, ni fallor, in artis usu occupatus factum suisse vehementer optaret. Nihil tamen hujusmodi protinus tentatum suit; an quidem ex fructu inde capiendo parum perspecto, an vero ex dissicultate operis praevisa, non constat; sed revera nihil omnino tentatum suit, donec celeberrimus Franciscus Boissier de Sauvages, circa annum 1732, tem aggressus sit.

Quae quidem, exeunte seculo decimo sexto, Felix Platerus in morbis secundum symptomata ordinandis conatus est, quodammodo huc referri possunt; conatus autem isti inconditi adeo et impersecti erant, ut quenquam eosdem prosecuturum esse vix expectandum suit; et revera ante Sauva-

parte profecutus est. Haud dissimulandum quidem, Platerum Sauvagesto quaedam suggestisse; pauca tamen, nec sausta admodum, et quae nemini usui suissent, nisi Sauvasestus, cum meliore spe, opus multo longius provexisset.

IPSE quidem SAUVAGESTUS primum lente et titubanter progrediebatur; et, re iterum atque iterum tentata, non nisi post multam lectionem, et assiduam per triginta annos meditationem, Nosologiam methodicam suam, anno 1762 editam, protulit.

INTEREA, duo alia, in Nosologia methodica, tentamina facta sunt; alterum a celeberrimo viro, et in distributione rerum methodica plurimum exercitato, Carolo a Linne; alterum ab erudito Prosessore Gottingensi, Rudolpho Augusto Vogel. A neutro tamen, utpote vestigiis Sauvagesii presse nimis insistente, opus multum promotum suisse videtur.

CUM

Cum de utilitate hujusmodi tentaminum, jamdudum mihi persuasum sit, simulac ad medicinae praxin docendam in hac alma Academia admotus sui, mei ossicii esse putavi alumnos nostros ad Nosologiae methodicae studium allicere; et, quo facilius hoc essicerem, libellos quotquot ad id conferre possent, hic edendos, et in discipulorum manus tradendos, curavi.

Ex opere Sauvagesii, aliis rebus non admodum utilibus referto, ea tanium quae ad genera et species morborum distinguendas pertinerent excerpsi, et cum his Linnaei et Vogelii libellos integros conjunctos edidi.

AUCTORES hi aliquid laudis fine dubio merentur; quanquam enim eorum opera, rem ex toto confecisse minime videantur, nec multum utilitatis tyronibus inexpertis afferre queant; in arte tamen versatis, et in dignoscendis morbis aliquatenus exercitatis, nonnihil commodi exinde oriri possit.

DIFFICILE

Difficile quidem erit, hanc rem protinus perfectam reddere, nec, ut opinor, nisi tentaminibus repetitis sieri potest. Non solum igitur mihi licitum, sed mei muneris esse, opus hoc Nosologicum, quantum possem, promovere arbitratus sum; eoque consilio methodum quodammodo novam tentavi, et una cum supra dictis edidi. Hanc, etsi nequaquam omnibus numeris absolutam, prioribus tamen in quibusdam magis accuratam inventam fore spero.

Qui ante nos huic studio operam dederunt, minus consulto, ut mihi videtur,
rem aggressi sunt; morborum enim species
parum perspectas habentes, ad suprema classium et ordinum genera constituenda illico
se accinxerunt. A natura vero, species solum datae sunt; et generum constitutio est
mentis humanae excogitatio, quae, donec
species omnes bene notae et perspectae suerint, sallax et incerta erit; et in generibus
quidem constituendis, nisi ad species semper
respiciamus,

respiciamus, labor noster vanus et futilis evadet.

in quovis rerum systemate, neutiquam adhuc absoluta est. Classes enim, vel etiam
ordines, omnino naturales, vel in systemate
vegetabili, vel in animali, nondum ubique
constitutae sunt. De sossilibus methodus
etiam difficilior, et de morbis fortassis omnium difficillima erit. Videamus igitur quamodo hanc rem quam optime tractare possimus.

CUM res distinguendae, numero quam plurimae sint, tum ad investigationem, tum ad reminiscentiam, utilissimum et necessarium esse videtur, ut ad genera quaedam suprema referantur; cum vero species rerum non admodum numerosae sint, et quarum sigillatim recensitarum reminisci, memoriae in plerisque hominibus vires non excedat, eas, summa solicitudine, ad classes et ordines referre vix opus esse videtur.

ITA Illustris DE BUFFON quadrupedia, quorum species numero paucae sunt, ad classes et ordines referre haud necessarium esse censuit, et quae in hunc sinem alii tentarunt, frivola esse, et ad denominationem studiosos plurimum turbantem duxisse, putavit.

ILLUSTRI tamen et egregio viro prorsus assentire nequeo. Etiamsi enim institutio classium et ordinum morborum, neque pro investigatione eorum satis persecta reddi queat, neque pro numero valde necessaria sit, quodammodo tamen tentandam, et ad majorem accurationem diligenter perducendam esse, puto.

ENIMVERO, si ab illusione quae ex characteribus classium et ordinum oriri queat, cavemus, et, ni fallor, cavere plerumque licet, etiam classium et ordinum institutionem, in multis ad pleniorem et magis exactam specierum distinctionem conferre posse contendo. Etsi enim ejusmodi institutionem, ubique certam et accuratam semutionem, ubique certam et accuratam semutionem, ubique certam et accuratam semutionem.

servationes postea diligentius faciendas, ducent; quin et plurimum valebunt, tum ad Nosologiam methodicam, tum ad distinctionem morborum, tandem persectiorem reddendam.

Quamvis morborum characteres hactenus propositi saepe erronei, saepe desicientes sunt; tentamina tamen omnia jam facta exhibere cupiens, in hac tertia Synopsis editione ex systemate symptomatico CL. Michaelis Sagar, quae ad genera morborum definienda pertineant, excerpsi, et caeteris supra memoratis subjunxi. Haec autem tentamina omnia simul edita sunt, ut juxta positia facilius conferri possint, et ut collata vel optimos et maxime idoneos characteres indicent, vel ad erroneos corrigendos, et ad distinctiones magis exactas obtinendas, lectores ducant.

Hujúsmodi studium plurimis medicis necessarium fore facile credo; nam morborum titulis inhaerentes, notiones parum accuratas curatas et determinatas habent; et, quantum video, ad magis exactas, nisi nosologiae methodicae studio, duci vix possunt.

Ex iis quae jam diximus, tum utilitatem tum necessitatem Nosologiae Methodicae manisestam fore spero; et simul patebit, quare antehac, et nunc etiam, eandem colere allaboravi. Proximum est, ut in hisce prolegomenis, quas in hoc studio regulas ipse observavi, et ab aliis observandas vellem, nunc exponam.

Prima et praecipua nostra cura suit, ut morborum species in ipsis aegris praesentes detegerentur et dignoscerentur. Cum vero species nisi simul genus indicaretur, vix recte definiri possint; et cum genera plurima a Nosologis indicata unius tantum speciei sint, inde sactum est, quod nostri etiam labores, in generibus praesertim distinguendis, impensi videantur. Ad species tamen semper respeximus; et ad eas dignoscendas,

noscendas, characteres generum a nobis datos ubique utiles fore speramus.

In generibus morborum recensendis, pauciora, quam in aliis systematibus dicta sunt,
recensui; quod si recte seci, id studiosis multitudine rerum contemplanda facile turbatis
imprimis commodum esse puto. Etiamsi enim numerum generum minuens aliquando erraverim, id tamen tuto tentatum
susse sense cum enim discipuli nostri
genera facile et satis certo distinguenda recte
perspexerint, illos genera sorte omissa facile
postea agnituros esse, credo.

Genera morborum vero apud nos, quam apud alios Nosologos, necessario pauciora sunt; quia plura, pro diversis ab aliis habita et recensita, a nobis, utpote nulla, quantum nobis videtur, re diversa, sub uno titulo comprehensa sunt; et hujus rationes postea locis idoneis tradendae venient. Interea notandum, plura genera, quae primo intuitu omissa videantur, nequaquam ex oculis

oculis studiosorum sublata esse, cum generis illius, ad quod pertinere nobis videntur, uti synonyma recenseantur, et locum suum in indice adhuc retineant.

Deinde, genera morborum a nobis, quant ab aliis enumerata et definita, pauciora funt; quia nulla, nist idiopathica et primaria, notanda esse duximus; dum plura ab aliis memorata, sympathica tantum sunt, sive symptomata nusquam per se existentia; et neutiquam igitur pro morbis primariis agnoscenda. Ita Carphologia, Pandiculatio, Rigor, Sternutatio, Oscedo, Singultus, Stertor, Anxietas, Lassitudo, Stupor, Pruritus, Algor, et Ardor, a Sauvagesto, et alia ab aliis, pro generibus recensita, a nobis penitus omittuntur; et recte, ni fallor, nisi quot symptomata, totidem genera morborum, ponere velimus.

Denique, genera morborum apud nos pauciora sunt; quia, ex classibus vitiorum et Deformitatum, plura a nobis omittuntur;

tuntur; vel quod morbi adeo leves fint, ut medicorum attentionem et curam non mereantur; vel quod congeniti et immutabiles medicorum artem penitus eludant. Ita Lentigo, Leuce, Cyasma, Seline, et Cicatrix, ex classe vitiorum; et Phoxos, Gibber, Rhyssemata, Canities, Coloboma, Naevus, Monstrositas, Rhicnosis, Varus, Valgus, Leiopedes Saniodes, Cripforchis, Hermaphroditus, Dionysifcus, Galiancon, Galbulus, et alia ex classe DE-FORMITATUM apud Vogelium recenfita, recle a nobis omissa putamus. Ejusmodi vitia et deformitates, fortaffis in pathologia, five historia generali, mutationum quas, quavis occasione, subit corpus humanum notari poffent; Noiologiam autem methodicam iis adeo frivolis onerare, vel eandem tam multis novis et inutilibus appellationibus turbare, minime indoneum videtur. Judicet itaque lector, quam merito gloriatur cl. SAGAR, se generum numerum auxiffe.

Quod, modo memorata omiserim, venia forfitan mihi facile dabitur. Sunt autem alii morbi, memoratu quidem digni, quos omiffos non adeo facile condonabit studiofus. Hujusmodi omissiones agnosco, et quidem doleo; fed variae rationes, ut quidam morbi hic omitterentur, effecerunt. Primo, fieri potest, ut quidam observationem nostram penitus effugerint; dein, sunt alii fatis noti, quibus, in nostro systemate, locus idoneus nuiquam inventus est; denique, sunt alii quorum historia apud medicos adeo sit imperfecta, ut nec locus nec character idoneus iis affignari queat. Ne tamen ejusmodi genera penitus omitterentur, ad calcem operis, omissorum, quotquot noverim, catalogum subjunxi, ut posteri perspicaciores, ea diligentius perpendentes, characteres et locum iis affignent.

EODEM confilio, ne scilicet tyronibus contemplanda praeter necessitatem multiplicarentur, non genera solum, sed species morborum etiam ad minorem numerum redegi.

redegi. Hoc magis periculosum videri potest, cum nullam speciem, quae revera existat, recte omittere liceat. Ne quidem ad
recensionem specierum ipse accederem, dissicultas operis me dubium, et timidum antehac diu cohibuit; et id tantum tentare ausus
sum, ut species, a Sauvagesso recensitas, serie paulo luculentiore et emendatiore
traderem: Re autem amplius, et curatius
perpensa, species jam recensurus, numerum
earum, apud Sauvagessum recensitarum,
multum minuendum esse, arbitratus sum.

Solus quidem Sauvagesius, nam Sagarum nihil moror, in recensione specierum quicquid praestitit; et, licet egregius vir, plurimis observationibus undique collectis, multum de re medica meritus sit; haud tamen dissimulandum, illum in multis graviter errasse, dum species revera easdem, sub diversa appellatione repetitas, pro diversis ponebat; et praesertim dum species sympathicas, tam saepe idiopathicis immiscebat, qua ratione earum numerum totum praeter modum auxit. Hos ut tolle-

rem errores, quod potui feci, numerofis nempe apud SAUVAGESIUM speciebus, recte, quantum ego judico, ad pauciores redactis.

QUOD ut efficerem, primo species plures, uti diversas a Sauvagesto recensitas, pro una eademque habui, et sub uno titulo posui; atque hujus rei rationes locis suis idoneis posthac tradendae sunt.

Deinde, cum species idiopathicas solum pro veris et genuinis enumerare velim, quotquot pro symptomaticis habere potui, totidem ex numero specierum apud Sauvagesium sustuli. Cum autem, in recensione specierum symptomaticarum aliquis usus sit, earum recensionem, seorsum tamen, denuo apposui.

Denique, alia et praecipua ratio, qua specierum, a Sauvagesio recensitarum, numerum minuendum esse censui, ea est, qua plures ab eo pro diversis positas, pro specierum

specierum varietatibus, tantum habui et enumeravi.

Hoc autem est, quod in Nosologia Methodica maxime difficile videtur, dicere nimirum, quid pro ipsa specie morbi, quid pro ejusdem speciei varietate, tantum habendum sit. Cum autem criteria illa, quae in Zoologia et Phytologia, ad species a varietatibus certius distinguendas adhiberi poffint, in Nosologia Methodica nequaquam invenienda fint; varietates morborum a speciebus distinguere ubique disficilius erit. Quamobrem varietates plures recensere, tutissimum et fere necessarium esse duxi. Ejusmodi vero distinctionem, in artis usu utilissimam fore ratus, illam adhibere ubique annifus fum; quod fi non in omnibus, cum aeque certa cognitione, cum aliqua faltem verisimilitudine, diligenter quae sequuntur penfitatis, saepe fecisse videor.

Cum morbus aliquis, quo plures homines laborant, symptomata cujusdam speciei characteristica racteristica omnia et sola, in unoquoque ostendit; quantumvis haec in alio minus, in alio magis vehementia sint, hoc speciem diversam exhibere non putamus; et, in universum, morbos gradu solum differentes, non nisi ejusdem speciei varietates praebere censemus.

Tunc igitur de varietate a specie distinguenda quaestioni tantum locus est, cum in diversorum hominum morbis, vel ex solitis cujusvis speciei symptomatis, quaedam absint, vel iisdem quaedam addita sint.

Cum ex symptomatis solitis quaedam abfint, quoties inter symptomata, quae magis, et ea quae minus, essentialia sunt distinguere liceat, ex horum absentia non nisi varietatem adesse concludimus.

Cum vero symptomatis characteristicis alia quaedam addita sint, si addita pro symptomatis symptomatum, potius quam pro symptomatis

fymptomatis causae haberi queant, varietatem tantum constituunt.

Denuo, cum symptomata addita, in specie data, prorsus insolita sint, et simul conditiones morbi praecipuas parum vel nihil mutari videantur, haec quoque varietatem tantum praebere censenda.

Cum morbi genus quoddam, ex principiis diversis oriri queat, idem, ex diversitate principii, specie diversum evadere potest, nec semper tamen; nam, quotiescunque diversitas illa parva suerit, et simul symptomata parum ab ea suerint mutata, hoc etiam non nisi varietatem exhibere, putamus.

Morbi genus itidem, pro diversa ejus sede, diversae speciei sieri potest; quoties-cunque vero sedes diversa, neque partis structurae, neque functionis ratione disserat, hujusmodi sedis diversitas etiam pro varietate tantum habenda est.

Porro, cum de morbis invicem distinguendis hic agatur, observari vellem, res duas esse, quae ad similitudinem et affinitatem morborum, in diversis hominibus indicandam, plurimum facere possint.

ALTERA est, quod principii quaedam similitudo, morborum inde in diversis hominibus genitorum similitudinem arguit; ita,
quando morbi diversorum hominum, ex
uno eodemque principio oriantur; quando, etiam principium illud, ad morbum
gignendum, in unoquoque necessarium sit;
denique, quando idem principium, ubique
fere ejusdem qualitatis et vis esse videatur, tum demum morbos, ex ejusmodi principio genitos, ejusdem vel simillimae naturae
esse, judicare licet.

Hoc de morbis contagiosis plerisque valere mihi videtur. Ex his enim sunt, qui in pluribus hominibus ab eadem specissica contagione oriuntur; nec, in eorum aliquo morbus, nisi ab illa contagione applicata, plicata, oriri unquam observatur; et simul illius contagionis vires et qualitates,
ubique sere, eaedem esse videntur. Quod
ad proxime dictum spectat, id quibusdam dubium videri potest; sed, cum ejusdem contagionis essectus, per secula plura jam observati, semper et ubique admodum similes sint, eam qualitate et viribus
eandem esse, merito concludimus; et, ob
hoc praesertim, quod essectus isti, quatenus
diversi videantur, plerumque hominis insecti conditioni cuidam, potius quam contagioni, qualitate vel viribus diversae, tribui
possunt.

Morbos, itaque, eadem contagione specifica ortos, simillimae naturae esse credendum; ejusmodi morbos etiam vix, nisi unicam ejusdem generis speciem, praebere; immo, earum diversitatem quandam aliquando observatam, non nisi ejusdem speciei varietatem indicare, suspicandum est.

HAEC omnia, non folum de exanthematis contagiofis, sed etiam de plerisque sebribus epidemicis, dicta velim. Hanc autem opinionem, de similitudine sebrium epidemicarum proferens, a gravis auctoritatis viro Sydenhamo, hujusmodi sebres specierum plurium esse statuente, dissentire cogor. Recte quidem, an secus, multum dubito; et posteris litem dirimendam relinquo, hoc simul praemonito, plurimum medicinam sacientibus inter suturum, de alterutrius sententiae veritate sibi satisfacere, vel potius quas limites utrique sint ponendae, statuere.

ALTERA res, quae similitudinem morborum, in diversis hominibus, ostendere possit, est similitudo remediorum quibus sanantur. Similitudo quidem morborum in
similitudine causae eorum proximae, qualiscunque sit, revera consistit; cum remedia
vero morbis medeantur, tantum quatenus
causas, corum proximas tollant, morbos,

qui iisdem omnino remediis sanantur, ejusdem naturae esse oportet.

Hujusmodi ratiocinatio, tum ad phlegmasiarum missione sanguinis, tum ad febrium intermittentium cortice Peruviano fanatarum, fimilem naturam indicandam, plurimum certe facere potest. Hanc autem doctrinam, utcunque in praxi medica aliquando utilem, fallacem tamen, neque in praxi, neque in Nosologia methodica, nisi caute admodum, adhibendam esse cenfeo. Apud vulgus medentium quidem, remedia eadem quibusque fere ejusdem generis, speciebus, et harum varietatibus adhiberi, et hinc genera plura nullo modo specie differre, videantur. Sed peritiores norunt, morbos, aliquo modo diversos, rarius quam putatur, ab iisdem prorsus remediis sanari: Bene etiam norunt, ex promiscua remediorum adhibitione fieri, quod eadem remedia adeo faepe frustranea, fanationes falteni minus perfectae fint. Porro, norunt expertissimi, ad recte medendum, omnino opus esse, ut remedia, non solum generi, sed speciei cuique, et saepe etiam varietatibus quibusdam, apprime sint accommodata.

An artem medicam breviorem, et exinde faciliorem, reddendam, species morborum quascunque, a varietatibus suis distinguendas esse, arbitratus sum. Hanc tamen distinctionem in pluribus quodammodo incertam esse fateor, et, in nosologia methodica, tutissimum fore puto, varietates morborum plerasque notare et recensere. Hoc itaque praestare ubique annisus sum, aliis sapientioribus, qui posthac huic operi se immiscere velint, relinquens, discriminationem magis certam statuere.

Exposita jam qua ratione morborum, tum generum, tum specierum, numerum minuere laboravi; superest, ut quo modo eorum, quae admisi, characteres constituendi sunt, nunc exponam.

IMPRIMIS igitur, notas externas, sensibus nostris facile obvias, ubique selegi, neglectis, vel potius rejectis, de statu corporis interno conjecturis quibuscunque. Porro, ex notis quae sensibus sunt obviae, illas medici potius quam aegri sensibus percipiendas, semper praetuli; quum tamen has, utcunque sallaces, penitus negligere vel omittere non liceat.

Secundo, ea symptomata pro notis characteristicis praecipue seligenda putavi, quae perpetuo cum morbo praesentia sunt, et hoc quidem semper annitendum esse puto. Cum vero plurimi morbi sub eorum decursu, aliam atque aliam omnino formam capiant, in his, ex serie rerum, et symptomatum sibi invicem succedentium, character saepe necessario petendus est.

In hac re autem tractanda, duplex quaestio exoritur. Prima est, An ex morbi a principio characteris partem desumere liceat? An hanc responderi possit, quod, etiamsi de principiis morborum apud medicos judicium saepe fallax, et prorsus falsum sit, nec temere ideirco ad morbos distinguendos adhibendum; cum eadem tamen aliquando satis certe nota sint, et facile observanda, hujusmodi principia in nosologia, pro notis characteristicis recte adhiberi posse censeo.

ALTERA quaestio hic exoriens est, quatenus ex serie symptomatum, sub decursu morbi occurrentium, characterem ejus petere liceat? Ad hanc etiam possit responderi, quod, cum plures morbi, uti exanthemata et sebres intermittentes, nisi post decursum aliquot dierum, ex serie symptomatum sibi invicem succedentium, nullo modo dignosci queant; ut hujusmodi morbi distinguantur, ex serie illa character necessario sumendus est. Characteres autem, non nisi post longum morbi decursum, fortassis non nisi post morbum sinitum, statuendi, nequaquam in nosologia usurpari debent.

debent. Ita apud Ill. LINNAEUM Febrium continentium, quas vocat, characteres a diuturnitate totius morbi desumpti prorsus inepti sunt.

In constituendis morborum characteribus, regula tertia est, quod, cum quisque fere morbus, ex plurium symptomatum concursu solum dignoscatur, ex iis pro notis characteristicis quot sufficiant; nec plura tamen adhibenda funt. Priores nosologi mihi videntur, in characteribus quos dederint, plerumque nimis breves et deficientes fuisse; et forsan mihi vitio verti potest, quod aliquando fim in iisdem nimis longus et redundans. Nusquam quidem volens fui redundans; ut vero essem copiosus ubique me conatum fateor, prudentissimum fore ratus etiam ad redundantiam appropinquare, quippe posteris multo facilius erit, quod nimium est tollere, quam quod deficiat supplere.

In characteribus denique morborum conflituendis, quaeritur etiam, an ex defectu
functionis cujuslibet, quae in sano unoquoque exercetur, vel ex absentia symptomatum, in aliis generibus vel speciebus apparentium, notas quasdam desumere liceat?
Sauvagesius quidem desectus sunctionum, utpote nihil positivum indicantes, pro
morbis noluit admittere; plures igitur, qui a
Linnaeo sub ordine constrictoriorum, et a
Vogelio sub classe epischesium, recensentur,
penitus omisit.

SED, pace tanti viri, dixerim, quanquam defectus, si strictius loqui velimus, nihil positivum indicet; defectum tamen sunctionis, quam exercet quisque sanus, statum corporis humani exhibere, quem ut distinguamus utilissimum est, atque etiam necessarium, et ejusmodi status pro morbo recte haberi potest. Porro, etiamsi in quibusdam defectus isti aliquando sine molestia vel morbi symptomate observentur; in plerisque tamen magnam molestiam, et symptomata

mata plurima pariunt. In his igitur, defectum functionum, saepe symptomatum causam manisestam, pro morbo haberi licet, et ex ejusmodi desectu, in plurimis morbis horum notas characteristicas petere licet, et oportet. Sauvagestus ipse in hac re parum sibi constare videtur, Debilitatum classem instituens, et Amnesiam, Agrypniam, Ischuriam, et alia etiam tanquam genera recensens.

Quod notas ex absentia symptomatum, in aliis congeneribus apparentium, spectat; eas nequaquam bonas, et, ubicunque sieri potest, evitandas censeo. In pluribus vero vitari, quantum video, non possunt; nec a quovis nosologo adhuc suerunt vitatae.

Cum, secundum has regulas, characteres morborum constituendi sint, plurimum refert, eosdem sermone accurato et luculento exprimere; nec minus, morbum quemque apto nomine insignire.

NORUNT eruditi, Ill. LINNAEUM methodum plantarum perfectiorem reddidifle, eo, quod botanices linguam, usurpatis ubique vocibus maxime idoneis et definitis, magis accuratam effecit; nec quidem dubito quin delineatio morbi, adinstar delineationis plantae, a LINNAEO exhibitae, in nofologia multum profutura fit. In nosologia autem, ac in botanice, non aeque necessarium esse videtur; tum quod tam multae resum circumstantiae, in nosologia, ac in botanice, notandae non veniunt; tum quod fymptomatologia, in quibuscunque fere Pathologiae generalis fystematibus exhibita, plurimum in hac re jam praestitit. Fatendum quidem, fymptomatologias vulgo prolatas, nec adeo plenas effe, nec adeo exactas, ac optandum effet; et, si pleniores sierent, atque ubique voces magis idoneae et accurate definitae usurpatae essent, ad nosologiam perficiendam certe plurimum conferre poffet. In hujusmodi vero tantamine cavendum est, ne distinctiones nimium subtiles et dubiae adhibeantur, uti ab auctore Ob-

fervationum.

nis 1767 et 1768 prodierunt, factum fuisse opinor. Ipse quidem hujusmodi nihil tentavi, tum quod plus exegisset, quam per longum tempus mihi suppetivit otii, tum quod mihi minus necessarium videtur, qui voces apud medicos usitatissimas, et in sensu vulgo recepto, ubique fere usurpandas curaverim.

Quod ad denominationem morborum attinet, in Classium, Ordinum, et Generum nominatione, eas, quantum potui, regulas observavi, quae in LINNAEI Criticis Botanicis, et in ejusdem Philosophia Botanica, ab ill. auctore traduntur.

QUANDO notiones novae sunt proferendae, etiam nova nomina imponenda sunt,
et ejusmodi aliquando, parcius licet, adhibuimus. Cum vero nomenclaturam medicam, diuturno usu consirmatam, sine gravi causa mutare non liceat; ne sactum esset ubique curavimus; quod tamen ill.
Linnaeum saepe, nulla urgente necessitate, secisse, et Vogellum, appellationibus

bus novis, frivolis, ineptisque, Nosologiam deturpasse, observavimus.

Ut clarior et certior habeatur morborum notitia, appellationibus selectis, synonyma, tum aliorum nosologorum, tum auctorum maxime celebrium, ubique apposuimus. Hoc diligentius seci, ut inde norint studiosi, ex quibus praecipue scriptis, morborum scientia optime obtineri possit.

In recenfendis specierum synonymis, appellationes, quibus SAGARUS usus sit, omisi, tum quod ipse aliorum auctorum synonyma ubique omittens, nos de speciebus, quas indicare voluit incertos, saepe reliquit; tum quod, in recensione specierum, illum profecto minus peritum suisse, et regulas nosologiae methodicae optimas quasque neglexisse, nobis videtur.

SYNONYMA veterum medicorum adhuc omifi, non quod eorum scripta prorsus negligenda esse putaverim, sed quod ego, neque satis certo, neque cum fructu, synonyma eorum indicare potuerim.

(Ditte)

malgololold compliants alleged where and

The state of certics habeatur morton unit

primateres quité sanciare dinsité, appearing primater de la companie de la compan

continues of the second of the

SERIES

CLASSIUM et ORDINUM*.

CLASSIS I. PYREXIÆ.

ORDOI. FEBRES.

II. PHLEGMASIÆ.

III. EXANTHEMATA.

IV. HÆMORRHAGIÆ

V. PROFLUVIA.

CL. II. NEUROSES,

O. I. COMATA.

II. ADYNAMIÆ.

III. SPASMI.

IV. VESANIÆ.

* Classium institutionem primo a Sauvagesto das tam, Linnaeus, Vogelius, et Sagarus, in omnibus fere, secuti sunt. Cum vero ex eorum classibus plures sint, uti Vitiorum, Anhelationum, Dolorum, et Fluxuum, neque naturales, nec quovis modo idoneae, ejusmodi institutionem sequi non potui. Aliam itaque simpliciotem, et in universum,

CL. III. CACHEXIÆ.

O. I. MARCORES.

II. INTUMESCENTIÆ.

III. IMPETIGINES.

CL. IV. LOCALES.

O. I. DYSÆSTHESIÆ.

II. DYSCINESIÆ.

III. APOCENOSES.

IV. EPISCHESES.

V. TUMORES.

VI. ECTOPIÆ.

VII. DIALYSES.

ut mihi videtur, aptiorem, hic protuli. Haec fortaffe etiam minus absoluta videri possit, quod inter morbos totius systematis, in primis tribus classibus recensitos, et illos partis singularis, sive Locales, in
classe quarta collocatos, dissinctio non ubique facilis
erit. Hoc quidem, rarius licer, aliquando sieri posse
concedimus. Sed nihil praestantius nobis nunc
suppetit; et, ob rationes in Prolegomenis, pag. xx.
allatas, de persecta classium institutione non admodum solliciti sumus.

CL. I. PYREXIÆ.

CHARACTER. Post horrorem pulsus frequens, calor major, plures functiones laesae, viribus praesertim artuum imminutis*.

SYNONYMA. Morbi febriles Auctorum.

* Quod hic, et pluribus quae sequuntur locis, nobis sorsitan vitio verti possit, quodammodo hie obiter excusare liceat. Ita, dici potest, pyrexias aliquando videri, quas nullus praecesserat horror, et pyrexias in quibus neque pulsus frequentior, neque calor major, quam in sanis esse solet; characterem ideo datum neque verum, neque ubique adhibendum. Issusmodi pyrexias, rarissime licet, aliquando videri negare nolo; sed, in characteribus classium, ad species dignoscendas adhibendis, ut singulae classis notae in unaquaque specie conspiciantur, haud necessarium videtur, et sustituti, si earum pleraeque in specie quavis adsint.

Character idoneus quisque, plurium notarum sive symptomatum concursum notare debet, et male quidem

ORDOI. FEBRES.

Praegressis languore, lassitudine, et aliis debilitatis signis, pyrexia sine morbo locali primario.

Febres Austorum S. Cl. II. V. Cl. I. Sag. Cl. XII.
Morbi febriles critici L. Cl. II.

cum veteribus Vogelius calorem auctum folum, et recentiores Sylvius et Cel. Boerhaavius pulsuum velocitatem folam, pro charactere pyrexiae, sive febris ut vocant, posuerunt. Certe, qui dicunt febrem adesse etsi pulsus nihilo naturali frequentior sit, ex aliis quam velocitate pulsuum signis febrem adesse judicant; quod etiam plurium symptomatum notationem, in quovis charactere necessariam esse, ostendit.

Porro, hic obiter observari velim, pulsuum velocitatem solam, pyrexiam vel sebrem adesse nequaquam semper indicare; cum a causis externis plurimis pulsus sit naturali velocior, sine morbo, sive quavis sunctionum laessone. Hisce de pyrexiae charactere quaestionibus, in charactere a nobis hic dato, quantum potuimus, prospectum est. Sed, in aliis classium et ordinum characteribus adeo selicem esse vix licet; et in characteribus plerisque, si ad species plerasque character recte adhiberi possit, paucas exceptiones non moror. Unilem plerumque suisse mihi sussicit, ubique persectum sore non spero.

SECT. I. INTERMITTENTES.

Febres, miasmate paludum ortae, paroxysmis pluribus, apyrexia, saltem remissione evidente interposita, cum exacerbatione notabili, et plerumque cum horrore redeunribus, constantes: Paroxysmo quovis die unico tantum*.

Intermittentes Auctorum S. Cl. II. O. III. L. Cl. II.
O. II. V. Cl. I. O. I. Sag. Cl. XII. O. III.
Remittentes Auctorum S. Cl. II. O. II. Sag. Cl. XII.
O. II. †.

* Qui perpenderit quae de febribus remittentibus, quae videntur continuae, a continuis, strictius dictis distinguendis, mox dicenda sunt, facile videbit quamobrem, tum intermittentium tum continuarum characterem antea datum, hic mutare necessarium habui.

† Febrium remittentium, quasi a sebribus intermittentibus exquisitis prorsus differentium, ordinem separatum instituerunt Nosologi Sauvagesius,

Exacerbantes L. Cl. II. O. III.

Continuae V. Cl. I. O. II. *.

Continuae periodicae Sennert. de febr. Lib. II. cap.

13.

Continuae remittentes, Boerb. Aph. 727.

Compositae ex acuta periodica, Junk. Tab. 82.

Continuae remittentes, proportionatae, Torti. Therap. Spec. L. V. cap. I.

Continentes Mortoni, Exerc. II.

Linnaeus, et Sagarus; minus recte tamen, si mihi judicare sas sit. Remittentes enim, quae dicuntur, ex eodem principio, miasmate nempe paludum, ac intermittentes, oriuntur; iisdem in locis, et eodem anni tempore, utraque simul epidemice grassatur; utraque iisdem prorsus remediis sanatur; et saepissime in eodem homine idem, qui videtur, morbus, nunc intermittentis nunc remittentis typum exhibet. Morbi idcirco, causis, sanatione, et typo simillimi, nec ad ordinem, nec ad sectionem diversam distrahendierant.

* Magis inconsulto adhuc Vogelius remittentes omnes cum continuis sociavit. Continuae, quas vocamus, omnes quidem remissiones et exacerbationes osterdunt; sed a remittentibus ad intermittentes merito reserendis, plurimum aliis multis disserunt, ut mox dicetur.

GENUS. I. TERTIANA.

Paroxysmi similes intervallo quadraginta octo circiter horarum : Accessionibus meridianis.

Tertiana Auftorum, S. G. 88. L. 16. V. 2. Sag. p. 704. Hoffm. Tom. II. pag. 11. Stabl. de tertiana febris genium universum manisestante, Halae 1706. Ejusd. Casual. magn. Cas. 21. Casual. min. Caf. 96. Clegborn's diseases of Minorca, cap. III. Senāc, de recond. febr. natura.

TERTIANA est vel

- I. Interpofita apyrexia, quae
- 1. Variat paroxysmi duratione.
- A. Tertiana paroxysmis haud ultra horas duodecim extensis.

Tertiana legitima, S. sp. 1. Sennert. de sebr. L. II. cap. 18, Hoffm. Tom. II. p. 12. Tertiana vera, Clegb. Min. p. 140.

B. Tertiana paroxysinis ultra horas duodecim extensis.

Tertiana notha sive spuria, S. sp. 2. Sennert. de febr. L. II. c. 18. Clegh. Min. p. 140. Hoffm. Tom. II. p. 12.

- 2. Variat paroxysmorum recursu.
- C. Tertiana quotidie revertens, paroxysmis inaequalibus, alternis similibus.

Tertiana duplex, S. sp. 13. Sennert. de sebr. L. II. c. 21. V. G. 12. Clegh. Min. p. 141. Duplicana L. 18.

D. Tertiana alternis diebus revertens, paroxysmis eodem die binis.

Tertiana duplicata, S. sp. 14. Jones, de sebr. interm. P. II. cap. 6. River. Cent. IV. obs. 16.

E. Tertiana quotidie revertens, paroxysmis altero die binis, altero unico tantum.

Tertiana triplex, S. sp. 15. Clegh. Min. p. 142. Semitertiana Hoffm. II. p. 40.

Semitertiana primi ordinis Galeni, Spig. de semitertiana, L. II. cap. 4. F. Tertiana quotidie revertens, interpofita remissione inter diem imparem et parem magis, inter parem et imparem minus, notabili.

Hemitritaeus, Celse L. III. cap. 3.

Semitertiana, Clegh. Minorc. p. 143. *.

Semitertiana secundi ordinis, Galeni, Spig. L. II. c. 5.

Amphimerina hemitritaeus, S. sp. 8.

Amphimerina pseudo hemitritaeus, S. sp. 9. *.

- 3. Variat symptomatibus.
- G. Tertiana affectibus soporosis stipata.

Tertiana carotica, S. sp. 10. Werlhof. de sebribus, et auctores ab eo allegati, p. 6.

Tertiana hemiplegica, S. sp. 20. Werlhof. ibid.

Quotidiana soporosa, S. sp. 8. Car. Pis. obs. 175.

176.

Febris caput impetens, Sydenb. Ep. ad R. Brady.

H. Tertiana spasmis et motibus convulsivis stipata.

* Fortassis hemitritaes quaevis ad remittentes relegari possit; et, licet assines separare nolui, limites non satis certe ponendos esse sateor.

Tertiana asthmatica, S. sp. 6. Bonet. Polyalth. Vol. I. p. 250.

Tertiana hysterica, S. sp. 8. Wedelii A. N. C. Dec. I. A. II. obs. 193.

Hysteria sebricosa, S. G. 135. sp. 8. A. N. C. Dec. I. Ann. II. obs. 193.

Tertiana epileptica, S. sp. 16. Calderae Trib. med. p. 225. Lautter. Histor. med. bienn. Cap. II. cas. 2.

Quotid. epileptica, S. sp. 3. Edinb. Esfays, Vol. V. P. II. art. 49.

Ecclampfia febricofa, S. G. 133. sp. 17. Epilepfia febricofa, S. G. 134. sp. 9.

Tertiana tetanodes Medici Beobacht. I. Band. p. 24.

Tetanus febricofus, S. G. 122. sp. 10. Stork, Ann. Med. II. p. 163.

I. Tertiana efflorescentia cutis stipata.

Tertiana petechialis, S. sp. 3. M. Donati, L. III. Cap. 14. Lautter. Hist. Med. cap. II. cas. 10.

Tertiana scorbutica, Wedel. A. N. C. Dec. I. A. II. Obs. 193.

Tertiana urticata, S. sp. 22. Planchon. Journ. de med. 1765. Clegb. Minorc. p. 157.

Tertiana miliaris, S. sp. 21. Walibieri de med. German. apud Roncalli Europ. med. p. 151.

K. Tertiana phlegmafia stipata.

Fertiana pleuritica, S. sp. 4. Valesii in epid. L. r. Sect. 3. Lautt. hist. med. cap. II. cas. 5. 9. Pleuritis periodica, S. G. 103. sp. 14.

Tertiana arthritica, S. sp. 5. Morton. Exerc. I. cap. IX. hist. 22. Lautt. loc. cit. cas. 19.

4. Variat aliis morbis complicata.

Tertiana scorbutica, S. sp. 9. Etmuller, prax. L. I. Sect. XVI. cap. 2. Timaei L. VIII. cas. 15.
Tertiana syphilitica, S. sp. 17. Deidier de morb. vener. Sect. IV.

Tertiana verminosa, S. sp. 18. Stiffer. in act. Helmstad. Lancis de noxis palud. L. II. cap. 5. et 6.
Illust. Pringle Diseases of the army, p. 98. Ramazzini const. epidem. rural. ann. 1690. Sect.
XI. Van den Bosch. C onst. epid. verminos. ann.
1760, &c.

5. Variat ratione principii *.

* Nullum quidem febrium intermittentium prineipium sufficiens praeter miasma paludum agnoscimus; sed, cum miasma hoc non semper validum sit ad morbum arcessendum, nisi aliae potestates excitantes simul

Tertiana accidentalis, S. sp. 12. Sydenbam, cap. 5.
Tertiana a scabie S. sp. 11. Juncker, tab. 80. Hoffm. II. p. 12.

II. Interpofita remissione tantum *.

Tritaeus, L. 21.

Hemitritaea, L. 23.

Tertianae remittentes et continuae Austorum.

Tertianae fubintrantes, proportionatae, subcontinuae,

Torti Therap. Special. Lib. III. cap. 1.

fimul agere concurrant; has potestates excitantes pro parte principii hic admittimus, licet neutiquam morbum excitassent, si miasma paludum non antea applicatum suisset.

* Tertianae Remittentes variant adeo, tum typi tum fymptomatum ratione, et formae earum diverfae adeo faepe in eodem homine inter fe commutantur, ut in iis denominandis nihil fere quod perpetuum sit efferri possit. Tertianas autem, quas comitatas dixit Torti, eas scilicet quae symptomate quodam peculiari et gravi comitantur, recensui; dein, ut
caetera ad hanc rem pertinentia intelligantur, auctores plures qui de tertianis remittentibus optime
scripserunt, et exempla earum praecipua exhibuerunt,
enumeravi.

Tertiana subcontinua, S. sp. 19.

Quotidiana deceptiva, S. sp. 2.

Amphimerina semiquintana, S. sp. 24.

Tritaeophya deceptiva, S. sp. 10.

Ex tertianis comitatis Torti loc. cit. praecipuae funt:

A. Tertiana cholerica sive dysenterica, Tort. ibid.

Lautter, Hist. med. cas. 6. 16. 17. 20. Morton,

App. ad Exerc. II.

B. Tertiana subcruenta sive atrabilaris Tort. ibid. Haec a Cleghornio nunquam visa est.

C. Tertiana cardiaca Tort. ibid. Lautter, Hist. med. cas. 15. 18. 23.

Amphimerina cardiaca, S. sp. 5. *.
Tritaeophya assodes, S. sp. 6.
Febris continua assodes, V. 27.

* Amphimerinas inter et Tritaeophyas, uti inter quotidianas et tertianas duplices, distinctio saepe disficilis. Sed quotidianas tertianis multo rariores, et oeconomiam animalem in sebres typi tertiani maxime proclivem esse norunt experti, hinc plures amphimerinas ad tertianas remittentes retuli. Judicent autem autoptae.

D. Tertiana diaphoretica, Tort. ibid. Tritaeophya typhodes, S. sp. 4.

Tritaeophya elodes, S. sp. 5. +.

Febris continua elodes, V. 21.

E. Tertiana syncopalis Tort. ibid. Lautter, cas. 11.

Tritaeophya syncopalis, S. sp. r.

Amphimerina fyncopalis, S. sp. 4.

Amphimerina humorofa, S. sp. 6.

Febris continua syncopalis, V. 29.

F. Tertiana algida, Tort. ibid, Lautter, caf. 13.

Amphimerina epiala, S. sp. 3.

Amphimerina phricodes, S. sp. 7.

Tritaeophya leipyria, S. fp, 9.

Tertiana leipyria, S. sp. 23. Valcarenghi Med. Ration. p. 18.

Febris continua epiala et leipyria. V. 19. et 24.

G. Tertiana lethargica, Tort. ibid.

Tritaeophya carotica, S. sp. 7. Lautter, 1. 7. 14.

Tertiana apoplectica Morton. Exerc. 1. cap. IX. Hist. 25.

Tertiana soporosa Werlhof. de sebr. p. 6.

Febris epidemica Urbevetana Lancis. de noxis pal. effluv. I. II. c. 3.

†. De typo febris sudatoriae Boyeri Meth. a suivre dans les malad. epidem. quam huc retulit Sauvage-sius, ex ipsius Boyeri descriptione mihi non liquet, et ad typhum referri mallem.

Tertianarum remittentium exempla praecipua, nobis nota, funt sequentia.

Causos Hippocratis. De Morb. Vulg. L. III. sect. 3. Tritaeophya causus, S. sp. 2.

Febris ardens Boerhaavii, Aph. 738?

Tertiana perniciosa, quae simulata tertiani circuitus essigie lethalis, et mille accidentibus periculosissimis implicata, existit. Lud. Mercatus de sebribus, Lib. VI.

Tertiana pestilens, P. Sal. Diversus de sebri pesti-

Tertiana maligna pestilens Riverii, L. XVII. Sect. II. c. 1. et Sect. III. c. 3.

Morbus Hungaricus Lang. Lemb. L. I. Ep. 4. Sennert. de febr. L. IV. cap. 14. Jordan. de pestis phaen. cap. 19.

Languor Pannonicus Cober. obs. castr. Hung. 1. obs. 6. &c.

Amphimerina Hungarica, S. sp. 10. Vide postea, notas ad Typhum.

Hemitritaeus pestilens, Schenck obs. L. VI. ex Corn. Gemma.

Febres pestilentes Ægyptiorum, Alpin. de med. Ægypt. L. 1. cap. 14.

Febris tertiana epidemia, Bartholin. Hist. anat. cent. II. 56.

Febres epidemicae Autumni ann. 1657 et 1658, Willis de febr. cap. 16,

Febris syneches epidemica ab ann. 1658 ad 1664, et postea ab ann. 1673 ad 1691. Morton. App. ad Exerc. II.

Febres Antumnales incipientes, Sydenb. de morb. acut. ad ann. 1661---1664, et in epist. ad H. Paman ad 1678, et seq.

Affectus epidemicus Leidensis, Fr. Sylvii Prax. med. app. tract. X. et oratio de affectus epidem. causis.

Morbus epidemius Leidensis 1669, Fanois, Diss. apud Haller. Disp. tom. V.

Tertianae perniciosae et pestilentes et sebres castrenses epidemiae Lancisi de nox. palud. effluv.

Febres intermittentes anomalae et mali moris, Hoffm. II. p. 38.

Febris cholerica minus acuta, Hoffm. II. p. 112.

Febris epidemica Leidens. ann. 1719. Koker apud Haller, Disp. tom. V.

Amphimerina paludofa, S. fp. 19.

Febris paludum Illustr. Pringle Diseases of the army, Ed. 4to, 8vo, p. 179.

Bononiensis constitutio hiemalis 1729, Beccari in A. N. C. Vol. III. Obs. 48.

Amphimerina biliofa, S. sp. 22.

( )

Febris Castrensis Illustr. Pringle loc. cit. p. 174.

Febris putrida epidemica, Huxbam de aere ad ann.

Febris biliofa Lausanensis, Cl. Tiffot. de febr. biliof.

Tritaeophya Wratislaviensis, S. sp. 3. Habn. Epidemia verna Wratislav. in app. ad A. N. C. vol. X.

Tritaeophya Americana, S. sp. 12?

Febris anomala Batava, Grainger de febr. anomala.

Morbus Naronianus Pujati de morb. Naron.

Febris continua remittens, Hillary's Dif. of Barba-

Febris remittens Indiae Orientalis, Lind. Med. Edin. Diff. Inaug. 1768.

Febris critica et febr. biliosa aestatis, Rouppe de morb. navig.

Febris remittens regionum calidarum, Cl. Lind. Med. Haslar. Essay on the diseases of hot climates.

Tertiana remittens symptomatica est.

Tritaeophya lactea, S. sp. 8. Febris lactea, Etmulleri Coll. consult. cas. 57.

G. H. QUARTANA.

Paroxysmi similes intervallo septuaginta duarum circiter horarum: Accessionibus pomeridianis.

Quartana Austorum S. G. 89. L. 17. V. 3. Sag. 711. Hoffm. II. p. 23. Junck. tab. 81.

Est vel,

- I. Interpofita apyrexia.
- 1. Variat typo.
- A. Quartana paroxysmis quarto quoque die singulis; aliis diebus nullis.

Quartana legitima, S. sp. 1. S. denham de morb. acut. cap. V.

B. Quartana paroxysmis quarto quoque die binis; aliis diebus nullis.

Quartana duplicata, S. Sp. 4. Bonet.

C. Quartana paroxysmis quarto quoque die tribus; intermediis diebus nul-

Quartana triplicata, S. sp. 16.

D. Quartana quae ex quatuor diebus tertium tantum a febre vacuum haber, paroxysmis quarto quoque die simi-

Quartana duplex, S. sp. 3. V. 13.

E. Quartana quotidie accedens, paroxysmis quarto quoque die similibus.

Quartana triplex, S. sp. 5. V. 14. Barthol. H. anat. c. 1. 95.

2. Variat symptomatibus.

Quartana cataleptica, S. sp. 7. Bonet. Polyalth.

Quartana comatosa, S. sp. 15. Werlhof. de sebr. C. Pisonis Observ. de morbis a colluvie seros. obs. 166. 167. 168. 169. 171. 172. 173. 174.

Quartana epileptica, S. sp. 8. Scholzii Conf. 379.

Quartana hysterica, S. sp. 10. Morton. Pyret. Exerc. I. cap. IX. H. 10. 11.

Quartana nephralgica, S. sp. 9.

Quartana metastatica, S. sp. 17.

Quartana amens, S. Sp. 12. Sydenham de moib.

Quartana splenetica, S. sp. 2. Etmuller. Coll. consult. cas. 25.

3. Variat aliis morbis complicata.

Quartana syphilitica, S. sp. 6. Plateri obs. L. III. p. 676. Edinb. Est. art. XLVII. obs. 8.

Quartana arthritica, S. sp. 11. Musgr. de arthr. sympt. cap. IX. H. 4 et 5.

Arthritis febrifequa, S. sp. 10.

Arthritis febricosa, S. sp. 10. Werlhof. de febr. Cockburn de morbis navigantium, obs.

Quartana scorbutica, S. sp. 14. Barthol. de med. Dan. diss. IV. Tim. L. VIII. cas. 18.

II. Interpofita remissione tantum.

Tetartophya, S. G. 85. Sag. 323. L. 22. Quartana remittens Auctorum.

Varietates funt.

Tetartophya fimplex, S. sp. 1. *.

* Quartanam continuam morbum rariffimum esse, testantur scriptores medici omnes; sed illius exemplum ex Franc. Joelis operum tomo 3. citat. Sauv. In loco autem citato, nihil ad rem pertinens inveni; sed tomi quinti pag. 63. haec verba proseruntur,

Amphimerina semiquartana, S. sp. 23. Tetartophya semitertiana, S. sp. 5.

Tetartophya maligna, S. sp. 6. Lautter. Hist. med. caf. 21. M. Donat. L. III. cap. 14. ex M. Gatenaria. Horft. L. 1. obf. 15.

Tetartophya carotica, S. sp. 4. Werlhof. de febr. Bianchi Hist. hep. pars III. conft. ann. 1718. P. 751.

Tetartophya splenalgica, S. sp. 2. *.

runtur. Febris quartanae " Species veteres duas constituunt. Quartanam continuam, (quae mihi feptuagenario nunquam vifa est, et ideo eam aut rarissimam aut nullam esse judico), et Interpolatam, quae frequentissima est.

* Huc febrem Fernelianam Raym. Fortis refert SAUV. et vult febrem ita a Forte dictam fuiffe, quod ea mortuus sit ipse Fernelius: Sed quodammodo hic erraffe SAUVAGESTUS mihi videtur. Nam febres quasdam Fernelianas vocat Fortis, Tom. II. cent. II. obs. 35, et 36. non quod e genere remittentium fuerint, sed quod visceris cujusdam, hepatis praefertim, labe comitatae sint; et mortuus quidem est Fernelius ex inflammatione lienis. Sed quod hic morbus quartanae typum unquam exhibuit, non dicitur a Plantio, qui in vita Fernelii, operibus ejus praefixa, de eo morbo narrat.

Tetartophya hepatalgica, S. sp. 3. Car. Pif. in praesat. p. 33.

Amphimerina spalmodica, S. sp. 16.

ERRATICÆ.

Ad Tertianam vel Quartanam ERRATICAS: S. pertinere putamus*; et hic ideo earum varietates subjunximus.

Erratica quintana, S. sp. 1. Tulp. L. III. 52. Forest. L. III: obs. 43. ex quartana ill. Van Swieten, Comm. p. 505.

Erratica septana, S. sp. 2. Boerb. apud ill. Van-Swieten ibid. M. Don. L. 3. 14.

Hebdomadaria Schenckii ex Gibalto.

Septimana, ill. Morgag. XLIX: 36.

Erratica octana, S. sp. 3. Etmuller prax. L. I. Sect. XV. cap. 2. Cyrilli in Etmuller, p. 187, 188. 365. Valles Controv. L. V. c. 25. P. Sal. Div. in not. ad D. A. de Altomati, cap. XII. Zacut. Lus. P. M. L. III. obs. 34. Schultzius in E. N. C. D. I. ann. IV. et V. ob. 70. Arnold. de febr. Stomach. epid. § IV. apud Haller. Diss. Pract. Vol. V. De Haen de divise febr. div. iv. p. 9.

* Vide Senacum de recondita sebrium natura,

Hemicrania lunatica, S. sp. 10.

Erratica nonana, S. sp. 4. Zac. Lus. ibid.

Erratica decimana, S. sp. 5. Zac. Lus. ibid.

Ephemera dichomene, S. sp. 11. M. Don. L. III. 14. ex Gentili.

Erratica vaga, S. sp. 6. River. cent. III. obs. 32. Etmuller, L. I. S. XV. c. 2.

G. III. QUOTIDIANA.

Paroxysmi similes intervallo viginti quatuor circiter horarum: Paroxysmis matutinis.

Quotidiana Augorum, S. G. 87. L. 15. V. 1. Hoffm. II. 33. Junck. tab. 79.

- I. Interpofita apyrexia.
- 1. Variat solitaria.
- A. Universalis.

Quotidiana eadem hora matutina rediens.

Quotidiana fimplex, S. sp. 1. Quotidiana legitima, Sennert de febr. cap. 18.

B. Partialis.

Quotidiana partialis, S. sp. 10. Cnoffel. E. N. C. D. I. A. III. obs. 205. Edinb. Med. Eff. vol. I. art. 31. vol. II. art. 19.

Quotidiana cephalalgica, S. sp. 6. Morton Pyret. exerc. I. Hist. 27. Van Swieten in Boerb. p. 534.

Cephalalgia intermittens, S. sp. 7.

Cephalaea febricofa, S. sp. 4.

Quotidiana ophthalmica, Morton, ibid. hist. 17. Van Swieten, ibid.

Ophthalmia febricofa, S. sp. 23.

2. Variat comitata.

Quotidiana ischiadica, S. sp. 5. Edinb. Est. vol. V. art. 49.

Ischias intermittens, S. sp. 1.

Quotidiana nephralgica, S. sp. 7. Morton, ibid. hist. 28.

Nephralgia febricosa, S. sp. 13.

Quotidiana uretico-sputatoria, B. Scharf. E. N. C. D. II. A. II. obs. 104.

Quotidiana epileptica, S. sp. 4. Edinb. Eff. loc. cit.

Hysteralgia sebricosa, S. sp. 9.

Vespertinae vel symptomaticae videntur sequentes.

Quotidiana hysterica, S. sp. 3. Quotidiana catarrhalis, S. sp. 9. Quotidiana stranguriosa, S. sp. 11.

II. Interposita remissione tantum.

Amphimerina, S. G. 84. L. 20. Sag. G. 321.

Quotidiana continua, V. 15.

Quotidianae remittentes et continuae Auctorum.

Amphimerina latica, S. sp. 1.

Febris continua lymphatica, Etmuller Coll. cons.

cas. 32. River. obs. cent. I. obs. 57.

Amphimerina singultuosa, S. sp. 14.

Febris continua Lyngodes, V. 26.

Amphimerinae S. caeterae vel ad tertianas pertinere, quorsum plures supra retuli, vel symptomaticae et vespertinae esse videntur. Hujusmodi sunt,

Amphimerina catarrhalis, S. sp. 2.

Amphimerina anginosa, S. sp. 12.

Amphimerina tussiculosa, S. sp. 13.

Amphimerina peripneumonica, S. sp. 15.

Amphimerina variolosa, S. sp. 20.

Amphimerina miliaris, S. sp. 11.

Amphimerina arthritica, S. sp. 21.

De Amphimerina mimosa Bontii et phrenitica ejusdem, S. sp. 17. 18. non liquet.

SECT. II. CONTINUA *.

Febres, fine intermissione, nec miasmate

Quae sine exacerbatione partiali, et fine accessu, non pluries quam semel vel bis in mense revertens, ad usque finem aegritudinis perseverat, Febrem continuam effe, dixit SAUVAGESIUS; et hujusmodi sebres, cum scholis medicis plerisque, Continentes vocat LINNAEUS. Hujusmodi autem sebrem in quadraginta annorum praxi fatis frequenti, vix unquam certo vidi, et fere semper in febribus, maxime continuis, exacerbationes et remissiones, etiam quotidie, fatis manifestas observavi. Mecum quidem fentire videtur Vogelius, uti ex ejus continuarum charactere fatis patebit; nec dissentit expertissimus DE HAEN, uti videre est in libro ejus de divisione febrium, Divis. IV. Schol. 1.; et apprime sententiam nostram confirmat BRENDELIUS, verbis sequentibus: " Omnes namque febres nostrae, acutae, et inflammatoriae, et exanthematicae, et malignae, reliquaeve bujus generis, sunt continuae remittentes, et lucu-

paludum ortae, sed cum remissionibus et exacerbationibus, parum licet notabilibus, perstantes: Paroxysmis quovis die bihis *.

luculenta intensionum remissionumque spatia integrant." Brendel. Opuscul. P. II. Diff. XI. sect. 5.

Porro, etfi in febribus quibufdam exacerbationes et remissiones parum notabiles, et perinde observatudifficiles fint, easdem tamen revera fieri censeo; et obhoc praesertim, quod in febribus quibuscunque, ex paroxysmis pluribus manifesto constantibus, paroxysmus quisque, inter nychhemerae spatium, cursumsuum, ex exacerbatione et remissione constantem, femper absolvat, ita ut in his rebus oeconomiam animalem circuitus diarni legi cuidam fubjici videatur. Huic etiam in fanitate parere folet, et huic in febribus hecticis quibusque ad amussim subjicitur. Verifimillimum itaque videtur, eundem circuitum, quem toties observavimus, in sebribus quibuscunque locum habere; nec febrem quamcunque continentem revera in rerum patura dari.

^{*} Cum continuam quamque ex paroxylmis repetitis consistere ponimus, saepe ambiguum fierta poffice.

Continuae, S. Cl. II. O. I. V. Cl. I. O. II. Sag. 666. Boerb. 727.

Continentes, L. Cl. II. O. I. Stabl. Caf. magn. 35. Caf. min. 87. Junck. 58. Sennert. de febr. L. II. cap. 2. et 10.

possit, utrum febris data ex continuarum sit, an ex remittentium ordine, et ut rite determinetur, tum intermittentium, ad quas omnes auctorum remittentes pertinere putamus, tum continuarum, definitionem aliam quam antea nunc dedi. In plerifque calibus, ut opinor, definitiones nunc datae fatis facile et certo adhiberi possint. Sed sagacioribus quibulvis examinandum relingno, an vel definitiones nostrae recte dentur, vel si quid rectius dari queat. Febrem quamque continuam ex paroxysmis quovis die binis constare credimus; cum autem in quibufdam, tum intermittentibus tum remittentibus, itidem paroxyfmi duplicati videantur, ex illa nota fola febres continuae dignosci non possunt. Ex illa nota sola quidem ut dignofcantur nequaquam volui; nam in casu quovis ambiguo, vel a principio, vel a typo, vel ortu ab intermittentibus, remittentem quamvis cognosci posse puto. Videant porro in his rebus verfati, annon a principio, saepe manifesto et maxime frequenti, contagione nimirum humana, febres continuae saepe certe cognosci possint.

G. IV. SYNOCHA*.

Calor plurimum auctus; pulsus frequens, validus, et durus; urina rubra; sensorii functiones parum turbatae.

* Febrium continuarum divisio, a GALENI temporibus, in hunc usque diem, eadem fere ufitata est, et vel ex putredinis gradu parum accurate definito, vel ex duratione morbi, desumpta suit; utraque tamen nota, posterior praesertim, qua praecipue usi funt Nofologi SAUVAGESIUS, LINNAEUS, et SA-GARUS, manisesto inepta est. Vide Prolegomena, pag. XXXIII. et pag. XLI. et XLII. Aliam itaque divisionem a differentia symptomatum, et a natura morborum, quantum de ea judicare liceat, desumptam, institui; secutus simul illam apud Brittannos nunc maxime usitatam divisionem febrium continuarum in Instammatorias et Nervosas. autem appellationes, utpote quodammodo theoreticas, vitavi. Nomina quibus usus sum apud medicos dudum recepta funt; et si forsitan sensu vulgo recepto, in quo medici ipli parum constantes fuerunt, iis non usus sum, parum curo, dum definitiones subjunctae ab errore quovis praecavere possint.

Synocha, S. G. 80. L. 12. Junck. 58.

Synocha, five febris acuta fanguinea, Hoffm. II.

105.

Synochus, V. 16.

Continua non putris, Boerb. 729.

Ephemera, S. G. 79. Boerb. 728. Junck. 57.

Diaria, L. 11.

Febris inflammatoria Auctorum.

Varietates funt,

Synocha plethorica, S. sp. 1.

Synocha sanguinea, Sennert. de sebr. L. II.

cap. 11.

Ephemera plethorica, S. sp. 1.

Ephemera a frigore, S. sp. 3.

Ephemera a calore, S. sp. 4.

Synochus pleuritica, S. sp. 5.

Febris pleuritica Ann. 1765. Sydenb. sect. V.

c. 1. 5.

Synochus rheumatisans, S. sp. 7. Sydenb. sect. V.

c. 2.

Synochus hiemalis, S. sp. 8. Sydenb. in P. S. ad.

tractat. de hydrope.

Symptomaticae funt,

Ephemera naufeativa, S. sp. 2. Ephemera a phlogosi, &c. S. sp. 6. Synocha dolorum, S. fp. 7.

Ephemera lactea, S. fp. 5.

Ephemera menstrua, S. fp. 8.

Synocha catarrhalis, S. fp. 5.

Synocha scorbutica, S. fp. 6.

Synochus scorbutica, S. fp. 13.

Synocha cephalalgica, S. fp. 8.

G. V. TYPHUS.

Morbus contagiosus; calor parum auctus; pulsus parvus, debilis, plerumque frequens; urina parum mutata; sensorii functiones plurimum turbatae; vires multum imminutae.

Typhus, S. G. 82. Sag. 677.

Species funt,

r. Typhus (Petechialis) plerumque cum petechiis.

Variat gradu *.

* Morbos gradu folum differentes nominibus diversis infignire nequaquam convenit; cum autem nuperis

1. Typhus mitior.

Febris maligna hectica five lues neurodes convulsiva, Willis de morb. convulsiv. cap. 8. *.

nuperis temporibus apud medicos ulitatum sit, sebrem quandam, quasi ab aliis quibusvis disserentem, nomine Febris Nervosae appellare; huic opinioni quodammodo morem gerens, sub titulo Typhi mitioris, variorum auctorum sebres ad recentiorum nervosas aliquomodo referendas recensui. In hac re autem, cum limites neutiquam accurate ponendi funt, me accuratum suisse non dixerim.

Minus adhuc placuit, ad mentem vel veterum vel recentiorum inter febrium genera aliquod sub nomine Febris Putridae recensere. In omni typho humorum in putredinem proclivitatem adesse puto; sed vario tantum gradu adest, ita ut major minorve putredo speciem variare, nequaquam mutare, potest. Sussiciat sub titulo Typhi gravioris eas, quae praefertim putridae adpellatae sunt, sebres indigitasse, uti ex appositis variorum auctorum appellationibus satis patebit.

* Hoc est exemplum, ni fallor, primum appellationis Neurodes, vel nervosae, sebribus quibusvis datae; quam Febris pestilens Fracastor. de morb. contag. L. II. cap. 4.

Febris pestilens sine charactere veneni Forest. L. VI. obs. 26.

Febris hectica pesilens Forest. L. VI. obs. 32.

Febris nova ann. 1685. Sydenham. Sched. monitor.

Febris putrida nervosa Wintringh, Comm. Nosolog. ad ann. 1720, 1721.

Febris lenta nervosa. Huxham on fevers, chap.

Febris contagiosa. Lind on severs and insection

Typhus nervosus, S. sp. 2.

Typhus comatofus, S. sp. 3.

Tritaeophya typhodes Mangeti, S. sp. 11. Raym.
Fort. de febribus, p. 24.

2. Typhus gravior.

Febris postilens, P. Sal Divers. de sebre pesti-

quam protinus Angli, non tamen nisi nuper admodum aliarum regionum medici, usurpati sunt.

Febris pestilens Ægyptiorum Alpin. de med. Ægypt. L. 1. cap. 14.

Typhus Ægyptiacus, S. fp. 6.

Febris pestilens maligna Sennert. de sebribus, L. IV. cap. 10.

Febris maligna pestilens River. L. XVII. sect. III. cap. 1.

Febris pestilens maligna, ann. 1643. Willis, de febribus, cap. 14.

Typhus carcerum, S. fp. 1:

Febris nautica pestilentialis Huxbam de aere ad ann. 1740.

Miliaris nautica, S. sp. g.

Febris putrida contagiosa in carceribus genita,

Huxham de aere ad ann. 1742.

Miliaris purpurata, S. sp. h.

Febris carcerum et nosocomiorum. Ill. Pringle, Diseases of the army, p. 294. Ill. Van Swieten, Maladies des armees, p. 136.

Typhus castrensis, S. sp. 5.

Febris castrensis, quam vulgo cephalalgiam epidemicam vocant Henr. Maii et A. Ph. Koph. Dis. apud Hallerum, tom. V.

Febris Hungarica sive castrensis Juncker. 74. et. plurium Auctorum *.

* Morbum five febrem Hungaricam ad tertianas remittentes, cum SAUVAGESIO et Ill. PRINGLE, fupra Febris castrensis Gallorum in Bohemia, ann. 1742.

Scrinci. Diss. apud Haller. tom. V.

Febris petechialis, Sennert. L. IV. cap. 13. River.
prax. L. XVII. sect. III. cap. I. Hoffm. II. p.
84. Juncker. 73. Huxham on severs, chap. 8.
Ludwig. Inst. med. clin. No. 146. Schreiber
von erkentness, und cur der Krank heiten.
p. 126. Monro, Diseases of military hospitals,
p. 1.

Febris catarrhalis maligna petechizans, Juncker.
72. Hoffm. II. 75. Eller de cogn. et cur. morb.
Sect. VI.

Exempla febrium petechialium funt sequentia.

Febris quae lenticulas, puncticula, aut peticulas vocant, Fracastorius de morb. contag. L. II. cap. 6.

fupra retuli; nec dubium est quin morbus Hungaricus dictus saepius sub forma remittentis apparuerit; sed simul constat sebrem in castris Hungaricis primo ortam, et per milites inde redeuntes per totam sere Germaniam dispersam, ex genere continuarum suisse, (Vide Ruland. de morbo Hungarico. cap. VIII. quaest. 39.), et plerumque candem esse quam nunc in Nosocomiis quibusvis saepe exorientema bene novimus. Ad hunc locum igitur etiam apportantema aendam esse putavi.

Febris peticularis Tridenti, ann. 1591. Roboretus, de febr. peticul.

Febris petechialis epidemica Coloniae ann. 1672.

Donckers, Idea febris petechialis.

Febris petechialis epidemica, Posonii 1683, C. F. Locu in App. ad A. N. C. Vol. II.

Febris petechialis epidemica Mutinae, 1692. Ramazzini Const. Mutinensis, Oper. pag 187.

Febris maligna petechizans, ann. 1698. Hoffm. II. p. 80.

Febris petechialis Wratislaviae, ann. 1699. Helwich. Ephem. Germ. D. III. A. VII. et VIII. obs. 132. p. 616.

Febris epidemia Lipsiae 1718. M. Adolph. A. N. C. III. Obs. 131. p. 296.

Febris endemica et epidemica Corcagiensis, ann. 1708, 1718, et seq. Rogers, Essay on epidemic diseases.

Febris continua epidemica Corcagiensis, ann. 1719. et seq. M. o Connel Observ. de morbis.

Febris petechialis epidemica, Cremonae 1734. Valcharengki Med. ration. Sect. III.

Febris petechizans Petropoli 1735. Weitbrecht. Diff. apud Haller. tom. V.

Febris petechialis, ann. 1740, 1741, in Hassia, Ritter. A. N. C. vol. VII. obs. 4. Febris maligna petechialis Rintelii 1741. Furflenau. A. N. C. Vol. VII. obs. 5.

Febris petechialis epidemica Silesiae 1741 et seq. Brandborst. Diss. apud Haller. tom. V.

Febris petechialis epidemica Viennae 1757, Hafenobri. Hist. med. cap. 2.

Febris petechialis epidemica Lipsiae 1757, Luduvig. Adversar. tom. I. pars 1.

Febris petechialis epidemica variis Germaniae locis ab ann. 1755 ad 1761. Strack de morbo cum petechiis.

II. Typhus (IEteroides) cum flavedine cutis.

Typhus icterodes, S. sp. 7.

Febris flava Indiae Occidentalis Warren. Malignant Fever of Barbadoes. Hillary's Diseases of Barbadoes. Linning on the Yellow Fever of South-Carolina. Edinb. Phys. Litter. Essays, Vol. II. Mackittrick de sebre flava Indiae Occidentalis, Edinb. 1766.

Typhi etiam species esse videtur

Ephemera sudatoria, S. sp. 7.

Ephemera Britannica, Caius de ephem. Brit.

Sudor Anglicus, Sennert. L. IV. cap. 15. Hydronosus, Forest. L. VI. obs. 8.

An eodem pertinet,

Miliaris fudatoria, S. sp. e.

Febris sudatoria, Le Suette Gallorum, Meyserey.

Meth. aise, &c. Ejusd. Maladies des Armees.

250. Boyer Methode a suivre dans les maladies epidemiques?

De Typho hysterico verminoso, S. sp. 4. Typho exhaustorum, S. sp. 8. Typho a manipuera, S. sp. 9.

Nobis non liquet.

G. VI. SYNOCHUS*.

Morbus contagiosus. Febris ex synocha et typho composita, initio synocha, progressu et versus sinem typhus.

Synochus, S. G. 81. L. 13.
Lenta L. 14.
Phrenitis, V. 18.
Febris continua putrida, Boerb. 730.

* Cum plures febres nec inflammatoriae nec nervolae ex omni parte fint, neque ideirco vel ad Sy-

Varietates ex Sauvagesio sunt.

Synochus fanguinea, S. sp. 1.

Febris depuratoria, ann. 1661 ad 1664. Sydenh. de morb. acut.

Synochus sudatoria, S. sp. 2.

Febris continua epidemica, ann. 1665 ad 1667. Sydenb. ibid.

Synochus soporosa, S. sp. 12.

Febris continua epidemica, ann. 1673. Sydenb.

Febris continua putrida annor. variorum. Wintringham Com. nofologicum.

Synochus ardens, S. sp. 6. Synochus miliaris, S. sp. 14. Synocha miliaris, S. sp. 6.

Synocham vel ad Typhum facile referendae; genus Synochi, cujus typus hisce regionibus frequens conspicitur, hic inserui. Inter Typhum tamen et Synochum limites accuratos ponere non possum; et an revera pro diversis generibus habenda, vel positis diversis, utri eorum Synonyma auctorum referenda, sunt, dubito. Quae vero hic subjunguntur, a Sauvages 10 species dictae, ad Synochum satis recte, ut mihi videtur, referri possunt.

De fynocho variolode, S. fp. 3. et Synocha dyfenteriode, S. fp. 4.

Nobis non fatis liquet, et minus adhuc de

Synocho anniversaria, S. sp. 9. Synocho spermatica, S. sp. 10. Synocho tarantata, S. sp. 11.

Complicata est

Synochus scorbutica, S. sp. 13.

Et symptomatica est

Synochus a scabie, S. sp. 15.

HECTICA.

Febris quotidie revertens; accessionibus meridianis et vespertinis; remissione, rarius apyrexia, matutina; plerumque sudoribus nocturnis, et urina sedimentum fursuraceo-lateritium deponente*.

Hectica, S. G. 83. L. 24. V. 80. Sag. 684.

* Cum febrium in numerum, hecticam receperint Nosologi omnes, eam etiam cum charactere hic apponendam duxi. Ejusmodi autem febrem, cum nun-

Ex Sauvagesio species sunt,

Hectica chlorotica, S. sp. 3.

Hectica syphilitica, S. sp. 4.

Hectica scrophulosa, S. sp. 5.

Hectica a calculis, S. sp. 6.

Hectica hydropum, S. sp. 7.

Hectica verminosa, S. sp. 9.

Hectica cachectarum, S. sp. 10.

Hectica fluxuum, S. sp. 11.

Hectica infantilis, S. sp. 1. Charactere caret, et nobis vel rachitica, vel schrophulosa, vel verminosa videtur.

Hectica vespertina, S. sp. 2. vix pro morbo haberi potest.

De hectica lymphatica, Baglivi S. sp. 12. et Hectica nervea, Cl. Lorry, S. sp. 13.

Nobis non liquet.

nunquam nisi symptomaticam observaverim, in numerum idiopathicarum, quas solas enumerare licet,
admittere nolui. In plerisque exemplis, hecticam
revera symptomaticam esse, ex Sauvagesii speciebus, quas vocat, hic recensitis, satis manifestum
siet. Vide ipsius Sauvagesii Scholium. Tom. I.
pag. 319.

O. II. PHLEGMASIÆ.

Febris fynocha; phlogofis; vel dolor topicus, fimul laesa partis internae functione; sanguis missus, et jam concretus, superficiem coriaceam albam ostendens.

Phlegmafiae membranofae et parenchymatofae, S. Cl. III. O. I. II. Sag. 605. *.

* Haec phlegmasiarum in membranosas et parenchymatosas divisio prorsus inepia est; primo enim, quod de statu partium internarum statuit, de quo in Nosologia statuere non licet; dein, quod partes membranosae et parenchymatosae non satis certo distinguuntur; et hinc Metritis, quam inter membranosas recenset Sauvagesius, a Linneao et Sagaro inter parenchymatosas collocatur; denique, quod phlegmasiae quaedam, ut hepatitis, vel membranosae vel parenchymatosae esse possunt.

Nec magis idonea est ordinis phlegmasiarum musculosarum apud Linnaeum et Sagarum institutio, Morbi febriles phlogistici, L. Cl. III.

Febres continuae compositae inflammatoriae, V.

Morbi acuti febriles, Boerb. 770.

Febres inflammatoriae, Hoffm. II. 105. Junck. 61.

G. VII. PHLOGOSIS*.

Pyrexia, partis externae rubor, calor, et tenfio dolens.

Species funt,

I. Phlogofis (Phlegmone) rubore vivido; tumore circumscripto, in fastigium plerumque elevato, saepe in apostema abeunte; dolore saepe pulsatili.

Phlegmone Audorum, S. G. 15. L. 39. V. 351.

tutio, in qua neuter quidem fatis accuratus est. Male enim phlegmone a LINNAEO musculosa dicitur, nec bene Cynanche plerumque membranosa, ratius musculosa, a SAGARO ad musculosas in universum refertur.

* Pro nomine generis cujus species est Erythema, minus recte in priore editione usurpatum suit phlegmone. Novum nomen necessarium nobis videbatur, et nihil aptius quam Philogosis suppetebat.

Inflammatio, L. 231. Boerb. 370. Junck. 20.

I. Variat forma.

Furunculus, S. G. 18. V. 352.
Terminthus, V. 381.
Papula, L. 275. S. p. 6.
Varus, V. 436. L. 269. S. p. 7:
Bacchia, L. 270.
Gutta rosea, S. G. 4.
Gutta rosacea, V. 437.

2. Variat sede *.

Hordeolum, S. G. 27. L. 276. V. 434.

Otalgia, S. G. 197. L. 44. V. 148.

Dolor otalgicus, Hoffm. II. 336.

Parulis, V. 362.

Mastodynia, S. G. 210. V. 153.

Paronychia, S. G. 21. L. 258. V. 345.

Arthrocace, S. G. 78. L. 256.

Paedarthrocace, V. 419.

Spina ventola, Boerb. 526.

Phimosis, S. G. 22. L. 297. V. 348.

Paraphimosis, V. 349.

* An sequentes pro totidem speciebus recenseri possint, judicent peritiores.

Proctitis, L. 30.
Proctalgia, S. G. 214.
Clunelia, V. 167.

II. Phlogofis (Erythema) colore rubicundo, pressione evanescente; ambitu inaequali, serpente; tumore vix evidente, in cuticulae squamulas, in phlyctaenas vel vesiculas abeunte; dolore urente.

Erythema, S. G. 11.

Eryfipelas Auctorum, V. 343.

Hieropyr, V. 344.

1. Variat vehementia.

Anthrax, S. G. 19. L. 272. V. 353. Carbo et carbunculus Auctorum. Erythema gangraenofum, S. sp. 7.

2. Variat causa remota.

Erythema a frigore.

Erythema pernio, S. sp. 4.

Pernio, L. 259. V. 350.

Erythema ambustio, S. sp. 2.

Erysipelas ambustio, S. sp. 4.

Combustura, L. 245.
Combustio, Boerb. 476.
Encausis, V. 347.
Erythema ab acri alieno applicato,
Erysipelas Chinense, S. sp. 7.
Erythema ab acri inquilino,
Erythema intertrigo, S. sp. 5.
Intertrigo, L. 247. V. 502.
Erythema a compressione,
Erythema paratrima, S. sp. 6.
Erythema a punctura, S. sp. 6.
Erythema a vespis, S. sp. 19.
Psydracia a vespis, S. sp. 2.

3. Variat complicata.

Erythema cum phlegmone,
Erythema cum oedemate,
Erythema cum oedemate,
Erythema fymptomaticum, S. sp. 6.

Phlogofis sequelae sunt,

APOSTEMA.

Post phlogosin, remittentibus dolore et

pulsatione, tumor albescens, mollis, fluctuans, pruriens.

Apostema, S. G. 39. Sag. 55. Abscessus, L. 132. V. 354. Boerh. 387. 402. Pustula, L. 274.

GANGRÆNA.

Post phlogosin, pars livens, mollis, parum' sensibilis, saepe cum vesiculis ichorofis.

Gangraena, S. G. 314. L. 233. V. 327. Sag. 203. Boerb. 388. 419.

SPHACELUS.

Post gangraenam pars nigricans, flaccida, facile lacerabilis, fine fensu vel calore, et cum foetore carnis putridae; vitio celeriter serpente.

Sphacelus, L. 234. V. 328. Boerb. 419. 457.

96 GENERA MORBORUM G. VIII. OPHTHALMIA.

Rubor et dolor oculi; lucis intolerantia; plerumque cum lachrymatione.

Ophthalmia, S. G. 196. L. 43. V. 341. Sag. 231.

Junck. 24.

Chemosis, V. 46.

Ophthalmites, V. 47.

Inflammatio oculorum, Hoffm. II. 165.

Ophthalmiae species et varietates sunt,

- I. Idiopathicae,
- 1. Ophthalmia (membranarum) in tunica adnata, et ei subjacentibus membranis, sive tunicis oculi.
- A. Variat gradu phlogofis externae.

Ophthalmia Taraxis, S. sp. 1.

Ophthalmia humida, S. sp. 8.

Ophthalmia chemosis, S. sp. 12.

Ophthalmia Erysipelatosa, S. sp. 7.

Ophthalmia pustulosa, S. sp. 6.

Ophthalmia phlyctaenodes, S. sp. 21.

B. Variat affectis tunicis internis.

Ophthalmia choroeideae, S. sp. 13. Ophthalmia tenebricosa, S. sp. 10.

2. Ophthalmia (Tarsi) cum tumore, erofione, et exudatione glutinosa tarsi palpebrarum.

Ophthalmia trachoma, S. sp. 4. Ophthalmia sicca, S. sp. 5.

II. Symptomaticae.

1. A morbo ipfius oculi.

Ophthalmia angularis, S. sp. 14.
Ophthalmia tuberculosa, S. sp. 3.
Ophthalmia trichiasis, S. sp. 2.
Ophthalmia cancrosa, S. sp. 15.
Ophthalmia a fynechia, S. sp. 16.
Ophthalmia a lagophthalmo, S. sp. 17.
Ophthalmia ab elcomate, S. sp. 18.
Ophthalmia ab ungue, S. sp. 19.
Ophthalmia acorneae fistula, S. sp. 20.
Ophthalmia uveae, S. sp. 22.

2. A morbis aliarum partium vel totius corporis.

Ophthalmia metastatica, S. sp. 24. Ophthalmia scrophulosa, S. sp. 9. Ophthalmia syphilitica, S. sp. 11. Ophthalmia febricosa, S. sp. 23.

G. IX. PHRENITIS.

Pyrexia vehemens; dolor capitis; rubor faciei et oculorum; lucis et foni intolerantia; pervigilium; delirium ferox vel typhomania.

Phrenitis, S. C. 101. L. 25. Sag. G. 301. Boerth.
771. Hoffm. II. 131. Junck. 63.
Phrenismus, V. 45.
Cephalitis, S. G. 109. Sag. G. 310. *.

* Cum symptomata nulla dentur quae semper phlegmasiam cerebri a phlegmasia membranarum ejus, sive meningum, certo distinguere pessint; neque sectiones cadaverum distinctiones a Sauvagesto, Linnaeo, et Sagaro, adhibitas confirment; Cepha-

Sphacelilmus, L. 32. Sirialis, V. 34.

Phrenitidis idiopathicae speciem unicam hic ponere licet, et eujus synonyma sequentia esse putamus.

Phrenitis vera, S. sp. 1: Boerh. 771.

Phrenitis idiopathica, Junck. 63.

Cephalalgia inflammatoria, S. sp. 9.

Cephalitis spontanea, S. sp. 3.

Cephalitis siriasis, S. sp. 4.

Siriasis, V. 34.

Cephalitis Littriana, S. sp. 5.

II. Phrenitides Symptomaticae funt,

Phrenitis synochi fanguineae, S. sp. 2. Phrenitis synochi sanguineae, S. sp. 4.

Cephalitidem, S. G. 109. Sag. G. 310. et Sphacelismum, L. 32. pro generibus a phrenitide diversis admittere nolui, et ea hic ideo, uti synonyma, sub titulo Phrenitidis, posui.

Recte monet Vogelius signa phrenitidis, vel ut vocat phrenismi, hoc est, instammationis cerebri aut membranarum ejus, admodum ambigua esse.

Phrenitis calentura, S. sp. 11.

Phrenitis Indica, sp. 12.

Cephalitis Ægyptiaca, S. sp. 1.

Cephalitis epidemica, ann. 1510, S. sp. 6.

Cephalitis verminosa, S. sp. 7.

Cephalitis cerebelli, S. sp. 8.

Phrenitis miliaris, S. sp. 3. Phrenitis variolosa, S. sp. 5. Phrenitis morbillosa, S. sp. 6.

Phrenitis a plica, S. sp. 8.

Phrenitis aphrodisiaca, S. sp. 9.

Phrenitis a tarantismo, S. sp. 14.

Phrenitis hydrophobica, S. sp. 15.

Phrenitis a dolore, S. sp. 13. Cephalitis traumatica, S. sp. 2.

G. X. CYNANCHE.

Pyrexia aliquando typhodes; rubor et dolor faucium; deglutitio et spiratio difficiles, cum angustiae in faucibus sensu.

Cynanche, S. G. 110. L. 33. Sag. G. 300.

Angina, V. 49. Hoffm. II. 125. Junck. 30. Angina inflammatoria, Boerb. 798.

Species funt,

I. Cynanche (tonfillaris) membranam faucium mucofam, et praecipue tonfillas, tumore et rubore afficiens, cum febre fynocha.

Cynanche tonfillaris, S. fp. 1. Anginae inflammatoriae, fp. 5. Boerb. 805.

II. Cynanche (maligna) tonfillas et membranam faucium mucofam afficiens tumore, rubore, et crustis mucosis coloris albefcentis vel cineritii, serpentibus, et ulcera tegentibus; cum febre typhode et exanthematis.

Cynanche maligna, S. sp. 3.

Cynanche ulcerofa, S. Var. a. Journ. de Med. 1758.

Cynanche gangraenofa, S. Var. b. Journ. de med. 1756.

Ulcera faucium et gutturis anginola et lethalia. Hispanis Garrotillo, Lud. Mercat. consult. 24.

Angina ulcerofa, Cl. Fothergill, Account of the ulcerous fore throat, Edit. 1751, Huxham on the malignant ulcerous fore throat, from 1751 to 1753.

Febris epidemica cum angina ulcusculosa, Douglas Practical history, Boston 1736.

Angina epidemica, Russel Oecon. natur. p. 105. Angina gangraenosa, Withering's Diss. Inaug. Edinb. 1766.

Angina suffocativa, Bard's Inquiry, New-York,

Angina maligna, Johnstone on the malignant angina, &c. Worcester 1779.

III. Cynanche (trachealis) respiratione difficili, inspiratione strepente, voce rauca, tussi clangosa, tumore fere nullo in faucibus apparente, deglutitione parum difficili, et sebre synocha.

Cynanche trachealis, S. sp. 5.

Cynanche laryngea Austorum, Eller. de cogn. et curand. morb. sect. 7.

Anginae inflammatoriae, sp. 1. Boerb. 801.

Angina latens et difficilis, Dodon. obs. 18.

Angina interna, Tulp. L. 1. obs. 51.

Angina perniciosa, Greg. Horst. Observ. L. III.

N. An haec Sauvagesii synonyma et sequentia ad eundem morbum pertinent, videant experti; sequentia autem ad morbum characteris dati manisesto pertinere videntur.

Suffocatio stridula, Scotis the CROUP. Cl. Home on the Croup.

Ashma infantum, Millar on the ashma and chincough.

Asthma infantum spasmodicum, Rush, Distertation, London 1770.

Cynanche stridula, Crauford, Diss. Inaug. Edinb.

Angina epidemica, ann. 1743. Molloy apud Rut-

Mortus strangulatorius, Starr, Phil. Trans. No.

* An hic morbus ad cynanchen malignam, an ad trachealem pertinet, mihi non certo constat, et saepius de eorundem morborum apud plures auctores descriptionibus itidem incertus sum.

Morbus truculentus infantum, Francef. ad Viadrum et in vicinia graffans, ann. 1758. C. a Bergen. A. nova. N. C. tom. II. p. 157.

Angina inflammatoria infantum, Russel, Oecon. nat. p. 70.

Catarrhus suffocativus Barbadensis, ann. 1758. Hilary's Barbadoes, p. 134.

Angina polyposa, sive membranacea Michaelis, Argentorati 1778, et Auctores ab ingenioso et erudito Michaele allegati.

IV. Cynanche (Pharyngaea) cum rubore in imis praesertim faucibus; deglutitione maxime difficili, dolentissima; respiratione satis commoda, et sebre synocha.

Cynanche pharyngea, S. sp. 6, Eller de cogn. et cur. sect. 7.

Anginae inflammatoriae, sp. 4ta, Boerh. 804.

V. Cynanche (Parotidaea) cum tumore externo parotidum ex maxillarum glandularum magno; respiratione et deglutitione parum laesis; sebre synocha plerumque leni. Cynanche parotidaea, S. sp. 14. Gallis OREIL-LONS et OURLES, Tissot Avis au peuple, No. 116. Encyclopedie, au mot OREILLONS.

Angina externa, Anglis the Mumps, Ruffel, Oecon. natur. p. 114. Scotis, the Branks. Catarrhus Bellinfulanus, S. sp. 4.

Offervazioni di Girol Gaspari, Venez. 1731.

Osfervazioni di Targ. Tozzetti, Racolta 1ma, p. 176.

Cynanche purpuro-parotidaea, S. sp. 15. vel ad malignam, S. sp. 3. vel ad Scarlatinam pertinere videtur.

Cynanchae symptomaticae sunt,

a. A causis internis.

Cynanche epidemica, S. sp. 2.

Amphimerina anginosa, S. sp. 12.

Febris anginosa, Huxham de aere.

Cynanche prunella, S. sp. 12.

Cynanche exanthematica, S. sp. 4,

Cynanche arthritica, S. sp. 10.

Cynanche hepatica, S. sp. 8.

Cynanche a dysenteria, S. sp. 13.

b. A causis externis.

Cynanche a deglutitis, S. fp. 9. Cynanche mercurialis, S. fp. 11.

Cynanche thymica, S. sp. 7. raro inflammatoria est, et vix hujus loci.

G. XI. PNEUMONIA*.

Pyrexia; dolor in quadam thoracis parte; respiratio difficilis; tuffis.

Febris pneumonica, Hoffm. II. 136.

* Ab omni aevo, in hunc fere diem, scriptores medici, et eos fecuti Nosologi omnes, phlegmasiarum pectoris interni duo esse genera, peripneumoniam scilicet et pleuritidem, statuerunt. Recentiores autem ex sectione cadaverum didicerunt, veteres de sede, ideoque de differentia horum morborum saepe falso statuisse, et quem in pleura costali sedem habere veteres putabant, saepius in pleura pulmonem investiente situm fuisse invenerunt anatomici recentiore. Novimus, porro, quod, si quidem morbi illi diversam aliquando sedem habuerint, id tamen per symptomata vix certo cognosci posse; et, utcunque fit, morbos illos quatenus, quovis modo distinctos, revera maxime esse affines, plerumque simul conjunctos, et eosdem distinxisse ad usus medicinae

Species funt,

I. Pneumonia (peripneumonia) pulsu non semper duro, aliquando molli; dolore thoracis obtuso; respiratione perpetuo difficili, saepe non nisi trunco corporis erecto exercenda; faciei tumidae colore purpureo; tussi plerumque humida, saepe cruenta.

cinae parum omnino contulisse. Hisce igitur perpensis, phlegmasias pectoris interni non nisi genus
unicum constituere, cum Hoffmanno expertissimo putamus; quamobrem hujusmodi genus hic
sub nomine Pneumoniae posuimus. Symptomata,
quae pro characteristicis adhibuimus, cum quae in
omni phlegmasia pectoris interni semper adsint, et
in qualibet praecipua sint, ea recte characterem
genericum constituere videntur.

An species diversae vere statuendae sint, anceps haereo. Sed, opinionibus et consuetudini medicorum aliquid concedere volens, peripneumoniae et pleuritidis quatenus, vel ex opinione medicorum vel ex propria observatione, eas distinguere liceat, characteres specificas dedi. Interim tamen observari velim, inter illos morbos, utcunque aliquando distinctos, limites accuratos plerumque non ponendos esse.

Peripneumonia, S. G. 112. L. 34. V. 51. Sag. G. 311. Boerb. 820. Juncker, 67.

1. Peripneumoniae idiopathicae fimplices,

Peripneumonia pura sive vera Auctorum, S. sp. 1.

Peripneumonia gastrica, S. sp. 11. Morgagn.

de caus. et sed. Epist. XX. art. 30. 31. *.

Variat gradu.

Peripneumonia catarrhalis, S. sp. 6.

Peripneumonia notha †, Sydenh. sect. 6. cap.

4. Boerh. S67. Morgagni de caus. et sed.

Epist. XXI. 11.---15.

- * Ad peripneumoniam, an ad pleuritidem, potius pertinet haec varietas, mihi non certo constat.
- † Peripneumoniam notham a vera gradu tantum differre opinor; ideoque uti varietas hic appofui. In eo quidem differre puto, quod in peripneumonia notha inflammatio sit lenior, et affluxus humorum in pulmones copiosior, quam in vera. Cum autem in notha symptomata pyrexiae, doloris, dispnoeae, et tussis, vario gradu et varia ratione conjuncta, adesse possint, minime mirandum si hujus morbi apud diversos auctores discriptiones parum uniformes sint, et necne morbus sub titulo peripneumoniae nothae

2. Peripneumoniae idiopathicae complicatae febre *.

Peripneumonia putrida, S. sp. 2. †.
Peripneumonia ardens, S. sp. 3.
Peripneumonia maligna, S. sp. 4.

a diversis auctoribus descriptus idem revera sit, dubia quaedam moverit doctissimus Morgagni. Perpensis tamen omnibus de hac re dictis, et cum observationibus pluribus apud ipsos aegros sactis collatis, nihil dubito quin morbus a Sydenhamo et Boerhamo vio, sub titulo peripneumoniae nothae descriptus, unus idemque sit, nec ab eo morbum a Valsalva in Francisco Corallio, vel morbum in celebri Antonio Valisnerio, ab ipso Morgagni observatum, re ipsa diversum fuisse puto.

* Cum morbi diversi simul complicati sint, saepe, quis illorum pro morbo primario habendus sit dubitari potest; nec in hac re me ubique recte judicatum iri spondeo. In quibusdam mei ipsius judicio usus sum; in plerisque vero Sauvagessum secutus sum. Sufficere plerumque ratus ob oculos studio-sorum complicationes istas quomodocunque ponere.

† SAUVAGESIUM, ut soleo, secutus, hanc et tres sequentes species quasi diversas recensui, cum tamen pro una eademque habere vellem.

Peripneumonia typhodes, S. sp. 5.

Amphimerina peripneumonica, S. sp. 15.

3. Peripneumoniae symptomaticae.

Peripneumonia arthritica, S. sp. 7.
Peripneumonia exanthematica, S. sp. 9.
Peripneumonia phthisicorum, S. sp. 8.
Peripneumonia hydrophobica, S. sp. 10.
Peripneumonia rachialgica, S. sp. 12.

II. Pneumonia (pleuritis) pulsu duro; dolore, plerumque lateris, pungente, sub inspiratione praesertim aucto; decubitu in latus molesto; tussi dolentissima, initio sicca, postea humida, saepe cruenta.

Pleuritis, S. G. 103. L. 27. V. 50. Sag. G. 303.

Boerh. 875. Junck. 67.

Paraphrenesis, S. G. 102. L. 26. *.

* In morbo qui vulgo paraphrenesis vel paraphrenitis, et rectius a SAGARO diaphragmitis, appellatur, pleurae super diaphragma extensae inflammationem adesse, et in ea morbum consistere
agnoscunt-

Paraphrenitis, V. 55. Boerh. 907. Diaphragmitis, Sag. G. 304.

1. Pleuritides idiopathicae simplices.

Pleuritis vera, S. sp. 1. Boerb. 875. Verna princeps morb. acut. pleuritis, L. 1. cap. 2. 3. Zeviani della parapleuritide, cap. 3. Morgag. de sed. et caus. morb. Ep. XX. art. 56. XXI. 45. Wendt. de pleuritide, apud Sandifort. Thes. II.

Pleuritis pulmonis, S. sp. 2. Zevian. dell. parapleur. III. 28. &c.

Pleuripneumonia, pleuro-peripneumonia, peripneumo-pleuritis Auctorum. Baronius de pleuripneumonia.

agnoscunt medici omnes; non recte igitur uti genus a pneumonia diversum recensuerunt Nosologi.

Nec quidem pro diversa a pleuritide specie recenferi potest; cum plerumque nulla alia praeter illa
pleuritidis symptomata ostendit. Quae a plurimis
huic morbo tributa sunt, risus nempe sardonicus,
et delirium phreniticum, certe non semper adsunt.
Primum, quod nunquam vidi, certe rarissimum est;
et posterius, alias etiam pneumoniae species saepe comitatur, nec tantum a parte pleurae inslammata,
quantum a gradu pyrexiae, vel diathesis phlogistieae, pendere videtur.

Ill. Halleri opuscul. patholog. obs. 13. Morgagn. de sed. et caus. Epist. XX. et XXI. passim. Cleghorn Minorca, p. 247. Triller de pleuritide, aph. 1. 2. 3. cap. I. S. Huxham Diss. on pleurisies, &c. chap. I. Ill. Pringle Dis. of the army, p. 147.

Pleuritis convulfiva, S. fp. 13. Bianch. Hist. hep. vol. 1. p. 234.

Pleuritis hydrothoracica, S. sp. 15. Morgag. de caus. et sed. XX. 34.

Pleuritis dorfalis, S. sp. 3. Verna, P. III. cap. 8.

Pleuritis mediastini, S. sp. 4. P. Sal. Div. de affect. part. cap. 6. Friend, Hist. Med. de Avenzoare.

Mediastina, V. 52.

Pleuritis pericardii, S. sp. 5. Verna, P. III. cap. 9. Parapleuritis Zeviani della parapleuritide.

Pleurodyne, parapleuritis, S. sp. 19.

Paraphrenesis diaphragmatica, S. sp. 1. De Haen, Rat. med. I. 7. III. pag. 31. Paraphrenesis pleuritica, S. sp. 2. Paraphrenesis hepatica, S. sp. 3.

De inflammatione mediastini, pericardii, et diaphragmatis Vide Morgagn. de caus. et sed. VIII. 13. XXI. 35. 36. 46. XLV. 16. Van Swieten ad Boerh. 913.

CULLENI. 113

II. Pleuritides complicatae.

1. Febre.

Pleuritis biliofa, S. sp. 7.

Pleuritis erysipelatofa, S. sp. 11.

Pleuritis biliofa, Bianch. Hist. nep. vol. I. p. 236.

Pleuritis putrida, S. sp. 9.

Synochus pleuritica, S. sp. 5.

Pleuritis pestilens, S. sp. 16.

Pleuritis miliaris, S. sp. 20.

2. Catarrho.

Pleuritis catarrhalis, S. sp. 10.

Pleuritis lymphatica, Bianch. Hist. hep. I. p. 233.

III. Pleuritides symptomaticae.

Pleuritis traumatica, S. sp. 6.

Pleuritis verminosa, S. sp. 8. Verna pleur. p. I.

cap. 1. P. III. cap. 11. Morgagn. de sed. et

caus. XXI. 43. 44.

Pleuritis stomachialis, Bianch. Hist. hep. I. p.

232.

Pleurodyne verminosa, S. sp. 2. Pleuritis lactea, S. sp. 17. Pleuritis Polonica, S. sp. 18.

IV. Pleuritides falsae.

Pleuritis hepatica, S. sp. 12. Panarol. Pentac. I. obs. 37.
Pleuritis splenica, S. sp. 19.

Pneumoniae sequelae sunt.

VOMICA.

Post pneumoniam, resolutione quadam non terminatam, dyspnoea et tussis perstantes, cum decubitu in latus sanum dissicili, et sebre hectica.

Vomica Boerb. 835. Junck. 35. *. Pleurodyne vomica, S. sp. 21.

* Vomicam vocamus quam vomicam clausam appellant medici, et inde character noster. Characteres autem vomicae apud Linnaeum et Voge-Lium vomicam apertam tantum respiciunt; ideoque ad illos auctores hic non reserimus.

CULLENI. 115 EMPYEMA.

Post pneumoniam suppuratione terminatam, saepe post vomicam, remissio doloris, dum perstant dyspnoea, tussis, decubitus difficilis, et sebris hectica, saepe cum sensu liquoris in pectore sluctuantis, et signis hydrothoracis.

Varietates ex Sauvagesio, licet non femper distinguendas, hic subjungimus.

Empyema a peripneumonia, S. sp. 1.

Empyema a vomica, S. sp. 2.

Empyema pleurae, S. sp. 3.

Empyema mediastini, S. sp. 4.

Empyema diaphragmatis, S. sp. 5.

Empyema intercostale, S. sp. 6.

G. XIII. CARDITIS*.

Pyrexia; dolor in regione cordis; anxietas;

* Rece omnino dixit Vogelius, Carditidis
Symptomata fere eadem esse ut in peripneumonia, sed
graviora, et ita etiam sensisse videtur Linnaeus,
cum

spiritus difficilis; tuffis; pulsus inaequalis; palpitatio; syncope.

Carditis, S. G. 111. V. 54. Pericarditis, V. 53.

I. Idiopathica.

Carditis spontanea, S. sp. 1. Senac. Traite de coeur. L. IV. chap. 7. Meckel, Mem. de Berlin, 1756.

Erysipelas pulmonis, Lomm. Observ. Lib. II.

II. Symptomatica.

Carditis traumatica, S. sp. 2. Senac. ibid. chap.

G. XIV. PERITONITIS.

Pyrexia; dolor abdominis, corpore erecto auctus; absque propriis aliarum phlegmasiarum abdominalium signis.

cum apud illum neque Carditis, neque Pericarditis, inter morbos phlogisticos recensetur. Certe novimus, pericardium saepe inflammatum suisse sine aliis praeter peripneumoniae signis.

- Si figna darentur quibus dignosci queant sequentes, pro speciebus peritonitidis recenseri possent.
- I. Peritonitis in peritonaeo strictius dicto, sive in peritonaeo, abdomen intus succingente.
  - Peritonitis, V. 62. Lieutaud. Hist. anat. med. L. 1. obs. 3. Raygerus apud eund. L. 1. obs. 341. Morgagn. de sed. LVII. 20.
- II. Peritonitis in peritonaeo, per omentum extenso.

Epiploitis, S. G. 106. Sag. G. 308. *.

Omentitis, V. 61.

Omenti inflammatio, Boerb. 958. et Ill. Van Swieten Comm. Stork. Ann. med. I. 132. Hulme on the puerperal fever.

* Tum Epiploitis, tum Mesenteritis, ut Peritonidis species hic recenserur, non quam quod ejusdem continuae membranae sint affectiones, quam quod nulla sere signa dari possunt, quibus a peritonitide, strictius dicta, dignosci queant.

III. Peritonitis in peritonaeo, per mesente-

Mesenteritis, V. 60. Enteritis mesenterica, S. sp. 4.

G. XV. GASTRITIS.

Pyrexia typhodes; anxietas; in epigastrio ardor et dolor, ingestis quibuslibet auctus; vomendi cupiditas, et ingesta protinus rejecta; singultus.

Gastritis, S. G. 104. L. 28. V. 56. Sag. G. 306. Ventriculi inflammatio, Boerh. 951. Febris stomachica inflammatoria, Hoffm. II. 120.

- I. Idiopathicae.
- 1. A causis internis.
- A. Gastritis (phlegmonodea) dolore acuto, pyrexia vehementi *.
- * Tum gastritis, tum enteritis duarum esse spesierum, quarum una phlegmonodea, altera erysipelatosa

Gastritis legitima, S. sp. 1. Eller, de cogn. et cur. morb. Sect. XI. Haller, obs. 14. hist. 3. Lieut. Hist. anat. med. L. 1. 74.

Gastritis erysipelatosa, S. sp. 4. *.

Cardialgia inflammatoria, S. sp. 13. Tralles de opio, sect. II. p. 231.

2. A caufis externis.

Gastritis a veneno, S. sp. 3.

B. Gastritis (erysipelatosa) dolore, et pyrexia lenioribus, rubore erysipelatoso in faucibus apparente.

tosa dici potest, mihi ex pluribus observationibus satis certo constat; et ejusmodi species itaque hic recensui, essi fatendum sit, gastritidis erysipelatosae, et magis adhuc enteritidis erysipelatosae, signa saepe obscura et incerta esse. De his vero monere volui ut diligentius inquirant posteri.

* Quam hie gastritidem erysipelatosam dixit SAUVAGESIUS, omnino phlegmonodeam esse mihi videtur.

II. Symptomaticae.

Gastritis exanthematica, S. sp. 5.

Gastritis herniosa, S. sp. 7.

De gastritide sternocostali, S. sp. 6. non liquet.

G. XVI. ENTERITIS.

Pyrexia typhodes; dolor abdominis pungens, tendens, circa umbilicum torquens; vomitus; alvus pertinaciter adstricta.

Enteritis, S. G. 105. L. 29. V. 57. Sag. G. 307.

Intestinorum inflammatio, Boerb. 959.

Febris intestinorum inflammatoria ex mesenterio,

I. Idiopathicae.

Hoffm. II. 170.

Species funt,

1. Enteritis (phlegmonodaea) dolore acuto, pyrexia vehementi, vomitu et alvo astricta. Enteritifiliaca, S. sp. 1. Enteritis colica, S. sp. 2. Boerb. 963.

2. Enteritis (erysipelatosa) dolore et pyrexia lenioribus, sine vomitu, et cum diarrhoea.

Species fymptomaticae.

Enteritis flatulenta, S. sp. 3. Enteritis enterocelica, S. sp. 5.

G. XVII. HEPATITIS.

Pyrexia; hypochondrii dextri tensio et dolor, saepe pungens pleuritici instar, saepius obtusus; dolor ad claviculam et summum humeri dextri; decubitus in sinistrum latus difficilis; dyspnoea; tussis sicca; vomitus; singultus*.

Hepatitis, S. G. 113. L. 35. V. 58. Sag. G. 312. Boerb. 914. Hoffm. II. 14. Junck. 66.

* Inter symptomata hepatitidis, colorem faciei flavescentem, posuit tum SAUVAGESIUS, tum SA-GARUS,

Sauvagesii species sunt,

Hepatitis eryfipelatofa, S. sp. 1.*.

Hepatitis pleuritica, S. sp. 2. Bianch. Hist. hep. tom. I. p. 388.

Pleuritis hepatica, S. sp. 12.

Hepatitis cystica, S. sp. 4. †.

et serum sanguinis misse et crusta substava; sed haec symptomata bilis regurgitantis vel resorptae rectius a Linnaeo et Vogelio omissa suisse censeo; nam ejusmodi symptomata non tantum non perpetua, sed etiam rarissima sunt.

* De erythemate vel eryfipelate, quod vocant, viscerum, minus recte sensisse medicos censeo; nam, me saltem judice, erythema non nisi superficies illas internas quas tegit epithelion et tunica villosa, epidermidi externae continua et analoga, afficere potest. Nullum igitur erysipelas pulmonis, de quo scripsit Lommius, Observ. lib. 2. agnosco; nec hepatitidem quandam a Sauvagesio hic erysipelatosam recte dictam esse puto, et hepatitidem quidem ex Amato hic descriptam revera phlegmonodeam suisse credo.

† Quin ex contusione vel aliis causis oriri possiti inflammatio cystidis felleae, vel ductus choledochi, nullus Hepatitis obscura, S. sp. 5. *.

Pro specie male recensetur morbus secundarius.

Hepatalgia apostematosa, S. sp. 6.

G. XVIII. SPLENITIS.

Pyrexia; hypochondrii finistri tensio, calor,

nullus dubito; fed quibus signis cognosci queat, nisi in uno casu, non novi. In ictero, scilicet, cum dolore in regione epigastrica acuto, a calculo, ut videtur, in ductu choledocho haerente, inslammationem ductus cystici saepe ortam suisse, omnino censendum, et ne oriatur semper cavendum.

* Hepatitis per characterem datum evidens et saepe acuta est; sed alias obscura et chronica; nam, in sectione cadaverum, saepe reperitur apostema hepatis, quando nulla fere, saltem obscura tantum, inflammationis symptomata praecesserint. Recte igitur hepatitidem obscuram indicavit SAUVAGE-sius, et omnino optandum est, ut diligentius inquirant medici, quomodo hujusmodi morbus dignosci queat.

tumor, et dolor pressu auctus; absque signis nephritidis.

Splenitis, S. G. 114. L. 36. V. 59. Junck. 67. Sag. G. 313.

Lienis inflammatio, Boerb. 958. et Ill. Van Swieten. Comm.

Una tantum species recensetur.

Splenitis phlegmonodea, S. sp. 1. Forest, L. XX.
Obi. 5. 6. De Haen, apud Van Swieten, p.
958.
Pleuritis splenica, S. sp. 19.
Splenalgia suppuratoria, S. sp. 3:

G. XIX. NEPHRITIS.

Pyrexia; dolor in regione renis, saepe ureteris iter sequens; mictio frequens urinae, vel tenuis decoloris, vel ruberrimae; vomitus; cruris stupor; testiculi ejusdem lateris retractio aut dolor.

Nephritis, S. G. 115. L. 37. V. 65. Sag. G. 314.

CULLENI. 125

Species.

I. Idiopathica. Spontanea.

Nephritis vera, S. sp. 1.

II. Symptomaticae.

Nephralgia calculofa, S. sp. 2. Nephralgia calculofa, S. sp. 1. Nephralgia arenosa, S. sp. 2. Nephralgia purulenta, S. sp. 7. Nephralgia arthritica, S. sp. 3.

G. XX. CYSTITIS.

Pyrexia; hypogastrii tumor et dolor; mictio frequens dolorifica, vel ischuria; tenesmus.

Cystitis, S. G. 108. L. 31. V. 66. Sag. G. 309. Inflammatio vesicae, Hoffm. II. 157.

Species funt,

I. A causis internis.

Cystitis spontanea, S. sp. 1:

II. A causis externis.

Cystitis a cantharidibus, S. sp. 2. Cystitis traumatica, S. sp. 3.

G. XXI. HYSTERITIS.

Pyrexia; hypogastrii calor, tensio, tumor, et dolor; os uteri tactu dolens; vomitus.

Hysteritis, L. 38. V. 63. Metritis, S. G. 107, Sag. G. 315. Inslammatio et sebris uterina, Hoffm. II. 156.

Species funt,

Metritis puerperarum, S. sp. 1. Metritis typhodes, S. sp. 2. Metritis lactea, S. sp. 3.

G. XXII. RHEUMATISMUS.

Morbus ab externa, et plerumque evidente causa; pyrexia; dolor circa articulos, musculorum tractum sequens, genua et reliquos majores, potius quam pe-

127

dum vel manuum articulos, infestans, calore externo auctus.

Rheumatismus, S. G. 185. L. 62. V. 138. Boerb.
1490. Junck. 19.

Dolores rheumatici et arthritici, Hoffm. II. 317.

Myositis, Sag. G. 301.

Lumbago, S. G. 212. Sag. G. 169.

Ischias, S. G. 213. Sag. G. 170.

Pleurodyne, S. G. 148. Sag. G. 254.

Species idiopathica,

Rheumatismus acutus, S. sp. 1. Rheumatismus vulgaris, S. sp. 2.

Variat sede.

A. In musculis lumborum.

Lumbago rheumatica, S. G. 212. S. p. 1. Nephralgia rheumatica, S. sp. 4.

B. In musculis coxendicis.

Ischias rheumaticum, S. G. 213. sp. 10.

C. In musculis thoracis.

Pleurodyne rheumatica, S. G. 148. fp. 3. Pleuritis spuria, Boerb. 878.

Species fymptomaticae.

Lumbago plethorica, S. sp. 3. Ischias sanguineum, S. sp. 2. Pleurodyne plethorica, S. sp. 1.

Rheumatismus hystericus, S. sp. 7. Ischias hystericum, S. sp. 3. Pleurodyne hysterica, S. sp. 6.

Rheumatismus saltatorius, S. sp. 8. Pleurodyne slatulenta, S. sp. 4. Pleurodyne a spasmate, S. sp. 9.

Rheumatismus scorbuticus, S. sp. 4. Lumbago scorbutica, S. sp. 5. Pleurodyne scorbutica, S. sp. 11.

Ischias syphiliticum, S. sp. 7. Pleurodyne venerea, S. sp. 5.

Lumbago sympathica, S. sp. 13.

a mesenterii glundulis induratis,

a pancreate tumido, purulento, schirroso, putri,

ab induratis pyloro, vena cava, pancreate,

a rene schirroso, putrefacto,

ab abscessu circa venae cavae bisurcationem,

a vermibus intra renes.

Lumbago a faburra, S. sp. S. Pleurodyne a cacochylia, S. sp. 7.

Rheumatismus saltatorius verminosus, S. sp. 8. Ischias verminosum, S. sp. 8. Pteurodyne verminosa, S. sp. 2.

Rheumatismus metallicus, S. p. 10.

Lumbago a hydrothorace, S. sp. 14.

Lumbago pseudoischuria, S. sp. 16.

Lumbago ex aneurismate, S. sp. 11.

Pleurodyne ex aneurismate, S. sp. 10.

Pleurodyne a rupto oesophago, S. sp. 20.

Pleurodyne rachitica, S. sp. 13.

Ischias a sparganosi, S. sp. 5. Pleurodyne catarrhalis, S. sp. 14. Pleurodyne phthisica, S. sp. 8.

Rheumatismus necroseos, S. sp. 14. Rheumatismus convulsivus, S. sp. 15.

Ischias gravidarum, S. sp. 4. Lumbago partus, S. sp. 7. Lumbago a nisu, S. sp. 10. Ischias a subluxatione, S. sp. 9.

Rheumatismus dorsalis, S. sp. 11. Lumbago a satyriasi, S. sp. 15.

Rheumatismus febricosus, S. sp. 9. Lumbago febrilis, S. sp. 4. Pleurodyne febricosa, S. sp. 15.

Rheumatismus miliaris, S. sp. 12. Lumbago miliaris, S. sp. 9. Pleurodyne miliaris, S. sp. 16.

Rheumatismi sequela est,

ARTHRODYNIA*.

Post rheumatismum, nisum violentum, vel subluxationem; dolores artuum vel

* Si, ut quidam statuunt, rheumatismus chronicus ab acuto, genere omnino diversus sit, nomen simplex, uti genus omne, habere oportet, et hujusmodi nec ineptum, ut puto, imposui. Porro, cum pro sequela rheumatismi acuti vel rheumatismi simpliciter dicendi, rheumatismum chronicum dictum semper habeo, et cum inter utrumque morbum saepe limi-

musculorum, sub motu praesertim, aucti, plus minusve sugaces, calore lecti vel alio externo levati; artus debiles, rigidi, facile, et saepe sponte frigescentes; pyrexia nulla; tumor plerumque nullus.

Rheumatismus chronicus Auctor um:

Lumbago et ischias aliquando morbi acuti, sed cum saepius chronici sint, plerumque ad hunc locum pertinent.

G. XXIII. ODONTALGIA*.

rheumatismum chronicum recensere vix potui; rheumatismum chronicum recensere vix potui; rheumatismus tamen chronicus exquisitus ab acuto natura adeo diversus evadit, et medelam adeo diversam exposcit, ut merito nomine prorsus diverso insigniri possit; et si quis pro genere etiam diverso ponere velit, per me profecto licet.

* In priori Nosologiae methodicae nostrae editione, Odontalgiam pro rheumatismi specie habui, ac recensui; sed, cum eam a rheumatismo alio quovis caufam prorsus diversam, acre, scilicet, membranas sensibiles irritans, habere observaverim, pro genere, a

Rheumatimus vel arthrodynia maxillarum,

Odontalgia, S. G. 198. L. 45. V. 145. Sag. G. 157. Junck. 25.

Odontalgia, five rheumatismus odontalgicus, Hoffm.

Il. 330.

Varietates ex Sauvagefio sunt,

Odontalgia cariofa, S. sp. 1.

theumatismo diverso, etiam habere vellem, et hic itaque uti genus diversum posui.

Etiamfi odontalgiam a seigore et aliis irritamentis aliquando suscitari videtur, cariem dentium, diathesin phlogisticam inducentem, semper subesse puro. Sunt sortassis alii morbi, ab acri irritante orti, qui rheumatismum exacte satis referent; sed de iis nobis non constat. Si tamen revera existeret, ad mentem Clariss. D. Cottunnii, Ischias nervosa, rheumatismi ab acri nervos irritante orti exemplum aliud haberemus; sed neque phaenomena a Cottunnio relata, neque ratio medendi, neque sesticisse mihi probant; ideoque neque hic, neque alibi Ischiadem nervosam Cottunni inter rheumatismi species recensui.

Odontalgia fcorbutica, S. sp. 4.
Odontalgia catarrhalis, S. sp. 3.
Odontalgia arthritica, S. sp. 6.
Odontalgia gravidarum, S. sp. 2.
Odontalgia hysterica, S. sp. 3.
Odontalgia stomachica, S. sp. 9.

G. XXIV. PODAGRA*.

Morbus haereditarius, oriens sine causa externa evidente, sed præeunte plerumque ventriculi affectione insolita; pyrexia; dolor ad articulum, et plerumque pedis pollici, certe pedum et manuum juncturis, porissimum insestus;
per intervalla revertens, et saepe cum
ventriculi, vel aliarum internarum partium, affectionibus alternans.

Podagra, V. 175. Beerb. 1254. Febris podagrica, V. 69.

* Arthritis nomen, utpote apud medicos ambiguum, rejeci, et padagra nomine, utpote typum morbi praecipuum notante, cum celebri Boerhaavio usus suni.

Arthritis, S. G. 183. L. 60. V. 139. Sag. G. 142.

Dolor podagricus et arthriticus verus, Hoffm. II. 339.

Dolores arthritici, Hoffm. II. 317.

Affectus spastico arthritici, Junck. 46.

Recte forsitan Sauvagesius, more sibi infolito, hujus morbi non nisi unicam esse speciem affirmavit; sed varietates sequentes notari possunt.

I. Podagra (regularis) cum inflammatione artuum satis vehementi, per aliquot dies perstante, et paulatim cum tumore, pruritu, et desquamatione partis, recedente.

Arthritis podagra, S. sp. 1. Arthritis rachialgica, S. sp. 11. *. Arthritis aestiva, S. sp. 4.

* Ut solitus sum, SAUVAGESTI varietates, sive species quas vocat, hic appono; sed tum quod species ejus non semper bene definitae sint, tum quod podagra

II. Podagra (atonica) cum ventriculi vel alius partis internae atonia, et vel fine
expectata aut folita artuum inflammatione, vel cum doloribus artuum lenibus
tantum et fugacibus, et cum dyspepsia
vel aliis atoniae symptomatis, subito saepe alternantibus.

Arthritis melancholica, S. sp. 6. Arthritis hiemalis, S. sp. 2. Arthritis chlorotica, S. sp. 5. Arthritis asthmatica, S. sp. 9.

- III. Podagra (retrograda) cum inflammatione artuum subito recedente, et ventriculi vel alius partis internae atonia mox insecuta.
- IV. Podagra (aberrans) cum partis internae inflammatione, vel non praegressa, vel praegressa, et subito recedente, inslammatione artuum.

dagra regularis et atonica a se invicem non semper prorsus disjungantur, in apponendis loco idoneo SAUVAGESTI speciebus, me ubique accuratum sore non spondeo.

Conjungitur aliquando aliis morbis podagra.

Arthritis rheumatica, C. sp. 3. Arthritis scorbutica, S. sp. 7. Arthritis syphylitica, S. sp. 8.

Ad podagram nequaquam pertinere videntur sequentes.

Arthritis rachitica, S. sp. 13. Arthritis Americana, S. sp. 14. Arthritis Bahamensis, S. sp. 15.

G. XXV. ARTHROPUOSIS*.

Dolores artuum vel partium musculosarum, saepe post contusionem, profundi, obtusi, diuturni; tumor vel nullus, vel

* Cum neque rheumatismum neque podagram in apostema unquam abire credo, est hic morbus ab utr que certe diversus, ideoque pro genere peculiari recensendus. Utinam character ad eum a rheumatismo, arthrodynia, arthrocace, et phlogosi, distinguendum, ubique satis certo adhibendus, dari posset.

modicus, et diffusus; phlogosis nulla; pyrexia primum lenis, tandem hectica; et tandem partis apostema.

Lumbago psoadica, S. sp. 6. Fordyce, Practice of Physic, P. II. pag. 70.

Lumbago apostematosa, S. sp. 12.

Lumbago ab arthrocace, S. sp. 17.

Ischias ex abscessu, S. sp. 6.

Morbus coxarius. De Haen, Rat. Med. Vol. 1. C. xxxii.

O. III. EXANTHEMATA.

Morbi contagiofi, semel tantum in decursu vitae aliquem afficientes; cum febre incipientes; definito tempore apparent phlogoses, saepe plures, exiguae per cutem sparsae *.

Exanthemata, Sag. Cl. X.

Quo charactere recte definiri, et quibus limitibus circumscribi debeat hic ordo, admodum incertum est. Si eruptiones enim a contagione specifica ortae, folae pro exanthematis, et morbis hujus ordinis, habendae fint; certe eruptiones a nulla contagione specifica, sed a quodam febris statu solum, pendentes, inter exanthemata genuina nequaquam recenfendae funt. Ita petechia a nobis omittitur, et forfitan tum miliaria tum aphtha omittenda effet. Dein, cum exanthemata pleraque contagiofa fint, et non nisi semel in decursu vitae aliquem afficiant, omnino idoneum videtur ut haec ab eruptionibus non contagiofis, quae faepe in decurfu vitae aliquem afficiant vel

Phlegmasiae exanthematicae, S. Cl. III. O. I. Morbi exanthematici, L. Cl. I. O. II. Febres exanthematicae, V. Cl. I. O. II:

G. XXVI. ERYSIPELAS ..

Synocha duorum vel trium dierum, ple-

vel afficere possint, rice distinguantur. Variola igitur et eryfipelas minus recte sub eodem ordine collocantur. Denique, cum eruptiones in morbo quadam non semper ejusdem sint formae, nec semper, nec certo quovis morbi die, in illo morbo compareant, an ejusmodi morbus inter exanthemata recenfendus sit, merito dubitari potest; ideoque an pestis ad exanthematum, an ad febrium ordinem, referri debeat, dubito.

De hisce omnibus utiliter fortassis disputati potest; de iisdem vero certo statuere vix ausim; quod mihi tamen in Nosologia maxime idoneum esse videtur id ex charactere quem dedi fatis patebit.

Cum autem ad characteres generum et specierum, ordinis character non omnino necessarius sit, hunc quodammodo neglexi, et hic morbos a Nofologis pro exanthematis habitos plerosque recensui.

* Vox Erytipelas tum pro phlogofi erythemate, tum pro febre erylipelacea, a scriptoribus medicis ufurpatur,

rumque cum somnolentia, saepe cum delirio.

In aliqua cutis parte, saepius in facie, phlogosis erythema, G. VII. sp. 2.

Erysipelas, S. G. 97. L. 10. Sag. G. 296. Febris erysipelacea, V. 68. Hoffm. II. 98.

Species funt,

I. Eryfipelas (vesiculosum) erythemate, rubedine serpente, latum spatium occupante, et locis ejus quibusdam in vesiculas magnas abeunte.

Erypelas rosa, S. sp. 1. Sennert. de febr. L. II. c. 15.

furpatur, sed recte Sauvagestus vitium cutaneum; quod nullam febrem, nisi symptomaticam, sibi junctam habeat, erythema appellari, et erysipelas, tantum febris illa exanthematica, quam erythema sequitur, vocari velit.

Minus recte forsitan Ill. LINNAEUS erysipelas pro protypo exanthematicorum habuit; inter exanthemata enim, an recte, reccnsetur ipsum erysipelas dubitari potest. Febris erysipelatosa, Sydenham, sect. VI. cap. V.

Erysipelas typhodes, S. sp. 2. *. Erysipelas pestilens, S. sp. 5. †. Erysipelas contagiosum, S. sp. 9.

- II. Erysipelas (phly&taenodes ‡) erythemate ex papulis pluribus, trunci corporis partes praecipue occupantibus,
- * Haec non nisi varietas erysipelatis vesiculosi, gradu solum differens, esse videtur.
- † Haec et sequens non nisi sebres cum erythemate symptomatico videntur. Hic tamen notandum est, erysipelas saepe aliquid putridae et gangraenos sae indolis prae se ferre; nec dubito quin erysipelas, quod in hac regione, plerumque diathesi phlogistica comitatur, aliquando, praesertim in regionibus calidioribus, cum diathesi putrida adsit; et forsitan duas erysipelatis species, instammatoriam nempe et putridam, indicare potuissemus; sed de posteriori nobis non satis constat.
- ‡ An haec species ad idem cum erysipelate vesiculoso genus recte referatur, dubito; sed judicent periti.

t42 GENERA MORBORUM

et protinus in phlyctaenas, sive vesiculas parvas, abeuntibus.

Eryfipelas Zoster, S. sp. S.

Zona, Anglis, The Shingles, Russel de tabe
gland. p. 124. Hist. 35.

Herpes Zoster, S. sp. q.

Symptomaticum.

Eryfipelas a veneno, S. sp. 3.

Caeterae SAUVAGESII species ad erythema pertinent.

G. XXVII. PESTIS.

Typhus maxime contagiosa, cum summa debilitate *.

Incerto morbi die, eruptio bubonum vel anthracum.

Pestis, S. G. 91. L. 2. Junck. 78. Febris pestilentialis, V. 33. Hoffm. II. 93.

* De charactere pestis, lites inter medicos saepe ortae sunt, nec sacile dirimendae, ita ut character quibuscunque pestis casibus adhibendus dari possit; sed sufficiat characterem dedisse qui in plerisque adhiberi queat.

Variat gradu.

Pestis benigna, S. sp. 2. Pestis Massiliensis Class.

3. Traite de la peste, pag. 41. Ejusdem pestis,
Cl. 5ta, Traite, p. 228.

Pestis remittens, S. sp. 9.

Pestis vulgaris, S. sp. 1. Pestis Massil. Cl. 2: Traite, p. 38. Ejusd. Cl. 2. 3. et 4ta, Traite, 225. &c. Waldschmidt. de peste Holsatica, apud Halleri, Diss. pract. tom. V. Chenot de peste Transylvanica 1755, 1759. De Haen, Rat. med. Pars xiv.

Pestis Ægyptiaca, S. sp. 11. Alpin. de med. Ægypt.

Pestis interna, S. sp. 3. Pest. Massil. Cl. 1.
Traite, p. 37. 224.

Species dubiae funt,

Pestis sporadica, S. sp. 4.

Pestis carbunculosa, S. sp. 5.

Pestis Sianaea, S. sp. 8.

Pestis scorbutica, S. sp. 10.

G. XXVIII. V A R I O L A.

Synocha contagiosa cum vomitu, et, ex epigastrio presso, dolore.

Tertio die incipit, et quinto finitur eruptio papularum phlegmonodearum, quae, fpatio octo dierum, in suppurationem, et in crustas demum abeunt, saepe cicatrices depressas, sive soveolas in cute, relinquentes.

Variola, S. G. 92. L. 3. Sag. G. 290. Febris variolofa, V. 35. Hoffm. II. 49. Variolae, Beerb. 1371. Junck. 76.

Species funt,

I. Variola (discreta) pustulis paucis, discretis, circumscriptione circularibus, turgidis; febre, eruptione facta, protinus cessante.

Variola discreta benigna, S. sp. 1.

Variolae regulares discretae, Sydenb. Sect. III.
cap. 2.

Variolae discretae simplices, Helvet, obs. sp. 1. Variola discreta complicata, S. sp. 2. Helv. sp.

Variolae anomalae, Sydenb. Sect. IV. cap. 6.

Variola discreta dysenteriodes, S. sp. 4. Sydenb. Sect. IV. cap. 1.

Variola discreta vesicularis, S. sp. 5.

Variola discreta crystallina, Mead de variol. cap.

2.

Variola discreta verrucosa, S. sp. 6. Mead ibid. Variola discreta filiquosa, S. sp. 7. Friend. Oper. p. 358.

Variola discreta miliaris, S. sp. 8. Helvet. obs.

II. Variola (confluens) pustulis numerosis, confluentibus, circumscriptione irregularibus, slaccidis, parum elevatis; febre post eruptionem perstante.

Variola confluens, S. sp. 9.

Variolae regulares confluentes, ann. 1667. Sydenb. Sect. III. cap. 2.

Variolae confluentes simplices, Helvet. obs.

Variola confluens crystallina, S. sp. 10.

Variola Japonica, Kempfer.

Vesiculae Divae Barbarae, C. Pis. obs. 149. *.

* Pro specie variolae, has vesiculas hic posuit SAUVAGESIUS. Sed vesiculae a Pilone descriptae potius ad Pemphigum pertinere mihi videntur.

Variola confluens maligna, Helvet. obs. sp. 1.
Variola confluens cohaerens, S. sp. 11.
Variola confluens maligna, Helvet. sp. 2.
Variola confluens nigra, S. sp. 12. Sydenb. Sect.

V. cap. 4.

Variola confluens maligna, Helvet. sp. 3.
Variola fanguinea, Mead de variolis, cap. 2.
Variola confluens corymbosa, S. sp. 13.
Variola confluens maligna, Helvet. sp. 4.

G. XXIX. VARICELLA.

Synocha.

Papulae post brevem febriculam erumpentes, in pustulas variolae similes, fed vix in suppurationem euntes; post paucos dies in squamulas, nulla cicatrice relicta, definentes.

Varicella, V. 42.

Variola lymphatica, S. sp. 1.

Anglis, the CHICKEN-Pox, Edinb. Med. Essays, Vol. II. Art. 2. near the end. Heberden, Med. Transact. Art. 17.

G. XXX. RUBEOLA.

Synocha contagiosa cum sternutatione, epiphora, et tussi sicca, rauca.

Quarto die, vel paulo serius, erumpunt papulae exiguae, confertae, vix eminentes, et post tres dies in squamulas sursuraceas minimas abeuntes.

Rubeola, S. G. 94. L. 4. Sag. 293. Febris morbillosa, V. 36. Hoffm. II. 62. Morbilli, Junck. 76.

I. Rubeola (vulgaris) papulis minimis, confluentibus, corymbofis, vix eminentibus.

Rubeola vulgaris, S. sp. 1. Morbilli regulares, Sydenb. Sect. IV. cap. 5.

Variat

1. Symptomatis gravioribus, et decursu minus regulari.

Rubeola anomala, S. sp. 2.

Morbilli anomali, Sydenb. Sect. V. cap. 3.

2. Comitante Cynanche.

Rubeola anginosa, S. sp. 4. Edinb. Esfays, Vol. V. art. 2.

- 3. Comitante diathesi putrida, Clar. Watson, Lond. Med. Observ. Vol. IV. Art. XI.
- II. Rubeola (variolodes) papulis discretis eminentibus.

Rubeola variolodes, S. sp. 3. *.

Scotis the NIRLES.

G. XXXI. MILIARIA+.

* SAUVAGESTUM secutus, hunc morbum hic indicavi, etsi multum dubito an recte ad rubeolam referendus sit. Non solum enim sorma papularum plurimum dissert, sed, quod majoris momenti esse videtur, est plerumque absque symptomatis catarrhalibus, rubeolae adeo propriis.

† Inter medicos, speciatim Viennenses, de indole morbi miliaris nuper acriter disputatum est; et imprimis Synochus cum anxietate, frequenti suspirio, sudore olido, et punctionibus cutis.

primis an unquam idiopathicus, an vero femper fyinptomaticus fit, certatim quaeritur. Quod nunquam idiopathicus fit, praeter opinionem medicorum, a medio feculi decimi feptimi in hunc fere diem, omnium, et contra sententiam medicorum hujus aevi quorundam spectabilium, affirmare non aufim; sed cum experientiam in hac re saepe fallacem, et medicos plerosque imitatorum servum pecus fuisse noverim, dubitare cogor; et, utcunque sit, morbum miliarem plerumque symptomaticum fuisse, observatione propria, per multos annos frequenti, certo novi. Nunquam contagiosum, nec maniepidemicum, quibusdam licet temporibus festo solito frequentiorem, vidi. Morbis febrilibus quibuscunque, tum inflammatoriis tum putridis, aliquando adjungitur; in nullis tamen, nisi regimine calido et sudoribus praeeuntibus, ortum, et in pluribus, regimine temperato, et sudoribus vitatis, morbum, alias expectandum, prorfus vitatum observavi. In quibusdam corporis partibus quafi arte excitatum aliquoties novi. Denique, cum contagionum specificarum plerarumque indolem materia, si qua datur, miliaris nequaquam imitetur, tum quod certo motbi die eruptionem non efficiat, tum quod non femel

Incerto morbi die erumpunt papulae rubrae, exiguae, discretae per totam cutem, praeter faciem, crebrae, quarum apices, post unum vel alterum diem, pustulas minimas, albas, brevi manentes, ostendunt.

Miliaria, L. 7.

Miliaria, S. G. 95. Sag. G. 295.

Febris miliaris, V. 37.

Febris purpurata rubra et alba miliaris, Hoffm.

II. 68.

Febris purpurea seu miliaris, Junck. 75.

femel tantum, sed saepius in vitae decursu, hominem assiciat. De hujus igitur materiae natura specifica, vel ad morbum quemvis idiopathicum gignendum apta, valde dubito. In hac remecum sentientem experientissimum et peritissimum Carolum White habere mihi gratulor. Vide White on the management of Lying-in Women.

Cum autem in hac re me falli potuisse, facile agnosco, ne tamen alios simul fallerem, miliariam inter exanthemata hic recensui, et characterem ejus, quemquivis, hunc morbum pro idiopathico habens, darevoluerit, exhibui; peritis quibusvis hanc rem certius; dijudicandam relinquens. Germanis de FRIESEL. God. Welsch. Hist. med. de novo puerperarum morbo, qui der FRIESEL dicitur, Lips. 1655.

De hoc morbo scriptores praecipui sunt.

Hamilton, de febr. miliar. 1710. Fantonus, de febr. mil. 1747. Allioni, de miliar. 1758. Fordyce, de febr. mil. 1748. Fischer, de febr. mil. 1767. De Haen, de divis. febr. 1760, et in Ratio med. passim. Matt. Collin ad Baldinger de miliar, 1764.

Ad Idiopathicam, si qua datur, pertinent,

Miliaris benigna, S. sp. 1. Miliaris maligna, S. sp. 2. Miliaris recidivans, S. sp. 3. Miliaris Germanica, S. sp. 5.

Symptomaticae manifesto funt.

Miliaris Boia, S. sp. a.

Miliaris Britannica, S. sp. i.

Miliaris nova sebris, Sydenb. Sched. monit. S.

sp. d.

Miliaris sudatoria, S. sp. e.

Miliaris nautica, S. sp. g.

Miliaris purpurata, S. sp. b.

Miliaris lactea, S. sp. c.

Miliaris puerperarum, S. sp. k.

Miliaris scorbutica, S. sp. l.

Miliaris critica, S. sp. b.

G. XXXII. SCARLATINA.

Synocha contagiofa.

Quarto morbi die, facies aliquantum tumens; simul in cute passim rubor sloridus, maculis amplis, tandem coalescentibus, post tres dies in squamulas surfuraceas abiens; superveniente dein saepe anasarca.

Scarlatina, S. G. 98. V. 39. Sag. G. 294. Junck.

Species funt,

I. Scarlatina (simplex) nulla comitante cynanche.

II. Scarlatina (cynanchica) cum cynanche ulcerofa *.

* Spatio quadraginta annorum Scarlatinam fexies vel septies in Scotia epidemicam observavi, et in unoquoque exemplo morbus illius speciei erat quam Scarlatinam anginofam vocat SAUVAGESIUS. Nos Cynanchicam appellavimus, ex eo quod ulceribus faucium internarum fere femper comitata fuit. Cum in plerifque aegris morbus cynanchem malignam plurimum, aliquando fatis exacte referebat, nec unquam scarlatinam epidemicam in omnibus aegris fimplicem effe viderim, faepe dubitavi annon fcarlatina omnis fit cynanchica, et femper idem fere morbus ac cynanche maligna, supra inter Phlegmasias relata. Plures autem rationes in hanc sententiam ire non finunt. Certe enim, testibus Sy-DENHAMO perspicacissimo et aliis, scarlatina simplex, five nulla comitante cynanche, aliquando obfervata fuit, et datur, itaque contagio quaedam specifica efflorescentiam cutis scarlatinam, et hanc absque affectione quadam cynanchica, gignens. Quod, si aliquando etiam contagio sit, fauces afficiens,

Scarlatina anginosa, S. sp. 6. Withering on the scarlet sever.

De scarlatina porriginosa, S. sp. 3. Sydenh. Sect. VI. Cap. 6. et Scarlatina variolode, S. sp. 5. nobis non liquet.

afficiens, quae plerumque etiam scarlatinam gignat, hoc nihil praeterea mihi probare videtur, quam quod fit contagionum quarundam natura, ejusmodi ut simul tum fauces, tum cutem, afficere valeat. Cum tamen contagiones istae ita differre possint, ut altera cutem, altera fauces magis et primario afficere proclivis sit, hanc differentiam inter scarlatinae et cynanchis malignae contagionem semper inesse puto. In morbo epidemico, quem pro Scarlatina habui, aliquot aegrotantium fine cynanche quacunque erant; et in iis fere omnibus, quibus adfuit cynanche, haec benigna admodum, ulcera tonfillarum, parva tantum nec serpentia, et plerumque pus bonum fundentia, exhibuit, et morbus raro funestus fuit. In cynanche vero maligna aegrotantes omnes in ipfo morbi ingressu, cynanche correpti sunt, et haec fere semper ulcera maligna, foeda, serpentia, gangraenofa, oftendebat. Morbus porro, putredinis et debilitatis indicia plurima prodens, plerumque exitialis evalit.

G. XXXIII. URTICARIA*.

Febris amphemerina +.

Die secundo rubores maculosi, urticarum puncturas referentes, interdiu sere e-vanescentes, vespere cum sebre redeuntes, et post paucos dies in squamulas minutissimas penitus abeuntes ‡.

- * Est morbus ab Anglis, The Nettle Rash dictus, qui quibusdam Urticaria audit; sed morbus ille, The Nettle Rash, ut ab eruditissimo viro G. HeberDEN, in Coll. Reg. Med. Lond. Actis describitur et qualem saepius ipsi vidimus, est ab urticaria nosologorum omnino diversus, utpote sine sebre chronicus, et ad Impetigines sortassis referendus.
- + Hanc in priori editione contagiosam dixi; sed ex propria experientia contagiosam fuisse non novi, et quo auctore contagiosam antea dixi, nunc non invenio.
- # Ad aliorum potius quam meipfius mentem hic character conscriptus est; nam hunc morbum raro vidi, et nunquam epidemicum, vel regulariter, ut hic describitur, decurrentem, observavi.

Febris urticata, V. 40.

Uredo, L. 8.

Purpura urticata, Junck. 75.

Scarlatina urticata, S. sp. 2.

Erysipelatis species altera, Sydenh. Sect. VI. cap. 6.

Febris scarlatina, et febris urticata, Meyserey, Mal. des armees, 291. et seq.

G. XXXIV. PEMPHIGUS.

Typhus contagiofa.

Primo, secundo, aut tertio morbi die, in variis partibus vesiculae, avellanae magnitudine, per plures dies manentes, tandem ichorem tenuem essundentes.

Pemphigus, S. G. 93. Sag. 291. Morta, L. I. Febris bullosa, V. 41.

dere

Species ex SAUVAGESIO funt *.

Pemphigus major, S. sp. 1. Exanthemata ferofa, C. Pifon. obf. 150.

* Cum Pemphigum, quem pro exanthemate habere possim, nondum ipse viderim, et in scriptis medicorum de ejulmodi morbo paucissima tantum invenerim; quae in Nosologia nostra de eo dicenda ellent, omnia fere ex SAUVAGESTO necessario depromenda erant. Eum itaque fecutus fum; fed hunc morbum lubenter ipse prorsus omisisem, cum omnia fere de eo dicta, dubia, obscura, et ambigua mihi videntur. Quae ex sui ipsius aut CAROLZ Pisonis observatione habet Sauvagesius, omnino credere fas est; quae autem ex Christophori Seligeri, tenuis certe judicii hominis, observatione duxit, parum attentione digna mihi videntur. Quae porro ex D. THIERRY relatione adducuntur meam fidem omnino superant: Nimirum, quod in morbo admodum exitiali acetum bezoarticum, medico quodam datum, omnes salvos fecit, interea dum vix unus, aliis medicis commissus, mortem evadebat. Denique, de morbo admodum ambiguo a D. LANGHANS, in Aclis Helveticis descripto, donec aliae observationes rem elucidaverint, nihil conclu-

Febris pemphygoides, Ephem. Germ. D. I. A. VIII. obf. 56.

Pemphigus castrensis, S. sp. 2.

Febris synochus, cum vesiculis per pectus et collum sparsus, Morton. app. ad exerc. II.

Pemphigus Helveticus, S. sp. 3. Langhans in Act. Helvet. vol. 2. p. 260. et in Beschreibung des Siementhals, Zurich 1753.

De pemphigo Indico, S. sp. 4. et
Pemphigo Brasiliensi, S. sp. 5. non liquet.

G. XXXV. A P H T H A.

Synochus*.

Lingua tumidiuscula; linguae et fauci-

dere vellem. Nihil aliud, fortassis, quam cynanche maligna suit ille morbus, et, ad summum, quod pemphigus omnis morbus symptomaticus sit, satis verisimile videtur.

* An aphtha inter exanthemata recensenda sit, dubito. Aphtha enim quaeque fere quam ego vidi fine febre fuit; et si quando cum aphtha infantum febris adfuit, haec fere semper aphthae supervenerat.

Aphtha.

cium color purpurascens; escharae in faucibus et ad linguae margines primum comparentes, os internum totum demum occupantes, albidae, aliquando discretae, saepe coalescentes, abrasae cito renascentes, et incerto tempore manentes.

Aphtha, S. G. 100. L. 9. Sag. 298. Boerb. 978: Hoffm. II. 478. Junck. 137. Febris aphthofa, V. 44.

Speciem idiopathicam unicam tantum novi-

Aphtha infantum.

Aphtha lactucimen, S. sp. 1.

Symptomatica videntur,

Aphtha febrilis, S. sp. 2. Aphtha maligna, S. sp. 3.

Aphtha adultorum quidem saepe sebri supervenit. Sed, sebribus diversarum specierum plerumque sub carum sinem jungitur, nec, quantum novi, sebris quaevis aphthae propria, a medicis nota, vel quidem dista suit.

Manifesto symptomaticae funt

Aphtha fyphilitica, S. sp. 4. Aphtha scorbutica, S. sp. 5.

Exanthema fymptomaticum est,

Purpura, S. G. 96. Sag. G. 292.*.
Petechia, L. 5.

* Cum in quibusvis febribus, vel intermittentibus vel continuis, in quibusvis etiam exanthematis et profluviis, modo in iis morbis sit quaedam ad putredinem proclivitas, appareant petechiae; has pro essore essertia symptomatica, potius quam pro exanthemate idiopathico, habere volui.

Spirits profitering outdoor from feld (or erroller

chibns direction lections plentaness finb

for her man dell on a simple andeles

Applica shells of the

4 D. B. ougher Bullet

Atomica Se spile of I can in A . thirt

O. IV. HÆMORRHAGIÆ*.

Pyrexia cum profusione sanguinis absque vi externa; sanguis missus ut in phlegmasiis apparet.

Haemorrhagiae, V. Cl. II. O. I. Hoffin. II. 194. Junck. 5.

Sanguifluxus, S. Cl. IX. O. I. Sag. Ch V. O. I.

* Classem Flaxuum apud SAUVAGESIUM et SAGARUM, vel Profluviorum apud Vogelium, vel morborum evacuatoriorum apud LINNAEUM, cum illa morbos, tum facie, tum natura, omnino dissimiles conjunxerit minime naturale.n esfe, nec proinde idoneam putavi. In nostram, igitur, Nosologiam ejusmodi classem admittere nolui, et morbos in ea recensitos aliorsum referendos esse censui. Illi quos pyrexia quaedam semper comitatur, subclasse Pyrexiarum certe recensendi funt; et hic igi-

G. XXXVI. EPISTAXIS*.

Capitis dolor vel gravitas; faciei rubor; profusio sanguinis e naribus.

Epistaxis, V. 82.

tur hemorrhagias activas quas vocant posui HoffMANNUM sequor, qui mox post sebres de ejusmodi
haemorrhagiis tractavit, et in praesatione rationem
reddidit; quod, scilicet, "probe consideratis phaenomenis, et paulo pensiculatius subductis rationibus,
sanguinis eruptiones iisdem propemodum, utut, non
satis completis motibus quibus febres oriuntur, progignuntur."

* Recte tum in Criticis Botanicis, tum in Philosophia Botanica, No. 233. monuit Linnaeus,

"Nomina generica, cum classum et ordinum naturalium nomenclaturis communis, omittenda esse."

Contra hanc regulam tamen ipse peccat, cum vocabulo haemorrhagia, classis vel ordinis naturalis
appellatione satis frequenter usitata, pro nomine
generico utatur. Nec quidem, cum erraverit, ipse
Hippocrates imitandus sit. Hujus generis itaque nomen mutandum erat, et a Vogelio quod
hic usurpatum est desumpsi,

' Haemorrhagia, S. G. 239 L. 173. Sag. G. 174. Haemorrhagia narium, Hoffm. II. 196. Junck. 6.

I. Idiopathica.

Haemorrhagia plethorica, S. sp. 2. Hoffm. II. 198.

Variat ratione aetatis,

Epistaxis (juniorum) cum fignis plethorae arteriofae.

Epistaxis (senum) cum signis plethorae venosae.

II. Symptomaticae.

I. A causis internis.

Haemorrhagia febrilis, S. sp. 3.

Haemorrhagia critica, S. sp. 4. Hoffm. II. 198.

Haemorrhagia infalubris, S. sp. 5. Heffm. ibid.

Haemorrhagia in chronicis, S. sp. 6.

z. A causis externis.

Haemorrhagia passiva, S. sp. 1. Haemorrhagia a hirudine, S. sp. 7.

G. XXXVII. HÆMOPTYSIS.

Genarum rubor; molestiae aut doloris, et aliquando caloris, in pectore sensus; dyspnoea; titillatio faucium; tussis aut tussicula sanguinem sforidum, saepe spumosum rejiciens.

Haemoptysis, S. G. 240. L. 179. V. 84. Sag. G. 175. Junck. 8.

Haemoptoe, Boerb. 1198.

Sanguinis fluxus ex pulmonibus, Hoffm. II. 202.

Species idiopathicae funt,

- terna applicata, neque praegressa tussi aut evacuationis solitae suppressione.
- 2. Haemoptysis (violenta) a vi externa applicata.

Haemoptysis accidentalis, S. sp. 1.

Haemoptysis habitualis, S. sp. 2. Haemoptysis traumatica, S. sp. 12.

3. Haemoptysis (phthisica) post tussim cum macie et debilitate diuturnam.

Haemoptysis ex tuberculo pulmonum, S. sp. 10.

4. Haemoptysis (calculosa) rejectis simul moleculis calculosis plerumque calcareis.

Haemoptyfis calculofa, S. fp. 14.

3. Haemoptysis (vicaria) post evacuationis solitae suppressionem.

Haemoptysis catamenialis, S. sp. 4. Haemoptysis periodica, S. sp. 5.

Symptomaticae funt,

Haemoptysis pneumonica.

Haemoptysis catarrhalis, S. sp. 8.

Haemoptysis peripneumonica, Laelii a fonte.

Haemoptysis exanthematica.

Haemoptyfis variolofa, S. sp. 7. Haemoptyfis rubeolofa.

Haemoptysis bydropica.

Haemoptysis ascitica, S. sp. 15.

Haemoptysis hydrothoracica

Haemoptysis cacheclica.

Haemoptysis splenetica, S. sp. 16.

Ineptae et spuriae sunt,

Haemoptysis a diapedesi, S. sp. 3.

Haemoptysis a sphacelo pulmonum, S. sp. 11.

Haemoptysis scorbutica, S. sp. 6.

Haemoptysis Helvigiana, S. sp. 17.

Haemoptysis a hirudine, S. sp. 13.

Haemoptyfeos fequela est

PHTHISIS.

Corporis emaciatio et debilitas, cum tussi, febre hectica, et plerumque expectoratione purulenta.

Phthisis, S. G. 276. L. 208. V. 319. Sag. 101. Junck. 33.

Phthifis pulmonalis, Boerh. 1196. Affectio phthisica, sive tabes pulmonalis, Hoffm. III. 284.

Species funt,

I. Phthisis (incipiens) fine expectoratione puris.

Phthisis incipiens, Morton. Physiolog. L. II. cap. 3. Phthifis ficca, S. sp. 1.

II. Phthisis (confirmata) cum expectoratione puris.

Phthifis confirmata Audorum. Phthifis humida, S. sp. 2.

Variat utraque species,

Ratione causae remotae.

Phthisis haemoptoica, S. sp. 6. Phthisis a peripneumonia, S. sp. 11. Phthisis asthmatica, S. sp. 5. Phthifis calculofa, S. sp. 7. Phthifis exanthematica, S. sp. 14.

Phthisis a febribus, S. sp. 13.

Phthisis rheumatico-arthritica, S. sp. 12.

Phthisis chlorotica, S. sp. 10.

Phthisis icteritia, S. sp. 15. Schacht. de phthisi icterit. 1724.

Phthisis hypochondriaca, S. sp. 16.

Phthisis fcrophulosa, S. sp. 3.

Phthisis chylosa, S. sp. 17.

Phthisis tcorbutica, S. sp. 4.

Phthisis splica, S. sp. 19.

Phthisis a plica, S. sp. 19.

Phthisis a metastasi puris, S. sp. 9.

Variat ratione fontis purulentae.

Phthisis a vomica, S. sp. 18.

Phthisis cellularis, S. sp. 20. De Haen, Rat. medendi. vol. I. cap. 7. 11. Ed. Leid. *.

G. XXXVIII. HÆMORRHOIS.

Capitis gravitas vel dolor; vertigo; lum-

* Utrum, de hoc fonte puris, recte an secus judicaverit HAENIUS, hujusmodi species vix in Nosologia locum habere potest, cum a signis quibusvis externis dignosci non queat. borum dolor; dolor ani; circa anum tubercula livida dolentia, e quibus plerumque profluit fanguis, qui aliquando etiam, nullo tumore apparente, ex ano stillat.

Haemorrhois, S. G. 217. L. 192. Sag. G. 182. Haemorrhoidalis fluxus, Hoffm. 219. Haemorrhoides, Junck. 11. et 12. Leucorrhois, V. 112.

Species funt,

z. Haemorrhois (tumens) externa a maris-

Marifca, S. G. 35. Sag. G. 35.

Variat,

A. Cruenta.

Haemorrhoides ordinatae, Juncks 11.

Haemorrhoides nimiae, Juncks 11.

Haemorrhoides nimiae, Juncks 11.

Haemorrhoides immodica, S. sp. 2.

Haemorrhoides excedentes, Alberti de haemors

rhoid. pag. 179.

Haemorrhois polyposa, S. sp. 34

B. Mucofa.

Flaemorrhoides decoloratae, albae, et mucidae, Junck. 13. Alberti, pag. 248.

2. Haemorrhois (procidens) externa a procidentia ani.

Haemorrhois ab exania, S. sp. 4.

- 3. Haemorrhois (fluens) interna absque tumore externo, vel procidentia ani*.
- * STAHLIUS, et ejus sequaces, distinxerunt haemorrhoides in internas, quae sanguinem ex ramis
  venae portarum, et externas, quae sanguinem ex
  ramis venae cavae profundunt; sed, quantum video,
  scaturigo sanguinis profusi nullo modo dignosci
  queat. Huic itaque distinctioni nullus locus esse
  videtur, nec, si esset, quicquid ad distinguendam
  morbi naturam, vel essectum, conferre posset; nam
  arteriae et venae, ad inferiorem intestini recti partem pertinentes, ortu utcunque diversae, tam frequenter inter se invicem communicantur et conjungantur, ut uniuscujusvis assectio ad alteram
  statim communicari, et utriusvis essectus fere idem
  semper

4. Haemorrhois (caeca) cum dolore et tumore ani, fine profusione sanguinis.

Haemorrhoides caecae, Junck. 12. Alberti, pag. 274. *.

G. XXXIX. MENORRHAGIA.

Dorsi, lumborum, ventris, parturientium instar, dolores; menstruorum copiosior,

femper esse oporteat. Non ideo haemorrhoidem, internam et externam ad mentem Stahlianorum distinxi, sed prout scaturigo sanguinis profluentis magis intra vel extra anum suerit.

* Haemorrhois saepe corporis universi morbus est, sive a quodam universi corporis statu pendens; sed saepe etiam morbus est mere localis. Non tamen hujusmodi species ad morbos locales referre volui; quoniam haemorrhois quaevis, etiamsi initio mere localis sit, si saepius, ut solet, redierit, tandem, sicut haemorrhagia alia quaevis saepe rediens, necessario sit universi corporis morbus. Assines itaque separare nolui, et haemorrhoidem quidem omnem hichinter morbos universales receasendam esse censui.

vel fanguinis e vagina praeter ordinem fluxus.

Menorrhagia, S. G. 244. L. 202. V. 96. Metrorrhagia, Sag. G. 179. Uteri haemorrhagia, Hoffm. II. 224. Haemorrhagia uterina, Junck. 14.

Leucorrhoea, S. G. 267. L. 201. V. 119. Sag. G. 202.

Cachexia uterina, sive fluor albus, Hoffm. III. 348.

Fluor albus, Junck. 133. *.

Abortus, S. G. 245. L. 204. Sag. G. 180. Junck.

Abortio, V. 97.

Fluor uterini fanguinis, Boerb. 1303. Convulsio uteri, sive abortus, Hoffm. III. 176.

* Leucorrhoeam, sive fluorem album, Auctorum; hic ad menorrhagiae genus retuli et leucorrhoeam sine vitio locali omnem huc omnino referendum esse censeo. Plerumque enim, et sere semper, leucorrhoea vel cum menorrhagia conjuncta est, vel eam mox secuta, et a temporibus quando apparet leucorrhoea serum sub hac essusum ab iisdem vasis, quae menses prosundunt, provenire, et saepe leucorrhoeam

I. Menorrhagia (rubra) cruenta in non gravidis nec puerperis.

Menorrhagia immodica, S. sp. 3. a Pasta. Diss. fopra i mestrui.

Menorrhagia stillatitia, S. sp. 2.

2. Menorrhagia (abortus) cruenta in gravidis.

Menorrhagia gravidarum, S. sp. 6. Pafa. intorno al fluffo di sangue dall utero nelle gravide.

Abortus effluxio, S. sp. 1.

- a. Abortus subtrimestris.
- b. Abortus subsemestris.
- c. Abortus octimestris.

Abortus ab uteri laxitate, S. sp. 2.

3. Menorrhagia (lochialis) cruenta in puerperis.

ab iisdem causis ac menorrhagiam rubram oriri, satis verisimile eft.

Menorrhagia lochialis, S. sp. 8. Pafia dist. supra

4. Menorrhagia (vitiorum) cruenta ex vitio locali.

Menorrhagia ex hysteroptosi, S. sp. 5. Menorrhagia ulcerosa, S. sp. 9.

5. Menorrhagia (alba) serosa sine vitio locali in non gravidis*.

Leucorrhoea, G. ut supra.

Menorrhagia decolor, S. sp. 7.

Leucorrhoea Americana, S. sp. 5.

Leucorrhoea Indica, S. sp. 6.

6. Menorrhagia (Nabothi) serosa in gravidis.

Leucorrhoea Nabothi, S. sp. 9. Leucorrhoea gravidarum, S. sp. 8: *.

* Hic fortassis lector eruditus mirari possit, quod ad clariss. medici Parisiensis RAULIN, de sluore albo-

Menorrhagiam ferofam, five leucorrhoeam ex vitio locali, ad morbos locales referendam esse censeo.

Haemorrhagiae sequentes plerumque, fi non semper, symptomaticae sunt.

STOMACACE, S. G. 241. L. 175. V. 85. Sag. G. 176.

albo librum, Traite des fleurs blanches, neque fludiofas relegaverim, neque species fluoris albi varias ab illustri auctore indicatas ipse recensuerim. Rece an secus fecerim, peritis dijudicandum relinquo; sed quod non fecerim haec causa fuit. Plura in libro illo ingenioso subtilius, quam verius dicta, mihi videntur; et vel quomodo fluor albus, ab aliarum praeter uteri partium affectione oriri possit, non intelligo, vel quod revera oriantur, ex meis faltem observationibus, forsan paucioribus, mihi nequaquam constat. Lectores itaque nostros potius ad auctorem ipsum relegare, quam doctrinam ejus male intellectam, et forsan minus recte traditam, hie exhibere velim.

Vel scorbuti, vel vitii oris, vel injuriae externae, symptoma est.

Apud Sauvagesium species sunt,

- 1. Stomacace scorbutica.
- 2. Stomacace universalis.
- 3. Stomacace ab haemorrhoo.
  - 4. Stomacace purulenta.

Hæmatemesis, S. G. 242. L. 184. V. 89. G. 177.

Plerumque haemorrhagiae solitae vicaria est, vel vitii ventriculi localis, vel morbi nigri, vel denique vis externae, symptoma est.

- 1. Haematemefis plethorica.
  - 2. Haematemefis ex aneurifmate.
- 3. Haematemesis traumatica.
- 4. Haematemesis ab hirudine.
- 5. Haematemesis catamenialis.
- 6. Haematemesis ex pancreate.
- 7. Haematemesis ex splene.
- 8. Haematemesis scorbutica-

- 9. Haematemesis cholerica.
- 10. Haematemefis fimulata.
- 11. Haematemefis carnofo cruenta.
- 12. Haematemesis atra.
- 13. Haematemefis ab hepate.
- 14. Haematemesis a veneno.

HEMATURIA, S. G. 243. L. 198. V. 92. Sag. G. 178.

Plerumque calculi renalis, aliquando febrium putridarum symptoma est.

- 1. Haematuria spontanea.
- 2. Haematuria violenta.
- 3. Haematuria deceptiva.
- 4. Haematuria purulenta.
- 5. Haematuria calculofa.
- 6. Haematuria in exanthematicis,
- 7. Haematuria ejaculatoria.
- 8. Haematuria stillatitia.
- q. Haematuria haemorrhoidalis.
- 10. Haematuria spuria.
- 11. Haematuria nigra.
- 12. Haematuria catamenialis.
- 13. Haematuria a transfusione.

- 14. Haematuria traumatica.
- 15. Haematuria a verme.

CYSTIRRHAGIA, V. 93.

Plerumque calculi veficalis, rarius alius morbi veficae, fymptoma.

O. V. PROFLUVIA*.

Pyrexia cum excretione aucta, naturaliter non fanguinea.

V. CL. II.

G. XL. CATARRHUS.

Pyrexia saepe contagiosa; muci, ex glandulis membranae narium, saucium, vel bronchiorum, exerctio aucta; saltem hujus excretionis molimina.

Catarrhus, S. G. 186. V. 98. Sag. G. 145. Coryza, L. 174. V. 100. Sag. G. 196.

* Ob eandem rationem qua haemorrhagias, profluvia etiam febrilia quaedam hic in classe pyrexiarum collocavi. Catarrhus quidem, pyrexia et diathesi phlogistica, phlegmasiis maxime assine assine est; et dysenteria non solum pyrexia semper comitatur, sed in multis etiam a sluxibus aliis quibusvis differt.

Rheuma, S. G. 142. Tuffis, S. G. 142. L. 155. V. 205. Sag. G. 245. 255. Junck. 30.

Tuffis catarrhalis et rheumatica, Hoffm. III. 109.

Genera sequentia ad hunc titulum referenda, plerumque symptomatica sunt.

Anacatharsis, S. G. 262. Sag. 198.
Expectoratio, L. 178.
Raucedo, L. 146.
Raucitas, V. 252.
Gravedo, L. 42.

Sp. 1. Catarrhus a frigore.

Catarrhus benignus, S. sp. 1.

Catarrhus pectoreus, S. sp. 6.

Coryza catarrhalis, S. sp. 1.

Coryza phlegmatorrhagia, S. sp. 2. Salmuth. obs. cent. 1. 37. Junck. 28. Morgagn. de sed. XIV. 21.

Coryza febricola, S. sp. 6.

Tuffis catarrhalis, S. sp. 1. N. Rosen Diff. apud Haller, disput. pract. tom. II.

Rheuma catarrhale, S. sp. 1.

Amphimerina catarrhalis, S. sp. 2.

Amphimerina tufficulofa, S. sp. 13.? Cephalalgia catarrhalis, S. sp. 10.

Sp. 2. Catarrhus a contagio.

Catarrhus epidemicus, S. sp. 3. Rheuma epidemicum, S. sp. 2. Synocha catarrhalis, S. sp. 5.

Hujus exempla funt,

Anno 1323. Cronica meteorologica della Toscana, apud Targioni Tozzetti Ostervaz. Med. Raccolta I. pag. 175.

1328. Ibid.

1358 Ibid.

1387. Ibid.

Valescus de Taranta apud Morgagn. de sedibus XIII. 4.

Marchest ibid.

1510. Valleriola append. ad loc. com. cap. 2.

1575. Valleriola, ibid.

Riverii Obf. in biblioth. vet. repert.

Forefii, L. VI. obf. 1.

1580. Haenischius in Aretaeum, pag. 315. 396. Wieri, Obs. L. II.

Anno 1580. P. Sal Diversus, de sebri pestilenti, cap. XI.

Foreflus, L. VI. obs. 3.

Riverii Obf. in biblioth. vet. repert.

Sennertus de febre, L. IV. cap. 17.

1591. Sennertus, ibid.

Pechlin, L. II. Obs. 17.

1658. Willis de febribus, cap. 16.

1675. Sydenham, Sect. V. cap. 5.

Raygerus in Ephem. Germ. D. I. A.

VI. et VII. obs. 213.

P. de Sorbait.

Zod. med. Gall. A. I. Decemb. obs. 6.

1708. Schroeckius in Ephem. Germ. Cent. I. et II. in append. pag. 14.

1709 Hoffm. II. 47.

1712. Camerarius in Ephem. Germ. Cent. III. et IV. obs. 58.

Schroeckius, ibid. in append. pag. 26.

1729. et 1730. Hoffm. II. 109.

C. Fr. Locav. in append. ad A. N. C. vol. III.

Scheuchzer, Obs. meteorol. in app. ad A. N. C. vol. IV.

Morgagni de sed, et caus. XIII. 3. 4.

Anno 1729 et 1730. Beccarius, A. N. C. III. obf. 48. pag. 142.

> Hillary on weather and diseases, pag. 35.

> Winteringbam, Comm. Nofolog. pag. 319.

Rutty's hift. of weather, pag. 17.

1732 et 1733. Commerc. lit. Norimb. 1733. pag. 6. 52. 108. 267.

> Detharding de febr. Eyderostad. apud Halleri disputat. pract. vol. V.

Edin. Med. Eff. vol. II. art. 2.

Hillary of weather, &c. pag. 47.

Winteringham, Comm. Nofolog. pag. 354.

Huxbam de aere. &c. 1733. M. Febr. Rutty's bift. of weather, pag. 30.

1737. Jan. Rutty, ibid. pag. 60. Octob. Rutty, ibid. pag. 60. Comm. lit. Norimb. 1737, Tulio.

pag. 347. 1742. 1743. Comm. lit. Norimb. 1743, pag. 106. 188. 313. 336.

> Juch et Zuberbuhler de febre catarrhali, apud Haller. Disp. pract. tom. V.

Huxham de aere, 1743. M. April. Rutty, hist. of weather, p. 99.

Anno 1742. 1743. Targioni Tozzetti Raccolt. I. di offervaz. Med. pag. 176.

1748. Clegborn, Minorca, pag. 132.

1758. Rutty, hist. of weather, pag. 211.
Whytt, Lond. Med. Obs. Vol. II. art.
13.

1762. Baker de catarrho, Lond. 1764.

Monro, Dis. of mil. hosp. pag. 137.
1767. Heberden, Med. transact. art. 18.

Intercatarrhi, coryzae, et tussis species apud SAUVAGESIUM, symptomaticae sunt,

Catarrhus rubeolosus, S. sp. 5.

Tussis exanthematica, S. sp. 20.

Coryza variolosa, S. sp. 4.

Coryza virulenta, S. sp. 3.

Coryza purulenta, S. sp. 5.

Tussis accidentalis, S. sp. 4.

Tussis gutturalis, S. sp. 8.

Tussis xerolaryngea, S. sp. 23.

Tussis verminosa, S. sp. 21.

Tussis sicca, S. sp. 3. Tussis calculosa, S. sp. 22. Tussis phthisica, S. sp. 17. Tussis haemoptoica, S. sp. 15. Tussis a polypo, S. sp. 16.

Tussis a dentitione, S. sp. 12.

Tussis stomachalis humida, S. sp. 6.

Tussis stomachalis sicca, S. sp. 7.

Tussis hysterica, S. sp. 2.

Tussis gravidarum, S. sp. 14.

Tussis hepatica, S. sp. 9.

Tussis rheumatica, S. sp. 18.

Tussis arthritica, S. sp. 19.

Tussis metallicolarum, S. sp. 4.

XLI. DYSENTERIA.

Pyrexia contagiosa; dejectiones frequentes, mucosae, vel sanguinolentae, retentis plerumque soccibus alvinis; tormina; tenesmus.

Dysenteria, S. G. 248. L. 191. V. 107. Sag. 183. Hoffm. III. 151. Junck. 76.

Non nisi speciem unicam novi cujus nomina apud Sauvagesium sunt,

Dysenteria epidemica, S. sp. 6. Sydenbam, sects
IV. cap. 3. Helwich. in hist. morb. Wratistava

ad ann. 1699. Degner. de Dysenteria Neomagensi 1736. Huxham, de aere, &c. ad ann. 1743. Cleghorn's Minorca, chap. 5. Grimm. hist. dysenteriae malign. 1759, &c. in append. ad A. Nov. N. C. vol. III. Baker de catarrho et dysenteria, Lond. 1762. Akenside de dysenteria, Lond. 1762. Stark, Hist. et sectiones dysenteric. diss. inaug. L. B. 1766. Zimmerman von der Ruhr. Zurich. 1767.

Dyfenteria castrensis, S. sp. 7. Ramazzini de morb. artisic. cap. 40. Illust. Pringle, dis. of the army, pag. 224. Cl. Monro, dis. of mil. hospitals, pag. 57.

Dyfenteria aequinoctialis, S. sp. 14. Ront. de med. Ind. cap. 3.

Variat,

1. Vermibus comitata.

Dysenteria verminosa, S. sp. 15. Huxham de aere, &c. ad ann. 1743. M. Maio. III. Pringle, pag. 225. Monro, pag. 62.

2. Rejectis moleculis carnofis, vel feba-

Dysenteria carnofa, S. sp. 16.

Diarrhoea carnosa, S. sp. 5. Wedelius Ephem, Germ. D. II. A. II. obs. 182. Wagner, ibid. D. II. A. III. obs. 187. cum scholio Sebroeckii. Morgagn. de sed. Ep. XXXI. 17---24. Ill. Pringle, pag. 237. Monro, pag. 62.

3. Febre intermittente comitata.

Dysenteria intermittens, S. sp. 17. Morton in append. ad Exerc. II. Clegborn's Minorca, pag. 236. Lautter. hist. med. bienn. cas. 17. 20.

4. Sine fanguine.

Dysenteria alba, S. sp. 10. Willis, Pharm. rat.
P. I. Sect. III. cap. 3. Sydenham, Ed. Leid.
pag. 179. Margagn. de sed. Ep. XXXI. 11.
III. Pringle, pag. 225. Cl. Monro, pag. 61.
Roederer de morbo mucoso, Gotting. 1762.

5. Miliaria comitata.

Dysenteria miliaris Gruberi, S. sp. 2. Febria exanthematico-dysenterica Tiguri epidemica, 1747.

Symptomaticae funt,

Dysenteria benigna spontanea, S. sp. 1.

Dysenteria catamenialis, S. sp. 2.

Dysenteria gravidarum, S. sp. 4.

Dysenteria atrabilaria, S. sp. 5.

Dysenteria syphilitica, S. sp. 13.

Dysenteria scorbutica, S. sp. 13.

Dysenteria Polonica, S. sp. 19.

Dysenteria a mesenterii vomica, S. sp. 11.

Ad diarrhoeam pertinent,

Dysenteria Parisiaca, S. sp. 3.

Dysenteria a catharticis, S. sp. 12.

CL. II. NEUROSES*.

Sensus et motus laesi, sine pyrexia idiopathica, et sine morbo locali.

* A tempore celebris quondam apud Anglos medici THOMÆ WILLIS, morbos quosdam ab aliis quibusvis, sub nomine Nervosorum, distinxerunt Britanni; sed, ni fallor, parum accuratae, dum affectiones hyftericas et hypochondriacas sere solas fub nomine Nervosarum indigitarunt. Quantum ego quidem video, motus morbofi fere a motibus in fystemate nervorum ita pendent, ut morbi fere omnes quodammodo Nervosi dici queant. Inter eos tamen diffinctionem fatis commode adhibere licet, et morbi isti qui nervorum systema fere folum, vel faltem primario, neque fimul vel fanguinis circuitum, vel humorum naturam, nisi secundario afficiunt, Nervosi a nobis dicendi sunt. Classem itaque tam a classe pyrexiarum, quam cachexjarum diversam, sub nomine Neurosium recte instituiffe mihi videor.

O. I. COMATA.

Motus voluntarii imminuti cum sopore sive sensuum feriatione.

Comata, S. Cl. VI. O. II. Sag. Cl. IX. O. V. Soporofi, L. Cl. VI. O. II.

Adynamiae, V. Cl. VI.

Nervorum resolutiones, Hoffm. III. 194.

Assectus soporofi, Hoffm. III. 209.

Motuum vitalium desectus, Junck. 114.

G. XLII. APOPLEXIA.

Motus voluntarii fere omnes imminuti, cum sopore*, plus minus profundo, superstite motu cordis arteriarum.

Apoplexia, S. G. 182. L. 101. V. 229. Boerb. 1007. Junck. 117. Sag. G. 288. Wepfer. hist. apoplecticorum.

* Apud LINNAEUM vocabulum sopor, tam pro motuum, quam pro sensuum seriatione ponitur; sed sensu vulgari, tantum pro somno, vel pro satu somno. simili, codem utimur.

191

Carus, S. G. 181. L. 100. V. 231. Boerb. 1045. Sag. G. 287 *.

Cataphora, S. G. 180. L. 99. V. 232. Boerb. 1048. Sag. G. 286.

Coma, V. 232. Boerb. 1048.

Haemorrhagia cerebri, Hoffm. II. 240.

Ad hoc genus pertinere mihi videntur,

Cataleplis, S. G. 176. L. 129. V. 230. Sag. G. 281. Boerb. 1036. Junck. 44.

Affectus cerebri spalmodico ecstaticus, Hoffm. III.

Ecstasis, S. G. 177. V. 333. Sag. G. 283.

Symptomatica effe videntur,

Typhomania, S. G. 178. L. 97. V. 23. Sag. G. 284. Lethargus, S. G. 179. L. 98. V. 22. Sag. G.

285. C. 179. L. 98. V. 22. Sag. G.

* Cum genera carus, &c. hic subjuncta non nisi apoplexiae leviores esse videntur, nec vel respiratione
vel excitatione satis accurate distinguenda sint, ad unum
genus omnia reserenda esse censui.

Apoplexiae idiopathicae species funt,

t. Apoplexia (sanguinea) cum fignis plethorae universalis, et praecipue capitis.

Apoplexia sanguinea, S. sp. 1. Morgagn. de causis, &c. II. III. LX. Preysinger, sp. 1.

Carus spontaneus, S. sp. 2. Boerb. 1045.

Asphyxia * spinalis, Du Hamel, Hist. Acad. ann. 1688. cap. 2. Boerb. Praelect. ad Instit. 401.

Morgagn. de caus. &c. III. 3.

Cataphora coma, S. sp. 2.

* Genus asphyxiae ad soncopen olim retuli, et ejustdem species quasdam non nisi gradu a syncope disserre, adhuc censeo. Plures vero asphyxiae species ad apoplexiae genus pertinere olim et nunc etiam persuasum habeo; ideoque eas hic recensui. Asphyxia spinalis quidem hic apposita, utpote signis nullis externis dignoscenda, male inter species recensetur; si vero ad causas internas unquam respicere liceret, certe inter apoplexiae species recensenda esset. Cum autem ad causas externas et evidentes omnino respicere liceat, ab his satis perspectis plures asphyxiae species a Sanvagesto recensitas inter apoplexiae species a sanvagesto recensitas inter apoplexiae

2. Apoplexia (serosa) in corpore, plerumque senum, leucophlegmatico.

Apoplexia pituitofa, S. sp. 7. Apoplexia serosa, Preysinger, Sp. 4. Morg. de causis, &c. IV. LX.

Carus a hydrocephalo, S. sp. 16.
Cataphora hydrocephalica, S. sp. 6.
Cataphora somnolentia, S. sp. 1.
Lethargus literatorum, S. sp. 7. Van Swieten in aph. 1010. 2 Y. et 3 a.

species enumeravi; nec huic obstare velim quod, in quibusdam asphyxiae speciebus, tum pulsus arteriarum tum respiratio, vita etiam superstite, tandem penitus cessant; nam in harum plerisque sub initio, cum motus et sensus fere penitus abolentur, superest adhuc motus quidam tum cordis tum pulmonum; et si tandem omnino cessant, idem aliquando apoplecticis ante mortem accidit. In apoplexia porro, cerebrum, in syncope autem cor, primario affectum esse opinor; et asphyxiae species itaque, prout cerebrum vel cor primario afficiant, quatenus id sieri, ex causis earum externis, conjicere liceat, ad apoplexiae vel syncopes genus resero.

3. Apoplexia (hydrocephalica*) paulatim adoriens; infantes et impuberes, primum lassitudine, sebricula et dolore capitis, dein pulsu tardiore, pupillae disatatione, et somnolentia assiciens.

Hydrocephalus interior, S. sp. 1.

Hydrocephalus internus, Whyte's Works, pag. 725. London Med. Ohserw. Vol. IV. art. 3. 6. and 25. Gaudelius de hydrocephalo, apud Sandisort Thesaur. Vol. II.

Hydrocephalus acutus, Quin, Diss. de hydrocephalo, 1779.

Asthenia a hydrocephalo, S. sp. 3.

In opere nosologico, morbos qui sub suo decursuriam induunt formam, rite collocare, ideoque apoplexiae hydrocephalicae locum maxime
idoneum assignare, difficile est. Hunc morbum autem sub apoplexiae potius quam hydrocephali titulo ponere vellem; primo, quia hydrocephalus, qui
hic subest, nequaquam sensibus evidens est; dein
quia hic morbus symptomatis ab hydrocephalo evidente plurimum differt; denique, quia causa proxima et tandem symptomatis, apoplexiae quam maxime affinis est.

4. Apoplexia (atrabilaria) in corpore me-

Apoplexia atrabilaria, S. sp. 12. Preyfinger, Sp.

5. Apoplexia (traumatica) a vi externa mechanica, capiti illata.

Apoplexia traumatica, S. sp. 2. Carus traumaticus, S. sp. 5.

6. Apoplexia (venenata) a potentiis sedantibus interne vel externe adhibitis.

Apoplexia temulenta, S. sp. 3. Carus a narcoticis, S. sp. 14. Lethargus a narcoticis, S. sp. 3. Carus a plumbagine, S. sp. 10.

Apoplexia mephitica, S. sp. 14.

Asphyxia a mephitide, S. sp. 9.

Asphyxia a musto, S. sp. 3.

Catalepsis a sumo, S. sp. 3.

Asphyxia a fumis, S. sp. 2.

Asphyxia a carbone, S. sp. 16.

Asphyxia foricariorum, S. sp. 11.

Asphyxia sideratorum, S. sp. 10.

Carus ab insolatione, S. sp. 12.

Carus a frigore; S. sp. 15.

Lethargus a frigore, S. sp. 6.

Asphyxia congelatorum, S. sp. 5.

7. Apoplexia (mentalis) a pathemate men-

Carus a pathemate, S. sp. 11.

Asphyxia a pathemate, S. sp. 7
Ecstasis catoche, S. sp. 1.

Ecstasis reioluta, S. sp. 2.

- 8. Apoplexia (cataleptica*) musculis, subartuum a vi externa motu, contractilibus.
- * Catalepfin nisi simulatam ipse nunquam vidi, et ab aliis visam frequenter simulatam suisse credo. De morbo itaque rarius viso, varie descripto, et saepe prorsus simulato, pro certo statuere mihi vix liceret; sed genere ab apoplexia neutiquam diversum esse, bene persuasus sum; ideoque hic inter apoplexiae species collocavi.

CULLENI. 197

Catalepsis, S. G. 176. L. 129. V. 230. Sag. G. 281. Boerb. 1036. Junck. 44.

Species apud SAUVAGESIUM funt,

Catalepfis hysterica, S. sp. 1.

verminosa, S. sp. 2.

a fumo, S. sp. 3.

a menostasia, S. sp. 4.

melancholica, S. sp. 5.

delirans, S. sp. 6.

9. Apoplexia (suffocata) a potentia externa suffocante.

Asphyxia suspensorum, S. sp. 4.

Asphyxia immersorum, S. sp. 1.

Asyhyxia statulenta, S. sp. 12. ad apoplexiae genus pertinet, si a signis externis dignosci posset.

Apoplexia saepe symptomatica est,

1. Febris intermittentis.

Apoplexia febricofa, S. sp. 9. Carus febricosus, S. sp. 3.

Cataphora timor, S. sp. 8.

Typhomania febricosa, S. sp. 1.

Catalepsis quartanaria, S. sp. 7.

2. Febris continuae.

Carus febrilis, S. sp. 2.

Typhomania continua, S. sp. 2.

Typhomania agrypnocoma, S. sp. 3.

Lethargus a febre, S. sp. 1.

3. Phlegmafiae.

Apoplexia inflammatoria, S. sp. 13. Lethargus cephaliticus, S. sp. 4. Lethargus pulmonicus, S. sp. 2.

4. Exanthematis.

Carus variolosus, S. sp. 8.

Apoplexia metastatica, S. sp. 6.

Carus exanthematicus, S. sp. 18.

Cataphora exanthematica, S. sp. 5.

5. Hysteriae.

Apoplexia hysterica, S. sp. 4.

Carus hystericus, S. sp. 9.

Asphyxia hysterica, S. sp. 8.

Carus mystagmus, S. sp. 17.

Carus hypochondriacus, S. sp. 13.

6. Epilepfiae.

Apoplexia epileptica, S. sp. 8.
Apoplexia suspiriosa, S. sp. 10.

7. Podagrae.

Apoplexia arthritica, S. sp 5. Carus arthriticus, S. sp. 6. Cataphora arthritica, S. sp. 4. Lethargus arthriticus, S. sp. 5.

8. Vermium.

Apoplexia verminosa, S. sp. 15. Carus verminosus, S. sp. 7. Typhomania verminosa, S. sp. 4.

9. Ischuriae.

Carus Ischuriosus, S. sp. 4.

10. Scorbuti.

Cataphora scorbutica, S. sp. 3.

G. XLIII. PARALYSIS.

Motus voluntarii nonnulli tantum imminuti, saepe cum sopore.

Paralysis, Boerb. 1057.

Hemiplegia, S. G. 170. L. 103. V. 228.

Paraplexia, S. G. 171.

Paraplegia, L. 102. V. 227.

Paralysis, S. G. 169. L. 104. V. 226. Junck. 115.

Atonia, L. 120.

- I. Species idiopathicae funt,
- r. Paralyfis (partialis) quorundam mufculorum tantum.

Paralysis, S. G. 169. L. 104. V. 226. Junck.

115.

Paralysis plethorica, S. sp. 1.

Paralysis serosa, S. sp. 12.

Paralysis nervea, S. sp. 11.

Mutitas a gloffolysi, S. sp. 1. Aphonia paralytica, S. sp. 8.

2. Paralyfis (hemiplegica) alterius corporis

Hemiphlegia, S. G. 170. L. 103. V. 228. Sag. G. 276.

Variat ratione habitus corporis.

a. Hemiplegia in habitu plethorico.

Hemiplegia ex apoplexia, S. sp. 7. Hemiplegia spasmodica, S. sp. 2.

b. Hemiplegia in habitu leucophlegmatico.

Hemiplegia serosa, S. sp. 10.

Male recensetur

Hemiplegia apostematoides, S. sp. 11.

Quae signis externis dignosci non potest,

Hemiplegia ex epilepsia, S. sp. 12.

Recenseri vix meretur.

Paralysis (paraplegica) dimidii corporis transversim sumpti.

Paraplexia, S. G. 171. Sag. G. 277.

Paraplegia, L. 102. V. 227.

Paraplexia fanguinea, S. sp. 2.

Paraplexia a spina bisida, S. sp. 3.

Paraplexia rheumatica, S. sp. 1.

4. Paralysis (venenata) a potentiis sedantibus externe vel interne adhibitis.

Paralysis metallariorum, S. sp. 22. Hemiplegia saturnina, S. sp. 14.

II. Species symptomaticae sunt,

Hemiplegia intermittens, S. sp. 8. Paraplegia intermittens, S. sp. 6. Paralysis febrilis, S. sp. 8. Hemiplegia exanthematica, S. sp. 6.

Paralysis rheumatica, S. sp. 3. Hemiplegia arthritica, S. sp. 5. Paralysis rachialgica, S. sp. 2. Paraplegia rachialgica, S. sp. 5. Paralysis biliosa, S. sp. 9.

Hemiplegia transversa, S. sp. 1. Paralysis scorbutica, S. sp. 6. Paralysis scrophulosa, S. sp. 5. Hemiplegia scrophulosa, S. sp. 4. Hemiplegia syphilitica. S. sp. 3. Paraplegia syphilitica, S. sp. 7. Paralysis Polonica, S. sp. 7.

Paralysis a vomica, S. sp. 10.

Paralyfis traumatica, S. fp. 4. Hemiplegia traumatica, S. sp. 9. Paraplegia traumatica, S. fp. 4.

Tremorem, utpote semper symptomaticum, in numerum generum recipere nollem; species autem a SAUVAGESIO recensitas, prout mihi vel Astheniae vel Paralyfios, vel convulfionis fymptomata effe videntur, hic subjungam.

REMOR.

Artus alterna per itus et reditus frequentes motitatio.

Tremor, S. G. 129. L. 139. V. 184. Sag. 236.

1. Species afthenicae,

Tremor a debilitate, S. sp. 1.

Tremor senilis, S. sp. 2.

Tremor a cossea, S. sp. 4.

Tremor a pathemate, metu, ira, gaudio, libidine,
S. sp. 14.

Tremor typhodes, S. sp. 19.

2. Species paralyticae.

Tremor paralytodes, S. sp. 11.
Tremor vertiginosus, S. sp. 7.
Tremor a plethora, S. sp. 13.
Tremor a faburra, S. sp. 12.
Tremor a hydrocephalo, S. sp. 8.
Tremor fcorbuticus, S. sp. 10.
Tremor rheumatismalis, S. sp. 18.
Tremor temulentus, S. sp. 3.
Tremor metallurgorum, S. sp. 5.
Tremor traumaticus, S. sp. 17.

3. Species convulfivae.

Tremor coactus, S. sp. 6. Tremor tendinum, S. sp. 9. Tremor palpitans, S. sp. 16.

O. II. ADYNAMIÆ.

Motus involuntarii, sive vitales sive naturales, imminuti.

Adynamiae, V. Cl. VI.

Defectivi, L. Cl. VI. O. I.

Leipopfychiae, S. Cl. VI. O. IV. Sag. Cl. IX.

O. IV.

G. XLIV. SYNCOPE.

Motus cordis imminutus, vel aliquamdiu quiescens.

Syncope, S. G. 174. S. 94. V. 274. Sag. 280.

Junck. 119.

Leipothymia, S. G. 173. L. 93. V. 273. Sag. 279.

Asphyxia, S. G. 175. L. 95. V. 275. Sag. 281. Virium lapsus et animi deliquia, Hoffm. III. 267.

- I. Idiopathicae.
- 1. Syncope (cardiaca) fine causa manisesta saepe rediens, cum palpitatione cordis vehementi in intervallis: Ex vitio cordis vel vasorum vicinorum.

Syncope plethorica, S. sp. 5. Senae, Tr. de coeur, p. 540.

Syncope a cordiogmo, S. sp. 7. Senac, de coeur, 414. Morgagn. de sed. XXV. 2. 3. 10.

Syncope a polypo, S. sp. 8. Senac, p. 471.

Syncope ab hydrocardia, S. sp. 12. Senac, 533. Schreiber Almag. L. III. § 196.

Syncope Lanzoni, S. sp. 18. Lanzon. Op. II. p. 462.

Asphyxia Valsalviana, S. sp. 13.

2. Syncope (occasionalis) a causa manifesta oriens: Ex affectione totius systematis.

Leipothymia a pathemate, S. sp. 1. Senae, p. 544. Syncope pathetica, S. sp. 21.

Asphyxiae a pathemate, S. sp. 7.

Syncope ab antipathia, S. sp. 9. Senac, p. 554.

Syncope a veneno, S. sp. 10. Senac, p. 546.

Syncope ab apostematis, S. sp. 11. Senac, p. 554.

Syncope a sphacelo, S. sp. 14. Senac, p. 553.

Syncope ab inanitione, S. sp. 1. Senac, p. 536.

Syncope a phlebotomia, S. sp. 4.

Syncope a dolore, S. sp. 2. Senac, p. 583.

Asphyxia traumatica, S. sp. 14.

Asphyxia neophytorum, S. sp. 17.

II. Symptomaticae, five fymptomata morborum vel totius fystematis, vel aliarum praeter cor partium.

Syncope febricosa, S. sp. 3. Senac, p. 548.

Syncope febricosa, S. sp. 17. Torti Therap. spec.

L. III. cap. 1.

Syncope exanthematica, S. sp. 19.

Syncope metastatica, S. sp. 20.

Leipothymia stomachica, S. sp. 20.

Leipothymia stomachica, S. sp. 2.

Syncope stomachica, S. sp. 13. Senac, p. 545.

Syncope hysterica, S. sp. 6. Senac, p. 547.

Syncope arthritica, S. sp. 16. Musgrave de arthranomala, cap. 8.

Syncope scorbutica, S. sp. 15. Lind de scorbuto,

P. II. cap. 11. Senac, p. 552.

208 GENERA MORBORUM G. XLV. DYSPEPSIA.

Anorexia, nausea, vomitus, inflatio, ructus, ruminatio, cardialgia, gastrodynia, pauciora saltem vel plura horum simul concurrentia, plerumque cum alvo adstricta, et sine alio vel ventriculi ipsius, vel aliarum partium morbo.

Dyspepsia, V. 276.

Apepsia, V. 276.

Diaphora, V. 278.

Anorexia, S. G. 162. L. 116. Sag. G. 268.

Cardialgia, S. G. 202. L. 48. V. 157. Sag. G. 160.

Gastrodynia, S. G. 203. Sag. G. 161.

Soda, L. 47. V. 161.

Nausea, S. G. 250. L. 182. V. 159. Sag. G. 185.

Voinitus, S. G. 251. L. 183. V. 214 Sag. G. 186.

Flatulentia. S. G. 271. L. 165. V. 127. Sag. G. 207.

I. Idiopathicae.

Anorexia pituituosa, S. sp. 2. Anorexia a saburra, S. sp. 9. Anorexia exhaustorum, S. sp. 8. Anorexia paralytica, S. sp. 1.

Nausea ex cacochylia, S. sp. 11.
Vomitus pituitosus, S. sp. 26.
Vomitus ruminatio, S. sp. 6.
Vomitus a saburra, S. sp. 2.
Vomitus a crapula, S. sp. 1.
Vomitus lacteus, S. sp. 3.

Flatulentia infantilis, S. sp. 5. Flatulentia acida, S. sp. 1. Flatulentia nidorosa, S. sp. 2.

Cardialgia bradypepta, S. sp. 9. Cardialgia a saburra, S. sp. 2. Cardialgia lactantium, S. sp. 11. Cardialgia statulenta, S. sp. 3. Cardialgia paralytica, S. sp. 7.

Gastrodynia saburralis, S. sp. 1. Gastrodynia slatulenta, S. sp. 2. Gastrodynia periodynia, S. sp. 7. Gastrodynia astringens, S. sp. 9. Gastrodynia atterens, S. sp. 10. Gastrodynia a frigore, S. sp. 18.

II. Symptomaticae,

1. A morbo ipfius ventriculi.

Cardialgia schirrosa, S. sp. 6. Vomitus a piloro calloto, S. sp. 8. Vomitus a steatomate ventriculi, S. sp. 11.

Nausea ab apostemate circa cardiam, S. sp. 9. Gastrodynia ulcerosa, S. sp. 5. Vomitus ab ulcere ventriculi, S. sp. 10.

Cardialgia a veneno, S. sp. 2. Gastrodynia a veneno, S. sp. 4. Vomitus a veneno, S. sp. 7.

Flatulentia accidentalis, S. sp. 4.
Gastrodynia a peregrinis, S. sp. 11.
Anorexia biliosa, S. sp. 6.
Nausea biliosa, S. sp. 6.
Gastrodynia biliosa, S. sp. 3.

Vomitus urinofus, S. sp. 2.

Gastrodynia calculosa, S. sp. 8. Vomitus bezoarticus, S. sp. 13.

Cardialgia verminosa, S. sp. 10. Nausea a taenia, S. sp. 1. Vomitus verminofus, S. sp. 5.

Gastrodynia a xiphoide, S. sp. 12. Gastrodynia Americana, S. sp. 6. Nausea ex compresso ventriculo, S. sp. 5. Vomitus a cartilagine xiphoidea, S. sp. 22.

Vomitus ab oesophago obstructo, S. sp. 21. Gastrodynia gastrocelica, S. sp. 20. Nausea ex gastrocele, S. sp. 4. Vomitus gastrocelicus, S. sp. 18.

Cardialgia sputatoria, S. sp. 5. Cardialgia inflammatoria, S. sp. 13. Nausea ex gastritide, S. sp. 10. Vomitus gastriticus, S. sp. 19.

2. A morbo aliarum partium vel totius corporis.

Vomitus cephalalgicus, S. sp. 23.
Vomitus a dentitione, S. sp. 4.
Vomitus iliacus, S. sp. 24.
Nausea ex pancreatis schirro, S. sp. 3.
Vomitus a pancreate, S. sp. 17.
Vomitus ab hepate obstructo, S. sp. 16.
Anorexia melancholica, S. sp. 5.
Gastrodynia hypochondriaca, S. sp. 16.
Flatulentia hypochondriaca, S. sp. 3.

Flatulentia convulsiva, S. sp. 7. Vomitus hypochondriacus, S. sp. 6. Vomitus atrabilarius, S. sp. 15. Anorexia mirabilis, S. sp. 10. Galtrodynia hysterica, S. sp. 14. Gastrodynia pulsatilis, S. sp. 13. Gastrodynia chlorotica, S. sp. 15. Nausea a semine corrupto, S. sp. 8. Nausea gravidarum, S. sp. 2. Vomitus gravidarum, S. sp. 12. Flatulentia lochialis, S. fp. 6. Anorexia arthritica, S. sp. 12. Cardialgia arthritica, S. sp. 8. Nausea nephritica, S. sp. 7. Vomitus nephriticus, S. sp. 20. Anorexia Stewartiana, S. sp. 13. Cardislgia a cardiogmo, S. sp. 12. Anorexia plethorica, S. sp. 3. Anorexia cachectarum, S. fp. 7. Anorexia febrilis, S. sp. 4. Cardialgia febricofa, S. sp. 4. Gastrodynia febricosa, S. sp. 17. Vomitus febricofus, S. sp. 29. Vomitus rabiofus, S. fp. 14. Vomitus haemorrhagicus, S. sp. 28. Gastrodynia metastatica, S. sp. 19. Nausea marina, S. sp. 12.

Vomitus marinus, S. sp. 25. Anorexia neophytorum, S. sp. 11.

G. XLVI. HYPOCHONDRIASIS.

Dyspepsia cum languore, moestitia, et metu, ex causis non aequis, in temperamento melancholico.

Hypochondriasis, S. G. 220. L. 76. V. 218. Sag.

Morbus hypochondriacus, Boerh. 1098.

Malum hypochondriacum, Hoffm. III. 64. Junck. 36.

Speciem idiopathicam unicam tantum novi.

Hypochondriasis melancholica, S. sp. 3.

De Hypochondriasi algida, S. sp. 10. mihi non liquet.

Species sequentes ex Fraecassino, ex theoria parum certa consictae, mihi videntur.

Hypochondriafis biliofa, S. sp. 1.

Hypochondriasis sanguinea, S. sp. 2. Hypochondriasis pituitosa, S. sp. 4.

Symptomaticae funt,

Hypochondriasis hysterica, S. sp. 5. Hypochondriasis phthisica, S. sp. 6. Hypochondriasis asthmatica, S. sp. 7. Hypochondriasis calculosa, S. sp. 8. Hypochondriasis tympanitica, S. sp. 9.

G. XLVII. CHLOROSIS.

Dyspepsia, vel rei non esculentae desiderium; cutis pallor vel decoloratio; venae minus plenae, corporis tumor mollis; asthenia; palpitatio; menstruorum* retentio.

Chlorofis, S. G. 309. L. 222. V. 305. Sag. G. 135. Boerb. 1285. Hoffm. III. 311. Junck. 86.

* In hoc charactere antea dixi menstruorum faepe retentio; quasi species chlorosis esset in qua menses Chlorofeos unicam speciem veram agnoscimus, scilicet,

Chlorofis virginea, S. sp. r. a. Chlorofis amatoria.

Caeterae Sauvagesti species spuriae, sive decolorationes, symptomaticae sunt.

Chlorofis a menorrhagia, S. sp. 2. Chlorofis gravidarum, S. sp. 3. Chlorofis infantum, S. sp. 4. Chlorofis verminosa, S. sp. 5. Chlorofis viridis, S. sp. 6.

menses rite sluxerunt, et cogitavi de specie quadam cachexiae huc referenda. Sed nunc dubito an species cachexiae quaevis sub titulo Chlorosis, vel sub charactere hic dato, recte poni possit; et nullam chlorosis speciem veram, praeter illam quae retentionem menstruorum comitatur, agnoscere vellem. Hinc vocabulum saepe in charactere nunc omissum est; sed simul fateri cogor, chlorosin ideo hic minus recte pro genere recensitam esse, cum pro symptomate amenorrhoeae semper haberi possiti.

Chlorofis ab hydrothorace, S. sp. 7. Chlorofis maculosa, S. sp. 7. Chlorofis Carthagenic, S. sp. 10. Chlorofis Bengualensis, S. sp. 11. Chlorofis rachialgica, S. sp. 12.

O. III. SPASMI.

Musculorum vel fibrarum muscularium motus adnormes *.

Spasmi, S. Cl. IV. V. Cl. V. Sag. Cl. VII.

Motorii, L. Cl. VII.

Morbi spasmodici et convulsivi, Hoffm. III. 9.

Spasmi et convulsiones, Junck. 45. 54.

Epilepsia, Boerb. 1071. 1088.

SECT. I. In functionibus animalibus.

G. XLVIII. TETANUS.

Totius fere corporis rigiditas spastica.

Tetanus, S. G. 122. L. 127. V. 180. Sag. G.

* Motus abnormes sunt qui ex causa praeternaturală eriuntur, et qui violentia, frequentia, vel diuturnia

Catochus*, S. G. 123. L. 128. V. 183. Sag. G. 229.

Opisthotonos, V. 181. Episthotonos, V. 182.

Hujus species, ut solet, plures recensuit Sauvagesius; sed omnes, quae idiopathicae dici queunt, ad unam, ni fallor, referri possunt, et cujus forma praecipua apud Sauvagesium appellatur

Tetanus Indicus, S. S. 5. de quo plura haberi possunt apud Hillary, Barbadoes, p. 219. Chalmers, Lond. Med. Obs. Vol. I. Art. 12. D. Monro,

tate contractionis praeter modum fiunt; et nullus dubito quin hujusmodi motus, in morbis omnibus sub hoc ordine a nobis collocatis, revera fiunt; plures licet morbi sint, quam sub eodem ordine ab aliis nosologis recensiti fuerunt.

* Catochus apud SAUVAGESIUM genus est minime naturale, cum genus illud conjunxerit species natura prorsus diversas; ideoque ejusmodi genus omisi, sed species sub eo recensitas, quae a rigiditate spassica pendeant, ad tetani genus huc retuli.

Monro, Edinb. Phys. et Liter. Esfays. Vol. III. Art. 30. A. Monro, Art. 31. et sub nomine spasmi apud Bontium de med. Ind. meth. med. cap. 2.

Nec alius morbus est,

Convulsio Indica, S. sp. 9.

Variat autem Tetanus ratione causae remotae, quatenus nimirum vel a caufa interna, vel a frigore, vel a vulnere oriatur. A vulnere, varietas frequentissima apud Sauvagesium appellatur.

Tetanus traumaticus, S. sp. 11.

Variat etiam quavis causa ortus Tetanus ratione partis corporis affectae; hinc

Tetanus tonicus, S. fp. 1.

Tetanus holotonicus, S. sp. 4.

Catochus holotonicus, S. sp. 1. M. Febr. in Ephem. German. D. II. A. I. Obs. 1.

Catochus cervinus, S. sp. 2. Stork. Ann. Med. 1758. M. Julie.

Tetanus opisthotonicus, S. sp. 3. Tetanus emprosthotonicus, S. sp. 2.

Tetani species symptomaticae sunt,

Tetanus febricosus, S. sp. 10. Stork. Ann. Med., 759. p. 166.

Tetanus hemiplegicus, S. fp. 9.

Tetanus lateralis*, S. sp. 6. Morgagn. de caus. et sed. X. 2. et 3.

Tetanus fyphiliticus, S. fp. 7.

Tetanus verminosus, S. sp. 8.

Tetanus hystericus, S. sp. 12.

Tetanus mirandus, S. sp. 13.

Catochus diurnus, S. sp. 6.

G. XLIX. TRISMUS.

Maxillae inferioris rigiditas spastica.

Trismus, S. G. 117. L. 124. Sag. G. 223. Capistrum, V. 208.

* In exemplo Tetani lateralis quod profert Sauvagesius, adfuit in eodem aegro alterius lateris paralysis; ideoque hic mox post Tetanum hemiplegicum posu; sed si Tetani lateralis exemplum a Morgagnio allatum, sine alterius lateris paralysi fuit, de quo tamen mihi non constat, idem inter varietates idiopathicas recenseri potuisset.

I. Species verae funt,

- duas primas a nativitate septimanas corripiens.
  - Trismus nascentium, S. sp. 1. Heister, Comp. med. pract. cap. XV § 10. Clegborn's Minorca, Introd. p. 33. Hofer. in Act. Helvet. tom. I. p. 65.
- 2. Trismus (traumaticus) omnium aetatum, a vulnere vel frigore.
  - Trismus traumaticus, S. sp. 2. Lond. Med. Obs. Vol. I. Art. 1. 7. Vol. II. 34. Vol. III. 31. Vol. IV. 7.

Angina spasmodica, S. sp. 18. Zwingeri act., Helver. tom. III. p. 319.

Convulsio a nervi punctura, S. sp. 2.

Trismus catarrhalis, S. sp. 15. Hillary's Barbadoes, 221. Lond. Med. Obs. vol. IV. 7.

II. Sequentes apud Sauvagesium Trismi species, spurias, vel falsas dicimus; vel quod non a spasmo, sed ab alio mus.

culorum vitio pendeant, vel quod convulfivae potius quam fpasmodicae sint, vel, denique, quod faciei potius quam maxillae inferioris, musculorum affectiones sint.

Trismus inflammatorius, S. sp. 3.
Trismus scorbuticus, S. sp. 4.
Trismus capistratus, S. sp. 11.
Trismus arthriticus, S. sp. 9.

Trismus verminosus, S. sp. 5.
Trismus hypochondriacus, S. sp. 8.
Trismus febrilis, S. sp. 10.
Trismus crepitans, S. sp. 7.

Trismus occipitalis, S. sp. 12.
Trismus maxillaris, S. sp. 13.
Trismus dolorificus, S. sp. 14.

Trismus cynicus, S. sp. 16.
Trismus cynogelos, S. sp. 17.
Trismus sardonicus, S. sp. 18.
Trismus diastrophe, S. sp. 19.

G. L. CONVULSIO.

Musculorum contractio clonica, abnormis, citra soporem.

Convulsio, S. G. 128. L. 142. V. 191. Sag. G. 235.

I. Idiopathicae.

Convulsio universalis, S. sp. 11.

Hieranosos, L. 144. V. 190.

Convulsio habitualis, S. sp. 12.

Convulsio intermittens, S. sp. 16.

Convulsio hemitotonos, S. sp. 15.

Convulsio abdominis, S. sp. 10.

Convulsio ab inanitione, S. sp. 1.

Convulsio ab onanismo, S. sp. 13.

Scelotyrbe festinans, S. sp. 2.

II. Symptomaticae.

Convulsio a capitis ictu, S. sp. 4.

Convulsio nephralgica, S. sp. 6.

Convulsio gravidarum, S. sp. 14.

Scelotyrbe verminosa, S. sp. 5.

Convulsio febrilis, S. sp. 3.

G. LI. CHOREA*.

Impuberes utriusque sexus, ut plurimum intra decimum et decimum quartum aetatis annum adorientes, motus convulsivi ex parte voluntarii, plerumque alterius lateris, in brachiorum et manum motu, histrionum gesticulationes referentes; in gressu, pedem alterum saepius trahentes quam attollentes.

Scelotyrbe, S. G. 136. Sag. G. 243. Chorea, L. 139.

Speciem unam tantum videre mihi contigit, quae apud SAUVAGESIUM audit

Scelotyrbe chorea Viti, S. sp. 1. Chorea St. Viti Sydenham. Sched. monitoria.

* In priore hujus libri editione, Choream pro convultionis specie habui; cum autem ratione tum aetatis quam adoritur, tum motuum quos exhibet, a quavis alia convultionis specie plurimum differat, his pro genere diverso posui, Nec alia eft,

Scelotyrbe instabilis, S. sp. 3. et fortassis Scelotyrbe intermittens, S. sp. 4.

G. LII. RAPHANIA.

Articulorum contractio spastica cum agitatione convulsiva, dolore violentissimo, periodico.

Raphania, L. 145. V. 193. Linn. Amoen. acad. Vol. VI.

Convulsio raphania, S. sp. 7.

Germanis DER KRIEBEL KRANKHEIT.

Eclampsia typhodes, S. sp. 1. Sennert. de sebr.

L. IV. cap. 16. Gregor Horst. oper. tom. II.

L. VIII. obs. 22. Brunner in Ephem. Germ.

D. III. A. II. obs. 224. Willisch. ibid. Cent.

VII. obs. 13. Wepter de affect. cap. obs. 120.

Breslaver Sammlung 1717. Julio, Septembri,

et Decembr, Ibid. 1723. Januar. A. N. C.

Vol. VII. Obs. 41. Bruckmann. Comm. No
simb. 1743, pag. 50.

Convulsio ab ustilagine, S. sp. 8.

An Convulsio Soloniensis vel Necrosis ostilaginea sit idem morbus?

Vide Salerne in Memoires presentes a l'acad. des sciences, tom. II.

G. LIII. EPILEPSIA.

Musculorum convulsio cum sopore.

Epilepsia, S. G. 134. L. 143. V. 188. Sag. G. 24. Boerb. 1071. Hoffm. III. 9. Junck. 54. Eclampsia *, S. G. 133. 189. Sag. G. 240.

* Eclampsiam quasi morbum acutum, ab epilepsia, quam pro chronico habent, distinguere, et pro diverso genere ponere, voluerunt Sauvagesius et Vogelius; sed, cum inter morbos acutos et chronicos limites accuratos ponere ubique difficile sit, et cum eclampsia Sauvagesii, tum causis tum phaenomenis plerumque cum epilepsia exacte congruat, illam genere ab epilepsia diversam esse nequaquam habere possum.

Species idiopathicae funt,

1. Epilepfia (cerebralis) fine causa manifesta subito adoriens; praegressa nulla sensatione molesta, nisi fortassis vertiginis vel scotomiae alicujus.

Epilepsia plethorica, S. sp. 1. Eclampsia plethorica, S. sp. 7. Epilepsia cachectica*, S. sp. 2.?

2. Epilepfia (Sympathica) fine causa ma-

possum. Ejusmodi genus prorsus omisit Linnaeus, et quae plura ad eclampsiam ab epilepsia distinguendam protulit Sagarus, speciem tantum non genus distinguere possunt.

* Epilepsia, apud Sauvagestum eachestica dicta, revera duarum specierum esse videtur. Primo enim hanc eachesticam cum serosa Hoffmanni et Pisonis eandem esse autor statuit; deinceps, utpote acri repulso orta, eadem esse cum specie sua undecima nimirum exanthematica, statui potest. Hinc est quod hanc epilepsiam cachecticam utroque loco possui, sed dubius, et aliis dijudicandum relinquens.

nifesta; sed praegressa sensatione aurae cujusdam a parte corporis quadam versus caput assurgentis.

Epilepsia sympathica, S. sp. 8. Epilepsia pedisymptomatica, S. sp. 6.

3. Epilepsia (occasionalis) ab irritatione manifesta oriens, et ablata irritatione cessans.

Variat pro diversitate irritamenti, et hinc

Ab injuria capiti illata.

Epilepfia traumatica, S. sp. 13. Eclampsia traumatica, S. sp. 9.

A dolore.

Epilepsia a dolore, S. sp. 10. Epilepsia rachialgica, S. sp. 14. Eclampsia a doloribus, S. sp. 4.

a. Rachialgica,

b. Ab otalgia.

c. A dentitione.

Eclampfia parturientium, S. sp. 3.

C U L L E N I. 220

A vermibus.

Eclamplia verminofa, S. sp. z.

A veneno.

Eclampsia ab atropa, S. sp. 11. Eclampsia ab oenanthe, S. sp. 12: Eclampsia a cicuta, S. sp. 13. Eclampsia a coriaria, S. sp. 14.

A scabie, vel alia acris humoris effusione, retropulsa.

Epileplia exanthematica, S. sp. 11. Epileplia cachectica, S. sp. 2.

A cruditate ventriculi.

Epilepfia stomachica, S. sp. 3. Eclampsia a saburra, S. sp. 5.

A pathemate mentis.

Epilepsia a pathemate, S. sp. 7.

Ab haemorrhagia nimia.

Eclampfia ab inanitione, S. fp. 8.

A debilitate.

Eclampfia neophytorum, S. sp. 15.

Epilepfiae fymptomaticae funt,

Epilepsia febricosa, S. sp. 9.

Eclampsia febricosa, S. sp. 17.

Eclampsia exanthematica, S. sp. 10.

Epilepsia uterina, S. sp. 4.

Epilepsia syphilitica, S. sp. 12.

Eclampsia ab hydrocephalo, S. sp. 16.

Eclampsia ab ischuria, S. sp. 6.

SECT. II. In functionibus vitalibus.

In actione cordis.

G. LIV. PALPITATIO.

Motus cordis vehemens, abnormis.

Palpitatio, S. G. 130. L. 132. V. 213. Sag. 237. Hoffm. III. 83. Junck. 33.

Si palpitationis causae variae externis signis dignosci possent, plures ejus species cum Sauvagesso pro diversitate caufae statuere potuissemus; sed, cum caufae diversae nullo modo, quantum novimus, distingui queant, non nisi speciem unicam idiopathicam statuere possum, et quam charactere sequenti insigniri vellem.

Palpitatio (cardiaca) fere constans, saltem saepe rediens, sine alio morbo evidente.

Pro synonimis sequentes SAUVAGESII species recensere placet.

Palpitatio ab aneurysmate cordis, S. sp. 1. Senae, Mal. de coeur. p. 484. Lancist de aneurysm.

Palpitatio tremula, S. sp. 4. Senac de coeur, p. 504.

Palpitatio apostematosa, S. sp. 7, Lancist de aneurysmate, lib. 1. prop. 5. Senac de coeur, 485.

Palpitatio a corde offificato, S. sp. 2. Senac de coeur. pag. 484. Morgagn. de sed. Ep. XXIV. 17.

Palpitatio calculofa, S. sp. 3.

Palpitatio a polypo, S. sp. 5. Senac de coeur. lib. IV. cap. 16. p. 484.

Palpitatio polypola, S. sp. 6.

Palpitatio ex aortae aneurysmate, S. sp. 8.

Palpitatio ex aortae angustia, S. sp. 9. Lancist de aneurys. prop. 53. Senac, 484.

Palpitationis species symptomaticae sunt,

Palpitatio a pancreate, S. sp. 10. Storck. Ann. med. I. p. 245.

Palpitatio arthritica, S. sp. 11.

Palpitatio chlorotica, S. sp. 12.

Palpitatio hysterica, S. sp. 13.

Palpitatio melancholica, S. sp. 14. Lancist de aneurys. prop. 44.

Palpitatio febricosa, S. sp. 15. Storck Ann. med.

1. p. 75.

In actione pulmonum,

G. LV. ASTHMA.

Spirandi difficultas per intervalla subiens; cum angustiae in pectore sensu, et respiratione cum sibilo strepente; tussis fub initio paroxysmi dissicilis, vel nulla, versus sinem libera, cum sputo muci saepe copioso.

Asthma, S. G. 145. L. 161. V. 268. Sag. G. 252.

Asthma convulsivum et spasmodico-statulentum,
Hoffm. III. 94.

Althma spasticum, Junck, tab. 51.

Species idiopathicae funt,

1. Asthma (spontaneum) fine causa manifesta, vel alio morbo comitante.

Asthma humidum, S. sp. 1. statulentum, Floyer on the asthma, chap. 1.

Asthma convulsivum, S. sp. 2. Willis, Pharm. rat. P. II. Sect. 1. cap. 12.

Asthma hystericum, S. sp. 3. Floyer on the asthma, chap. 1.

Ashma stomachicum, S. sp. 8. Floyer, Scheme of the species of ashma. Periodic ashma, 6. Orthopnoea spasmodica, S. sp. 3. Orthopnoea hysterica, S. sp. 4.

2. Asthma (exanthematicum) a scabie vel alia acris essusione retropulsa.

Asthma exanthematicum, S. sp. 11. Asthma cachecticum, S. sp. 13.

3. Asthma (plethoricum) a suppressa evacuatione sanguinis antea solita, vel a plethora spontanea.

Asthma plethoricum, S. sp. 15.

Species ashmatis symptomaticae sunt,

Ashma hypochondriacum, S. sp. 4. Ashma arthriticum, S. sp. 5. Ashma venereum, S. sp. 14. Junck. tab. 32.

G. LVI. DYSPNOEA.

Spirandi difficultas perpetua, sine angustiae, et potius cum repletionis et infarctus in pectore, sensu. Tussis per totum morbi decursum frequens.

Dyspnoea, S. G. 144. L. 160. V. 267. Sag. 251. Junck. 32.

Orthopnoea, S. G. 146. L. 162. V. 269. Sag. G. 253.

Species idiopathicae funt,

1. Dyspnoea (catarrhalis) cum tussi frequente, mucum viscidum copiosum ejiciente.

Ashma catarrhale, S. sp. 16.

Aithma pneumonicum, Willis, Pharm. rat. P. II. fect. I. cap. 12.

Asthma pituitosum, Hoffm. III. sect. II. cap. II.

Aithma pneumodes, S. sp. 17.

2. Dyspnoea (sicca) cum tusti plerumque ficca.

Hujus causae variae haud facile dignoscendae sunt; sequentes autem SAUVAGEsu species huc referri possunt.

Dyspnoea a tuberculis, S. sp. 2.

Dyspnoea a steatomatis, S. sp. 5.

Orthopnoea a lipomate, S. sp. 18.

Dyspnoea a hydatidibus, S. sp. 4.

Dyspnoea polyposa, S. sp. 20.

3. Dyspnoea (aerea) a minima quavis tempestatum mutatione aucta.

Dyspnoea a pneumatia, S. sp. 12.

- 4. Dyspnoea (terrea) cum tusti materiem terream vel calculosam ejiciente.
- 5. Dyspnoea (aquosa) cum urina parca et oedemate pedum, fine fluctuatione in pectore, vel aliis characteristicis hydrothoracis signis.

Dyspnoes pituitosa, S. sp. 1.
Orthopnoes ab hydropneumonia, S. sp 12.

6. Dyspnoea (pinguedinosa) in hominibus valde obesis.

Orthopnoea a pinguedine, S. sp. 6.

7. Dyspnoea (thoracica) a partibus thoracem cingentibus laesis, vel male conformatis.

Dyspnoea traumatica, S. sp. 15. Orthopnoea traumatica, S. sp. 14. Dyspnoea Galenica, S. sp. 16.

Dyspnoea rachitica, S. sp. 10.
Afihma a gibbo, S. sp. q.

8. Dyspnoea (extrinseca) a causis externis manifestis.

Ashma pulverulentorum, S. sp. 7.
Ashma metallicum, S. sp. 12.
Orthopnoea a vaporibus, S. sp. 16.
Orthopnoea a deglutitis, S. sp. 9.
Orthopnoea a fungis, S. sp. 25.
Orthopnoea ab antipathia, S. sp. 15.
Orthopnoea a bronchocele, S. sp. 10.

Dyspnoeae species symptomaticae sunt symptomata,

1. Morborum cordis, vel vasorum majorum,

Dyspnoea a corde, S. sp. 11.

Ashma a polypo cordis, S. sp. 6.

Orthopnoea polyposa, S. sp. 26.

Orthopnoea cardiaca, S. sp. 2.

Dyspnoea aneurysmatica, S. sp. 19.

Orthopnoea ab aneurysmate, S. sp. 8.

Dyspnoea ab aortae angustia, S. sp. 22.

2. Tumoris abdominalis,

Dyspnoea a physconia, S. sp. 7.

Dyspnoea a graviditate, S. sp. 8.

Dyspnoea tympanitica, S. sp. 9.

Dyspnoea a liene, S. sp. 14.

Dyspnoea a stomacho, S. sp. 13.

Dyspnoea a gastrocele, S. sp. 17.

Orthopnoea a gastrocele, S. sp. 11.

3. Variorum morborum,

Asthma febricosum, S. sp. 18.

Orthopnoea febricosa, S. sp. 20:

Orthopnoea peripneumonica, S. sp. 1.

Orthopnoea pleudo-peripneumonica, S. sp. 21.

Orthopnoea variolosa, S. sp. 24.

Dyspnoea scorbutica, S. sp. 18. Orthopnoea scorbutica, S. sp. 22.

Orthopnoea a hydrothorace, S. sp. 5.
Orthopnoea ab empyemate, S. sp. 13.
Orthopnoea a vonica, S. sp. 7.
Dyspnoea a vonica, S. sp. 6.

Orthopnoea a hydrocephalo, S. sp. 23.
Orthopnoea a vermibus, S. sp. 17.

G. LVII. PERTUSSIS.

Morbus contagiosus; tussis convulsiva, strangulans, cum inspiratione sonora, iterata; saepe vomitus.

Pertussis, Sydenham. Ed. Leid. p. 200. 311. 312;

Huxham de aere, ad ann. 1732.

Tussis convulsiva, sive ferina, Hoffm. III. 111.

Tussis ferina, S. sp. 10. Sag. sp. 10.

Tussis convulsiva, S. sp. 11. Sag. sp. 11.

Amphimerina tussiculosa, S. sp. 13.

III. In functionibus naturalibus.

G. LVIII. PYROSIS.

Epigastrii dolor urens, cum copia humoris aquei, plerumque insipidi, aliquando acris, eructata.

Pyrofis, S. G. 200. Sag. G. 158. Soda, L. 47. V. 154. Scotts, The Water-Brash.

Species unica vera,

Pyrosis Suecica, S. sp. 4. Cardialgia sputatoria, S. sp. 5.

Caeterae SAUVAGESII species symptomaticae sunt,

Pyrosis vulgaris, S. sp. 1.
Pyrosis a conceptione, S. sp. 6.
Pyrosis biliosa, S. sp. 2.
Pyrosis a phlogosi, S. sp. 3.
Pyrosis ulcerosa, S. sp. 5.

G. LIX. COLICA.

Dolor abdominis, praecipue circa umbilicum torquens; vomitus; alvus adftricta.

Colica, S. G. 204. L. 50. V. 160. Sag. G. 162. Junck. 106.

Colica spasmodica et flatulenta, Hoffm. II. 284.

Rachialgia, S. G. 211. Sag. G. 168.

Ileus, S. G. 252. V. 162. Sag. G. 187.

Iliaca, L. 185.

Dolor et spasmus iliacus, Hoffm. II. 263. Passio iliaca, Junck. 107.

Species idiopathicae funt,

1. Colica (spasmodica) cum retractione umbilici et spasmis musculorum abdominalium.

Colica spasmodics, S. sp. 7.

Colica statulenta, S. sp. 1.

Ileus physodes, S. sp. 9.

Colica biliosa, S. sp. 5*.

Colica pituitosa, S. sp. 2 †.

Ileus a colo pituita infarcto, S. sp. 5.

Ileus Indicus, S. sp. 8.

Variat symptomatis superadditis; hinc,

* Cum vomitus quivis vehemens et saepe repetitus bilem plerumque eliciat, colicam quam, ex vomitu bilis solo, biliosam appellarunt medici, omnino spasmodicam esse censeo.

† Pituita in parte quadam intestinorum congesta non nisi a spasmo obstruente sieri videtur; ideoque tum colicam pituitosam, tum ileum, a colo pituita intarcto, hic apposui.

a. Colica cum vomitu stercoris, vel rerum per anum injectarum.

Ileus spalmodicus, S. sp. 3*.
Ileus volvulus, S. sp 7.

b. Colica cum inflammatione superveniente.

Ileus inflammatorius, S. sp. 1. Colica phlogistica, S. sp. 6.

2. Colica (pictonum) praeeunte ponderis vel molestiae in abdomine, praecipue

differre mihi videtur; ideoque ileum pro varietate colicae tantum hic recensui. Multi quidem medici ileum omnem inflammatorium esse putarunt. Dolorem autem abdominis, sive colicam, cum vomitu stercoris sine inflammatione adesse, ipse aliquoties vidi. Sin autem inflammatio aliquando adsit, si eadem colicae supervenerit, colicam phlogisticam dari recte monuit Sauvagesius; nec ideo epigenomeno genus mutari; et si quidem cum dolore abdominis et vomitu ab initio adsuerit inflammatio, morbum pro enteritide habere vellem. Denique, quovis modo dari ileum genus a colica diversum concedere non possum.

circa umbilicum, sensu; accedente dolore colico, primum levi, non continuo, et praecipue post pastum aucto; tandem graviore et sere perpetuo; cum dolore brachiorum, et dorsi, in paralysin demum abeunte.

Rachialgia pictonum, S. sp. 1 *.

Colica pictonum Citesii et succedentium Audorum.

Variat ratione causae remotae; et hine

a. A veneno metallico.

Rachialgia metallica, S. sp. 3.

* Rachialgiam a colica genere diversam esse nequaquam video. Symptomata enim colicae essentialia in utroque morbo semper adsunt; et si sorte alteri quaedam superaddita sint, haec speciem non genus diversum constituere possunt. Ut medici igitur nuperi sere omnes, ita ego quam rachialgiam appellarunt Astrucius et Sauyagestus, pro specie colicae habui ac recensui.

Colica pictonum Tronchin. Sp. five a causa remota 2da,

b. Ab acidis ingestis.

Rachialgia pictonum, S. sp. r. Tronchin. sp.

c. A frigore.

Rachialgia ab adiapneustia, Tronchin. sp. 5.

d. A contusione dorsi.

Rachialgia traumatica, S. sp. 7.

3. Colica (stercorea) in hominibus alvi tardae, post diuturnam alvi obstipationem.

Colica stercorea, S. sp. 3. Ileus a faecibus induratis, S. sp. 2.

4. Colica (accidentalis) a materie acri in-

Colica accidentalis, S. sp. 18.

Colica Japonica, S. (p. 10.

Colica lactentium, S. (p. 20.

Ileus a veneno, S. (p. 14.

Cholera fieca auriginosa a fungis venenatis, S.

sp. 2.

5. Colica (meconialis) neophytorum a me-

Colica meconialis, S. sp. 19.

6. Colica (callofa) cum fensu in quadam intestinorum parte stricturae, et saepe ante eam collecti status cum aliquo dolore, qui status etiam per eandem paulatim transiens evanescit; alvo tarda, et tandem non nisi faeces paucas liquidas egerente.

Ileus a callosa coli strictura.

7. Colica (calculosa) cum duritie in quadam parte abdominis sixa; calculis quondam per anum dejectis.

Colica calculofa, S. sp. 15. Ileus calculosus, S. sp. 10.

Colicae symptomaticae sunt,

Colica febricosa, S. sp. 21.

Rachialgia febricosa, S. sp. 2. Tronchin, sp. 1.

Colica hysterica, S. sp. 17. Colica gravidarum, S. sp. 16.

Colica verminosa, S. sp. 4. Ileus verminosus, S. sp. 13. Colica Lapponica, S. sp. 9.

Rachialgia arthritica, S. sp. 4. Tronchin, sp. Rachialgia scorbutica, S. sp. 6.

Ileus herniofus, S. fp. 6.

Colica enterocelica, S. fp. 22.

Ileus ab intestino compresso, S. sp. 4.

Colico schirrosa, S. sp. 12.

Colica pancreatica, S. sp. 13.

Colica mesenterica, S. sp. 11.

Rachialgia ab ofteofarcofi, S. sp. 8.

Colica plethorica, S. sp. 8.

a. Haemorrhoidalis.

b. Catamenialis.

Colica pulsatilis, S. sp. 14.

Ileus imperforatorum, S. sp. 12.

G. LX. CHOLERA.

Humoris biliosi vomitus, ejusdem simul dejectio frequens; anxietas; tormina; surarum spasmata.

Cholera, S. 253. L. 186. V. 110. Sag. G. 188. Hoffm. II. 165.

Diarrhoea cholerica, Junck. 112.

Species idiopathicae funt,

fine causa manisesta oboriens.

Cholera spontanea, S. sp. 1. Sydenb. sect. IV, cap. 2.

Cholera Indica, S. sp. 7.

2. Cholera (accidentalis) a rebus acribus ingestis.

Cholera crapulofa, S. sp. 11.

Cholera a venenis fossilibus, S. sp. 4. Cholera a veneno animali, S. sp. 5.

Cholerae symptomaticae funt,

Cholera inflummatoria, S. sp. 6. Cholera arthritica, S. sp. 10. Cholera verminosa, S. sp. 10.

G. LXI. DIARRHOEA.

Dejectio frequens; morbus non contagiofus; pyrexia nulla primaria.

Diarrhoea, S. G. 253. L. 187. V. 105. Sag. G. 189. Junck. 112.

Hepatirrhoea, S. G. 246.

Cholerica, L. 190.

Coeliaca, S. G. 255. L. 189. V. 109. Sag. G.

Lienteria, S. G. 256. L. 188. Sag. G. 191. V. 108.

Pituiraria, V. 111.

Leucorrhois, V. 112.

Species idiopathicae funt,

1. Diarrhoea (crapulosa) qua stercora naturalibus liquidiora et majori copia dejiciuntur.

Diarrhoea stercorosa, S. sp. 1. Diarrhoea vulgaris, S. sp. 2.

2. Diarrhoea (biliosa) qua faeces flavae magna copia dejiciuntur.

Diarrhoea biliofa, S. sp. 8.

3. Diarrhoea (mucofa) qua vel ab acribus ingestis, vel a frigore, praecipue pedibus applicato, mucus copiosus dejicitur.

Diarrhoea lactentium, S. sp. 19.

Dysenteria Parisiaca, S. sp. 3.

Diarrhoea ab hypercatharsi, S. sp. 16.

Dysenteria a catharticis, S. sp. 12.

Pituitaria, V. 111.
Leucorrhois, V. 112.
Diarrhoea pituitofa, S. sp. 4.

Coeliaca mucofa, S. sp. 3. Diarrhoea serosa, S. sp. 10. a. Diarrhoea urinosa.

4. Diarrhoea (coeliaca) qua humor lacteus specie chyli dejicitur.

Coeliaca chylosa, S. sp. 1. Coeliaca lactea, S. sp. 4.

5. Diarrhoea (lienteria) qua ingesta parum mutata celeriter dejiciuntur.

Lienteria spontanea, S. sp. 2.

6. Diarrhoea (hepatirrhoea) qua materies feroso-cruenta, sine dolore dejicitur.

Hepatirrhoea intestinalis, S. fp. 2.

II. Symptomaticae.

Diarrhoea febrilis, S. sp. 3.

Diarrhoea febricosa, S. sp. 20.

Hepatirrhoea intermittens, S. sp. 7.

Diarrhoea variolosa, S. sp. 6.

Diarrhoea pleuriticorum, S. sp. 21.

Diarrhoea arthritica, S. sp. 9. Diarrhoea colliquativa, S. sp. 13. Diarrhoea choleriodes, S. sp. 17. Hepatirrhoea vera, S. sp. 1. Hepatirrhoea a vulnere, S. sp. 3. Hepatirrhoea mesenterica, S. sp. 4. Dysenteria a mesenterii vomica, S. sp. 11. Diarrhoea purulenta, S. sp. 11. Coeliaca purulenta, S. sp. 2. Hepatirrhoea fcorbutica, S. sp. 5. Dysenteria fcorbutica, S. sp. 18. Lienteria scorbutica, S. sp. 3. Lienteria ex ulcere ventriculi, S. fp. 1. Lienteria aphthofa, S. sp. 4. Lienteria secundaria, S. sp. 5. Diarrhoea verminofa, S. sp. 14. Diarrhoea a dentitione, S. sp. 15. Diarrhoea chiliensis, S. sp. 12. Diarrhoea acrasia, S. sp. 7.

G. LXII. DIABETES.

Urinae plerumque praeternaturalis, copia immodica, profusio chronica.

Diabetes, S. G. 263. L. 197. V. 115. Sag. G. 199. Junck. 99. Dobson, Med. Observations, Vol. V. p. 298. Home's Clinical Experiments, sect. xvi.

Diuresis, V. 114.

Species idiopathicae funt,

I. Diabetes (mellitus) cum urina odoris, coloris, et saporis mellei.

Diabetes Anglicus, S. sp. 2. Mead on poisons.

Estay 1. Ejusalem Monita Med. Cap. IX. sect.

2. Dobson, in Lond. Med. Observ. Vol. V.

Art. 27. Myers, Diss. inaug. de Diabete,

Edinb. 1779.

Diabetes febricosus, S. sp. 7. Sydenb. Epist. resp. ad R. Brady*.

* Quaeri potest, an diabetes sebricosus Sydennami ad diabetem mellitum, an ad insipidum referri debeat? Et simul quaeri potest, an urina in
diabete hysterico vel arthritico sit mellita, an insipida, cum Sydenhamus ipse nullibi de sapore urinae, in diabete quovis, quicquid dixerit? Ad posterius respondere possum, quod, ex propria observatione, novi, urinam in diabete hysterico et arthritico
nequaquam dulcem, et sere prorsus insipidam, esse,
et diabetem sebricosum Sydenhami ad diabetem
mellitum ideo retuli; quod in simili senis, post
diuturnam sebrem, diabete, urinam omnibo dulcem
inveni-

II. Diabetes (insipidus) cum urina limpida non dulci*.

M. Lister Exerc. medicin. II. de Diabete.

* An hujusmodi diabetis species sit frequens, incertum est. In omnibus exemplis, iisque non paucis, quae viderat WILLISIUS, urinam mellitam semper invenit; et observationes nuperae frequentes fere omnes ejusmodi urinam exhibuerunt; ita ut dubium sit, an aiia diabetis idiopathicae et permanentis species revera detur. Affirmat autem LISTERUS; et ego ipse inter plures mellitas unicam infipidam observavi. Ejulmodi itaque speciem dari concedo, ideoque recensui; sed, an recte legitima dici quaeat, vel an diabetes ARETAEI et plurium auctorum ejusmodi fuissent, multum dubito. Ante WILLISIUM quidem, vel prioris aevi, vel extra Angliam, medicorum nemo urinam dulcem annotaverat; sed ejusmodi urinam temporibus WILLEsti primo et in Anglia tantum comparuisse, minus verisimile est; omnesque ante WILLISIUM de urina in diabete dulci prorfus filuisfe, potius obfervationi perfunctoriae, vel omnino neglectae, imputarem. Quod observatores, quibus diabetis exempla antea occurrebant, vel negligentes vel malae fidei

Diabetes legitimus, S. sp. 1. Aretaeus de morb. diuturn. L. II. cap. 2.

Diabetes ex vino, S. sp. 1. Ephem. Germ. D. I. A. II. Obs. 122.

Symptomaticae funt,

Diabetes hystericus, S. sp. 3. Sydenb. dist. epist. ad G. Cole.

Diabetes arthriticus, S. sp. 6. Sydenh. de podagra.

Diabetes artificialis, S. sp. 4. Malpigh. de liene.

G. LXIII. HYSTERIA.

Ventris murmura; sensus globi in abdomine se volventis, ad ventriculum et

fidei fuissent suspicor; cum plurimi eorum tam incredibilia, de potu in diabeticis per renes transeunte
prorsus immutato, narrant. Sydenhamum autem
ipsum, adeo perspicacem et diligentem, de statu urinae nihil monuisse, mirum videtur; sed, cum scripta
Willist, Sydenhamo satis nota, urinam semper esse dulcem asserueritt, si diversam invenisset
Sydenhamus, quin id indicasset, nullus dubito.

sauces ascendentis, ibique strangulantis; sopor; convulsiones; urinae limpidae copia profusa; animus, nec sponte, varius et mutabilis*.

Hysteria, S. G. 135. L. 126. V. 219. Sag. G.

Malum hystericum, Hoffm. III. 50. Junck. 36.

Affectio hysterica, Willis de morb. convulsiv. cap.
5. 10. 11. Sydenb. diss. epist. ad G. Cole. Whyte on nervous disorders.

Quatenus specie differat hysteria idiopathica, dicere non possum, nec, ut opinor,

* Novit quisque, in Nosologia et in Medicina facienda quadantenus exercitatus, quam difficile sit inter dyspepsiam, hypochondriasin, et hysteriam semper accurate distinguere. Genera autem vera, et satis a se invicem distincta, indicasse mihi videor: Recte autem, an secus, secerim, aliis dijudicandum relinquo. Morbos assines sacile inter se misceri probe novi; et, in quocunque casu, quisnam eorum pro primario sit habendus, per characteres nosologicos indicare, mihi dissicillimum sore agnosco. Posteri, ut spero, hanc rem luculentius expositam dabunt.

recte dixit SAUVAGESIUS. Species enim ab eo recensitae non, nisi ratione causae remotae, varietates esse mihi videntur. Ita habet,

A. Ab emanfione menfium,

Hysteria a clorotica, S. sp. 2. Raulin. cap. 13.

B. A menorrhagia cruenta.

Hysteria a menorrhagia, S. 1p. 3. Raulin. Sydenbam, Dist. epist. ad G. Cole.

C. A menorrhagia serosa, sive fluore albo.

Hysteria a leucorrhoea, S. sp. 4. Ranlin. cap. 14.

D. A viscerum obstructione.

Hysteria emphractica, S. sp. 5. Raulin. cap. 5.

E. A vitio stomachi.

Hysteria stomachica, S. sp. 7. Raukin. cap. 4.

F. A falacitate nimia.

Hysteria libidinosa, S. sp. 6. *.

Manifesto symptomaticae sunt,

Hysteria verminosa, S. sp. 1. Delii Amoenit. A-cadem.

Hysteria sebricosa, S. sp. 8. Wedel in Ephem. German. D. I. A. II. Obs. 193.

G. LXIV. HYDROPHOBIA.

Potionis cujuslibet, utpote convulsionem

* In speciebus hysteriae recensendis, egregius SAUVAGESIUS RAULINUM, theoriae subtili et sallaci, potius quam observationi, innitentem, secutus suisse videtur. Nec quidem inter caeteras hysteriae species indicasse videtur SAUVAGESIUS, illam quam maxime exquisitam et frequentissimam, censeo, illam, scilicet, quae soeminas adultas, laute viventes, sanguineas, plethoricas, valentiores, et a morbo alio quovis immunes, saepe ex pathemate mentis solo adoritur.

pharyngis dolentem cientis, fastidium et horror; plerumque e morsu animalis rabidi.

Hydrophobia, S. G. 231. L. 86. V. 30. Sag. G. 343. Boerb. 1138. Junck. 124. Mead on poifons. Default fur la rage. Sauvages diff. fur la rage. James on canine madness. Dalby, Virtues of cinnabar and musk against the bite of a mad dog. Nugent on the hydrophobia. Choisel, Nouvelle methode pour le traitement de la rage. Journal de Medicine, passim. Medical Obs. and Inquiries, Vol. III. Art. 34. Vol. V. Art. 20. 26. and App. Med. Transac. Vol. II. Art. 5. 12. and 15. Heysham, Diff. Inaug. de rab. canin. Edinb. 1777. Parry, Diff. inaug. de rab. contagios. sive canin. Edinb. 1778. Andry, Recherches fur la rage, 1778. Vaughan, Cases of hydrophobia, second edit. 1778.

Species funt,

I. Hydrophobia (rabiosa) cum morden-

C U L L E N I. 259

di cupiditate ex morsu animalis rabidi.

Hydrophobia vulgaris, S. fp. 1.

II. Hydrophobia (simplex) fine rabie, vel mordendi cupiditate.

Hydrophobia spontanea, S. sp. 2.

O. IV. VESANIE*.

* Vesaniarum ordinem hic instituere velim, quae cum classe Vogelii nona, Paranoiae inscripta, eadem omnino sit; sed a classe Vesani arum Sauvages ii et Sagari in eo diversa, quod horum auctorum ordines Hallucinationum et Morositatum prorsus excludat; itidemque a classe Mentalium apud Linnariorum et Patheticorum etiam omittat.

A classe Vesaniarum autem tum Hallucinationes tum Morostates exclusas esse velim; quia neque
causis, neque symptomatis cum Vesaniis stricte
dictis ullo modo congruant. Quis enim Syrigmum vel Bulimiam, vel aliam Hallucinationem
sive Morostatem, quae a mentis judicio non pendeat Vesaniam appellare vellet? Verum quidem
est, tum hallucinationes, tum morositates, cum vesaniis aliquando conjunctas esse, sed simul adsunt alia
vesaniae indicia, quae ejusmodi hallucinationes et
morositates assectionis magis generalis symptomata
tantum esse ostendunt. Ob has rationes, hallucinationes Sauvagestr et imaginarios Linnaet ad
morbos

Mentis * judicantis functiones laesae sine pyrexia vel comate.

Paranoiae, V. Cl. IX.
Deliria, S. Cl. VIII. O. III. Sag. Cl. XI. O. III.
Ideales, L. Cl. V. O. I.

G. LXV. AMENTIA.

Mentis judicantis imbecillitas, qua homines rerum relationes, vel non percipiunt, vel non reminiscuntur.

Amentia, S. G. 233. V. 337. Sag. G. 346.
Morofis, L. 106.

morbos locales olim detuli; et nunc morofitates Sau-VAGESII et patheticos LINNAEI, antea a nobis omnino omissos, ad locales etiam deserendos esse censui.

* In priore Nosologiae nostrae editione, has functiones simpliciter mentis esse dixi, minus autem recte; nam perceptio salsa sive hallucinatio, et appetitus erroneus sive morositas, quodammodo ad mentis sunctiones pertinent; cum vero utrasque ab hac classe exclusas esse velim, oportebat classis characterem nunc mutare, et mentis judicantis sunctiones dicere.

Stupiditas, morofis, fatuitas, V. 336. Amnesia*, S. G. 237. Sag. G. 347. Oblivio, L. 107. V. 338. Memoriae debilitas, Junck. 120.

Species funt,

I. Amentia (congenita) a nativitate constans.

Amentia microcephala, S. sp. 6.

II. Amentia (senilis) ex perceptione et memoria, ingravescente aetate, imminutis.

Amentia fenilis, S. sp. 1. Amnesia senilis, S. sp. 2.

III. Amentia (acquisita) a causis externis

* Amnesiam cum amentia ad unum genus retuli, tum quia plerumque conjungantur, tum quia ab iisdem causis plerumque oriantur, et amnesia ingravescens ad amentiam semper ducat. evidentibus in hominibus fanae mentis fuperveniens.

Amnesia febrisequa, S. sp. 8. Amentia a quartana, S. sp. 11. Amnesia cephalalgica, S. sp. 6. Amnesia plethorica, S. sp. 4. Amentia rachialgica, S. sp. 10.

Amnesia a venere, S. sp. 1. Amnesia a pathemate, S. sp. 5.

Amentia a venenis, S. sp. 3: Amentia a temulentia, S. sp. 7.

Amentia ab ictu, S. sp. 9. Amnesia traumatica, S. sp. 3.

Sequentes Sauvagesti species in Nosologia methodica nequaquam recenseri debent, cum causae internae a quibus characteres desumuntur, per signa externa nequaquam dignosci possint.

Amentia ferosa, S. sp. 2. Amentia a tumore, S. sp. 41

Amentia a hydatidibus, S. sp. 5.

Amentia a siccitate, S. sp. 7.

Amentia calculosa, S. sp. 12.

G. LXVI. MELANCHOLIA.

Infania * partialis fine dyspepfia .

Melancholia, S. G. 234. L. 71. V. 332. Sag. G. 347. Boerb. 1089. Junck. 121.

Daemonomania, S. G. 236. Sag. 348.

Daemonia, L. 69.

Velania, L. 70.

Panophobia, L. 75.

Athymia, V. 329.

Delirium melancholicum, Hoffm. III. 251.

- * Intaniam adesse dicimus, quando rerum relationes omnino salsae mente concipiuntur, ita ut hominis vel pathemata vel actiones praeter rationum excitentur.
- Hypochondriasis et melancholia non semper distingui possunt. Si quando autem possint, nullo alio signo quam per dyspepsiam in hypochondriasi semper praesentem, in melancholia saepe absentem rite, quantum video, distinguendi sunt.

Erotomania, L. 82-

Nostalgia, S. G. 226. L. 83. Sag. G. 338. Junck. 125.

Melancholia nervea, Cl. Lorry de melancholia, P. I.

Variat pro varietate rerum de quibus homo delirat. Ita est

a. Cum hallucinatione de statu corporis fui a levibus caufis periculofo; vel de statu rerum suarum tristi metuendo.

Melancholia vulgaris, S. sp. r. Melancholia argantis, S. 1p. 4. Panophobia phrontis, S. sp. 3.

2. Cum hallucinatione de statu rerum suarum jucundo.

Melancholia moria, S. sp. s. Melancholia enthusiastica, S. sp. 130 Melancholia faltans, S. sp. 8.

3. Cum amore vehementi fine satyriasi vel nymphomania.

Melancholia amatoria, S. sp. 2. Erotomania, L.

4. Cum superstitioso futurorum metu.

Melancholia religiosa, S. sp. 3.

5. Cum aversatione motus et omnium vitae officiorum.

Melancholia atonita, S. sp. 6.

6. Cum inquietudine et status cujusvis impatientia.

Melancholia errabunda, S. sp. 7.

7. Cum taedio vitae.

Melancholia Anglica*, S. sp. 11. Melancholia phrontis, S. sp. 14.

- 8. Cum hallucinatione de fuae speciei natura.
- * Apud Anglos fortassis taedium vitae non sem-

Melancholia zoantropica, S. sp. 12. Melancholia hippantropica, S. sp. 9. Melancholia scytharum, S. sp. 10.

- Dæmonomaniam nullam veram esse censeo *, et nostra sententia species sub hoo
  titulo a Sauvagesio recensitae sunt,
  vel,
- 1. Species melancholiae five maniae, uti

Daemonomania Indica, S. sp. 5. Daemonomania Indica, S. sp. 7.

Vel, 2do, Morbi ab adstantibus ad daemonum potentiam falso relati, uti

Daemonomania a vermibus, S. sp. 4. Daemonomania Polonica, S. sp. 8. Daemonomania a cardiogmo, S. sp. 9.

Vel, 3tio, Morbi omnino fimulati, uti

Daemonomania fagarum, S. sp. 1,

*- Ita censeo, quia daemonum in nostra corpora, vel hisce temporibus in mentes nostras, potentiam ullam esse pauci jam credunt.

Daemonomania vampirismus, S. sp. 2. Daemonomania simulata, S. sp. 3.

Vel, 400, Morbi partim veri, ut No. 2. recensiti, partim simulati, uti

Daemonomania hysterica, S. sp. 6.

G. LXVII. MANIA.

Infania universalis.

Mania, S. G. 235. L. 68. V. 331. Sag. G. 349.

Boerh. 1118. Junck. 122. Battie on madness.

Paraphrosyne, L. 66.

Amentia, L. 67.

Delirium maniacum, Hoffm. III. 251.

Mania (mentalis) omnino a pathemate mentis.

Mania a pathemate, S. sp. 1. Exempla inveniuntur ex melancholia apud Preysingerum de diagnosi morborum capitis; ex terrore, apud Locherum de mania; ex amore apud Ephem. Nat. Cur. Dec. H. A. Obs.; ex ira apud Hoffman. III. p. 263. 2. Mania (corporea) a vitio corporis evi-

Variat pro varietate vitii coporis; hino

Mania metastatica, S. sp. 4.

ab ulcere ficcato Amat. Lusitan. Cent. II. cur.

N. Cur. Cent. I. Obs. 35.

a represso herpete, Locher de mania.

a menstruis retentis Schenck. Obs. p. 142.

a semine retento, Schenck. ibid.

a repressa scabie, Lorry de melancholia, tom. II. P. II. cap. 3,

a graviditate, Lorry, P. I. cap. 7.

a parciori lactis et lochiorum fluxu, Puzos, 3+

Mania lactea, S. sp. 2.

Mania hysteralgica, S. sp. 8.

Mania ab hemicrania, S. sp. 3.

Mania a venenis, S. sp. 5.

Phrenitis inanitorum, S. sp. 16.

3. Mania (obscura) praegresso nullo vel pathemate mentis, vel vitio corporis evidente.

Mania vulgaris, S. sp. 7.

Phrenitis apyreta, S. sp. 10. Manie periodica, S. sp. 6.

Maniae species symptomaticae sunt,

PARAPHROSYNE, S. G. 232. Sag. G. 345.

1. Paraphrofyne a venenis,

Paraphrofyne temulenta, S. sp. 1.
Paraphrofyne a datura, S. sp. 2.
Paraphrofyne ab opio, S. sp. 3.
Paraphrofyne a conio, S. sp. 4.
Paraphrofyne magica, S. sp. 5.

2. Paraphrosyne a pathemate, S. sp. 7.

Paraphrosyne hysterica, S. sp. 12.

3. Paraphrosyne febrilis.

Delirium, L. 65. V. 330.

Paraphrofyne febricofa, S. sp. 10.

Paraphrofyne critica, S. sp. 11.

Paraphrofyne calentura, S. sp. 9.

Paraphrofyne puerperarum, S. sp. 8.

G. LXVIII. ON EIRODYNIA.

In fomno imaginatio vehementior vel molesta.

Somnium, V. 339.

Somnambulismus, S. G. 221. L. 77. Sag. G. 333.

Hypnobatasis, V. 340.

Noctambulatio, Junck. 124.

Ephialtes, S. G. 138. L. 163. Sag. 245.

Incubus, V. 211. Junck. 50.

1. Oneirodynia (activa) excitans ad am-

Somnambulismus vulgaris, S. sp. 1. Somnambulismus catalepticus, S. sp. 2.

2. Oneirodynia (gravans) ex sensu ponderis alicujus incumbentis, et pectus praecipue comprimentis.

Ephialtes plethorica, S. sp. 1. Ephialtes stomachica, S. sp. 2. Ephialtes hypochondriaca, S. sp. 6. Ephialtes tertianaria, S. sp. 5.

Ephialtes verminosa, S. sp. 4. Ephialtes ex hydrocephalo*, S. sp. 32

* Cum hydrocephalus per signa externa non semper dignosci possit, haec species minus apte recensetur; sed ideo apposui, quod ephialtes in iis qui simul anasarca crurum, et hydrothorace vel ascite laborant, ad hydrocephalum utcunque referri possit.

ons father cocitans ad our

John Vander da mendand

O Modrain Comment out furth pion-

talias compris codis

philade from thick, th. try are

Eposter technical Side for manager

CL. III. CACHEXIÆ.

Totius vel magnae partis corporis habitus depravatus; fine pyrexia primaria vel neurofi.

Cachexiae, S. Cl. X. V. Cl. VIII. Sag. Cl. III. Deformes, L. Cl. X.

O. I. MARCORES.

Corporis totius macies.

Macies, S. Cl. X. O. I. Sag. Cl. III. O. I. Emaciantes, L. Cl. X. O. I.

G. LXIX. TABES.

Marcor; asthenia; pyrexia hectica.

Tabes, S. G. 275. L. 209. V. 309. Sag. G. 100.

Species funt,

1. Tabes (purulenta) ex ulcere externo vel interno, vel ex vomica,

Tabes a vomica, S. sp. 15. Tabes ulcerosa, S. sp. 12. Tabes apostematodes, S. sp. 3.

Variat sede; hinc

Tabes renalis, S. sp. 2.

Tabes hepatica, S. sp. 8.

Tabes a stomacho, S. sp. 14.

Tabes a pericardio, S. sp. 7.

Tabes catarrhalis*, S. sp. 13.

2. Tabes (scrophulosa) in corporibus scrophulosis.

Tabes glandularis, S. sp. 10.

Tabes mesenterica, S. sp. 9.

Scrophula mesenterica, S. sp. 4.

* Si cum catarrho diuturno adsuerit tabes, cum pyrexia hectica, nihil dubitarem ejusmodi tabem catarrhalem ad purulentam referre. Atrophia infantilis, S. sp. 13. Atrophia rachitica, S. sp. 8. Tabes rachialgica, S. sp. 16.

3. Tabes (venenata) a veneno ingesto.

Tabes a veneno, S. sp. 17.

Atrophia febrisequa, S. sp. 16. ad tabem purulentam, vel ad genus atrophiae, pertinet.

G. LXX. ATROPHIA.

Marcor et asthenia, fine pyrexia * hectica.

Atrophia, S. G. 277. L. 210. V. 308. Sag. G. 102. Junck. 41.

Marasmus, L. 211.

Species funt,

* Atrophia fortassis nunquam sine pyrexia, saltem sine pulsu solito frequentiori, adest; sed absentia pyrexiae hecticae, (pag. 88.) fere semper atrophiam a tabe distinguit.

1. Atrophia (inanitorum) ex evacuatione nimia.

Atrophia a ptylismo, S. sp. 7.

Atrophia a vomitu, S. sp. 9.

Atrophia ab alvi fluxu, S. sp. 6.

Tabes nutricum, S. sp. 4.

Atrophia nutricum, S. sp. 5.

Atrophia a leucorrhoea, S. sp. 4.

Tabes dorsalis*, S. sp. 1.

Tabes fudatoria, S. sp. 6.

Tabes a sanguisluxu, S. sp. 2.

Sanguinis inopia Ill. Lieutaud. synops. univ.

med. vol. I. pag. 52.

2. Atrophia (famelicorum) a nutrimento de-

Atrophia lactentium, S. sp. 3.

* An ad atrophiam inanitorum, an ad atrophiam debilium, pertinet tabes dorsalis, dubium mihi videeur, et ad posteriorem referre mallem.

CULLENI. 277

3. Atrophia (cacochymica) a nutrimento, corrupto.

Atrophia scorbutica, S. sp. 12. Tabes syphilitica, S. sp. 11. Tabes a hydrope, S. sp. 5.

4. Atrophia (debilium) a nutritionis functione depravata, praegressa nulla vel evacuatione nimia, vel cacochymia.

Atrophia nervea, S. sp. 1.
Atrophia lateralis, S. sp. 15.
Atrophia senilis, S. sp. 11.

Manual a Constant

O. II. INTUMESCENTIA.

Totum vel magna corporis pars extrorfum tumens.

Intumescentiae, S. Cl. X. O. II. Sag. Cl. III. O. II.
Tumidosi, L. Cl. X. O. II.

Sect. I. ADIPOS Æ.

G. LXXI. POLYSARCIA.

Corporis pinguedinosa intumescentia molesta.

Polyfarcia, S. G. 279. L. 213. V. 540. Sag. G. 106. Steatites, V. 390.

Species unica,

Polyfarcia adipofa, S. fp. 1.

CULLENI. 279

Sect. II. FLATUOS Æ.

G. LXXII. PNEUMATOSIS.

Corporis intumescentia tensa, elastica, sub manu crepitans.

Pneumatosis, S. G. 280. V. 391. Sag. G. 107. Emphysema, S. G. 13. L. 288. V. 392. Leucophlegmatia, L. 214.

Species funt,

1. Pneumatosis (spontanea) sine causa ma

Emphylema spontaneum, S. sp. r. Pneumatosis febrilis, S. species aliquot.

2. Pneumatofis (traumatica) a vulnere thoracis.

Pneumatosis a vulnere, S. sp. 2.

Pneumatosis febrilis, S. species aliquot.

3. Pneumatofis (venenata) a veneno injecto vel applicato.

Pneumatosis a veneno, S. p. 1.

4. Pneumatofis (hysterica) cum hysteria.

Pneumatofis hysterica, S. sp. 3.

G. LXXIII. TYMPANITES.

Abdominis intumescentia tensa, elastica, sonora; alvus adstricta; caeterarum partium macies.

Tympanites, S. G. 291. L. 219. V. 316. Sag: G. 118. Boerh. 226. Junck. 87.
Affectio tympanitica, Hoffm. III. 339.
Meteorismus, S. G. 292.

Species funt,

abdominis saepe inequali, et cum rejectione aeris frequenti, tensionem et dolorem levante. Tympanites intestinalis, S. sp. 1.

Tympanites enterophysodes, S. sp. 3.

Tympanites verminosus, S. sp. 7.

Tympanites spalmodicus, S. sp. 5.

Meteorismus ventriculi, S. sp. 1. Meteorismus abdominis, S. sp. 2. Meteorismus hystericus, S. sp. 3. Meteorismus a manzanilla, S. sp. 4.

2. Tympanites (abdominalis) cum refonitu evidentiore, tumore magis aequabili, et emissione slatuum rariori et minus levante.

Tympanites abdominalis, S. sp. 2.

Tympanites asciticus S. sp. 4.

Ascites statulento peritoneus, S. sp. 28.

Tympanites Stewartii, S. sp. 6.

G. LXXIV. PHYSOMETRA.

Tumor levis, elasticus, in hypogastrio siguram et sedem uteri referens.

Physometra, S. G. 290. Sag. G. 117. Hysterophyse, V. 317.

Species funt,

Physometra sicca, S. sp. 1.

Tympanites uteri sicca, Astruc. sur les malade des semmes, L. II. cap. 9.

Physometra humida, S. sp. 2.

Tympanites uteri humida, Aftruc. loc. cit:

Sect. III. AQUOS Æ SIVE HYDROPES.

G. LXXV. ANASARCA.

Corporis totius vel partis ejus intumelcentia mollis, inelastica.

Anafarca, S. G. 281. L. 215. V. 313. Sag. G. 108. Boerh. 1225. Hoffm. III. 322. Junck. 87. Monro on the dropfy, 1765. Milman, Animadversiones de hydrope, 1779.

Phlegmatia, S. G. 282.

Angina aquosa, Boerb. 791.

Species funt,

vacuationes solitas suppressas, vel ab aucto sero ob ingestam aquam nimiam.

Anafarca metastatica, S. sp. 1.

b. Anafarca ab adiapneustia.

Phlegmatia lactea, S. sp. 3.

Phlegmatia a menostasia, S. sp. 5.

Anafarca urinosa, S. sp. 11.

Anafarca hydropotarum, S. sp. 10.

2. Anafarca (oppilata) a compressione venarum.

Anafarca gravidarum, S. sp. 5.

Phlegmatia gravidarum, S. sp. 4:

Phlegmatia cruralis, S. sp. 9.

Angina Loweriana, S. sp. 2.

Angina oedematosa, Boerb. 791.

3. Anasarca (exanthematica) post exanthemata, et praecipue post erysipelas, suborta.

Anafarca exanthematica, S. fp. 3.

Phlegmatia exanthematica, S. fp. 10.

Phlegmatia ulcerofa, S. fp. 6.

Phlegmatia Malabarica, S. fp. 7.

Phlegmatia elephantina, S. fp. 8.

Anafarca Americana, S. fp. 7.

4. Anafarca (anaemia) a tenuitate fanguinis per haemorrhagiam producta.

Anafarca a fluxu, S. sp. 2.

5. Anafarca (debilium) in debilibus a morbis longis, vel ab aliis causis.

Phlegmatia vulgaris, S. sp. 1.
Anasarca a febribus, S. sp. 4.
Anasarca hysterica, S. sp. 2.
Phlegmatia hysterica, S. sp. 2.
Anasarca rachialgica, S. sp. 8.
Phlegmatia Deliensis, S. sp. 11.

Anasarca purulenta, S. sp. 9. vix ad anasarcam referri potest.

G. LXXVI. HYDROCEPHALUS.

Capitis intumescentia mollis, inelastica, hiantibus cranii suturis.

Hydrocephalus, S. G. 285. L. 216. Boerb. 1217. Hydrocephalum, V. 384.

C U L L E N I. 285

Species unica,

Hydrocephalus exterior, S. sp. 2.*.

G. LXXVII. HYDRORACHITIS.

Tumor supra vertebras lumborum, mollis, exiguus, hiantibus vertebris.

Hydrorachitis, S. G. 287. Morgagn. de sed. XII. 9. et seq. Spinola, L. 289. Spina bissida, V. 386.

G. LXXVIII. HYDROTHORAX.

Dyspnoea; faciei pallor; pedum oedemata; urina parca; decubitus difficilis; subita et spontanea ex somno cum palpitatione excitatio; aqua in pectore sluctuans.

Hydrothorax, S. 150. V. 311. Boerb. 1219.

Species funt,

Hydrothorax vulgaris, S. sp. 3.

* Hydrocephalum internum, antea hic recensitum, ad Apoplexiam, sub nomine Apoplexiae hydrocephalicae, jam supra retuli.

Hydrothorax febrisequens, S. sp. 4. Hydrothorax a scabie, S. sp. 9.

Sequentes minus recte recensentur, cum lìquidi intus contenti neque natura, neque sons, neque sedes, per signa externa dignosci queat.

Hydrothorax chylosus, S. sp. 1. Willis, Pharm. rat. P. I. sect. I. cap. 13.

Hydrothorax hydatidosus, S. sp. 5. Morg. de sed. XVI. 33.

Hydrothorax mediastini, S. sp. 6.

Hydrothorax pleurae, S. sp. 7. Hoffm. III. p. 337.

Bergeron, diss. de hydrope pectoris.

Hydrothorax pericardii, S. sp. 8. Morg. de sed. XVI. 34. 36. Senac de coeur, tom. II. p. 349.

Minus recte a Sauvagesso hic recensetur.

Hydrothorax ab omento, S. sp. 2.

G. LXXIX. ASCITES.

Abdominis intumescentia tensa, vix elastica, sed sluctuosa.

Ascites, S. G. 288. L. 217. V. 314. Sag. G. 115. Boerb. 1226. Hoffm. III. p. 322. Junck. 87. D. Monro on the dropsy, 1765. Milman, Animadversiones de hydrope, 1779.

Species funt,

tius abdominis aequali, et cum fluctuatione satis evidente.

Ascites vulgatior, S. sp. 1.

Variat ratione caufae.

A. Ab oppilatione viscerum.

Ascites ab oppilatione, S. sp. 2.

Ascites ab hepate, S. sp. 3.

Ascites a liene, S. sp. 4.

Ascites ferophulosus, S. sp. 5.

Ascites artificialis, S. sp. 10.

B. A debilitate.

Ascites ab exanthematis, S. sp. 8.
Ascites arthriticus, S. sp. 9.

Ascites febrilis, S. sp. 12.

Ascites ex quartana, Werbof.

Ascites scorbuticus, S. sp. 11.

C. A tenuitate sanguinis.

Ascites a sanguisluxibus, S. sp. 7-

Variat etiam ratione liquidi effusi.

Ascites purulentus, S. sp. 21.... Ascites urinosus, S. sp. 22.

Ascites chylosus, S. sp. 23.

Ascites oleosus, S. sp. 24.

2. Ascites (saccatus) cum tumore abdominis, saltem initio, partiali et cum sluctuatione minus evidente.

Ascites ab ovariis, S. sp. 6.
Ascites ovarii, S. sp. 19.
a. Ascites saccatus.

Hydrometra ovarii, S. sp. 6.
Ascites cruentus, S. sp. 20.

De hisce et pluribus aliis ascitis speciebus recenstis idem notandum est ac in pag. 286. Ascites stomachi, S. sp. 16. Ascites omentalis, S. sp. 18.

Ascites intercus, S. sp. 14.

Ascites sanguineo-intercus, S. sp. 26.

Ascites sanguineo-peritonaeus, S. sp. 27.

Ascites purulento-peritonaeus, S. sp. 29.

G. LXXX. HYDROMETRA.

Hypogastrii in mulieribus paulatim crescens tumor, uteri siguram referens, pressui cedens sluctuansve; citra ischuriam et graviditatem.

Hydrometra, S. G. 289. Sag. G. 116. Boerb.

Species per externa figna distinguendae vix dari possunt; sed sequentes ex Sauvagesto recensentur.

Hydrometra ascitica, S. sp. 1.

Hydrometra gravidarum, S. sp. 2.

Hydrometra hydatica, S. sp. 4.

Ascites uterinus, S. sp. 15.

Hydrometra sanguinea, S. sp. 3.

Ascites sanguineo-uterinus, S. sp. 25.

Hydrometra puriformis, S. sp. 5.

G. LXXXI. HYDROCELE.

Tumor scroti non dolens, paulatim crescens, mollis, sluctuans, pellucidus.

Oscheocele, S. G. 41. V. 388. Oscheophyma, Sag. G. 44. Hydrops scroti, V. 389. Hydrops testium, Boerb. 1227.

Species sunt,

Oscheccele aquosa, S. sp. 2. Monro in Edinb. Ess. Vol. V. Art. 21. Sharp's Operations and critical enquiry. Douglas on the hydrocele. Pott's remarks on the hydrocele. Le Dran, Operations de Chirurgie. Bertrandi in Mem. de l'Acad. de chirurgie, Vol. III.

Oscheocele hydatidosa, S. sp. 3.

Oscheocele Malabarica, S. sp. 4. Kempfer, A. moen. exot. sasc. III. obs. 7.

Sect. IV. SOLIDÆ.

G. LXXXII. PHYSCONIA.

Tumor quandam abdominis partem potiffimum occupans, paulatim crescens, nec fonora, nec fluctuans.

Physconia, S. G. 283. V. 325. Sag. G. 110. Hypofarca, L. 218.

Species funt *,

Physconia hepatica, S. sp. 1.

Cl. Cuffon. Bonet. Sepulchr. de graviditate falfa, obs. 3. n. 8. 9. 10. Verduc Patholog. du rachitis.

a. Schirrhodea. G. Segeri M. Nat. Cur. D. I. Ann. IV. obf. 142.

* Species sequentes nequaquam ad normam Nofologiae methodicae recenfentur, fed accuratius phyfconiae species indicare difficile foret, saltem plus exegisset, quam quo nunc fruor otii. Interim Cuffoni doctiffini opus fummae ad pathologiam utilitatis repetere hic placuit,

- b. Calculosa Bonet. Sepulchr. de hypocondrii tumore, obs. 5.
- e. Hydatidosa Winckeri Disp. de hydatidibus, apud Bonet. Med. Septent. T. II. pag. 313.

Physconia splenica, S. sp. 2.

a. Emphractica Haller. Disp. pathol. T. IV. disp. 109. Tulp. Obs. med. lib. II. cap. 30. b. Schirrhodea Bonet. Sepulchr. de ventris tumore. obs. 34. n. 3.

Physconia renalis, S. sp. 3.

Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3. n. 7.

- a. Calculosa Plater. Obs. L. II. p. 449. River. cent. IV. obs. 34.
- b. Sarcomatico-cyflica Haller. Difp. pathol. difp.

Physconia uterina, S. sp. 4.

Bonet. Sepulchret. de gravid. falsa, obs. 2. n. 5.

Physconia ab ovario, S. sp. 5.

Monro Essais d' Edinburgh, tom. VI. Art. 74.

Physconia mesenterica, S. sp. 6.

- a. Hydatidosa Greg. Horstii, Lib. 5. obs. 33. Tulp. obs. Lib. II. c. 34.
- b. Strumosa Bonet. ex Rudnicio de ventr. tumore, obs. X. n. 15. Ambr. Pare, L. VII. c. 21. Scultet. Armam. chirurg. obs. 38.
- c. Schirrodea Marc. Donat. Hist. med. miv. lib. VII. c. 15. Claudin. consult. Sect. II. consult. 134. Trincavell, lib. III. cons. 22. Riolan, Anthropogr. lib. II. c. 26. Morgagni de sedib. ep. 39. n. 2.
- d. Sarcomatica Bonet. Sepulchr. de falsa gravid. obs. 3. n. 1.
- e. Steatomatofa, Barth. Cabrol. Obs. 33. et 35. Tulp. Obs. Lib. II. c. 32. et 33. J. Lechelië apud Bonet. Med. sept. T. II. p. 486. Idem Collect. acad. Tom. III. p. 585. Hierne Collect. acad. tom. III. p. 226. Obs. 166.
- f. Fungosa, Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3.

Physconia intestinalis, S. sp. 7.

- a. Concreto-glomerata, Morgagn. de sedib. epist. 39. n. 21. 25.
- b. Sarcomatica, Fanton. Obs. med. selectiores, obs. 11.

Physconia omentalis, S. sp. 8.

Frid. Reebman Diff. de omento.

Physconia polysplachna, S. sp. 9.

- a. Schirrhodea, Fabr. Hildani cent. II. obs. 45.
- b. Schirrhodea et sarcomatica Huldenreich, M. N. C. D. I. ann. VI. et VII. p. 321.
- c. Schirrhodea et adipofa, T. Bartholin. cent. III. obs. 6.
- d. Hydatidofa, Volch. Coiter. Obs. anat. p. 117.

  Maur. Cordaei comm. 5. ad lib. priotem,

  Hippocr. de muliebr.
- e. Hydatidosa et scirrhodea, Halleri Disp. pathol. Tom. V. p. 256.

Physconia visceralis, S. sp. 10.

Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3. Megalosplachnos Hippocrat. Marc. Donat. Hist. med. mir. lib. VI. c. 2. Schenck. ex Garnero de liene, Lib. III. Obs. q. Salmuth. cent. I. obs. 21. Bonet. Med. sept. Lib. VII. p. 487. Bianchi Hist. hepat. T. I. p. 130.

Physconia externa lupialis, S. sp. 11.

Graham Trans. philos. compend. V. IX. cap. 4. p. 187.

Physconia externa scirrhodea, S. sp. 12.

Ger. Blaf. Obs. med. VI.

Physconia externa hydatidosa, S. sp. 13.

Bonet. Sepulchr. de gravid. falsa, obs. 3. § 2. 3.

4. 11, &c. Achotzii apud Schenckium, Lib. III.
de hydrope, obs. 4. et apud Scholtzium cons. 339.

Solenandri cons. 15. sect. V. Riverii Obs. communicat. ultim.

Physconia ab adipe subcutaneo, S. sp. 14.

a. Simplex, Cl. Lieutaud. Comp. med. J. Mich. Febr. apud Bonet. Med. fept. T. I. p. 636.

b. Syphilitica, observante celeb. Fizes.

Physconia ab excrescentia, S. sp. 15.

G. LXXXIII. RACHITIS.

Caput magnum anterius maxime tumens; genicula tumida; costae depressae; abdomen tumidum; caetera marcescentia.

Rachitis, S. G. 294. L. 212. V. 312. Sag. G. 120. Boerh. 1480. Hoffm. III. 487. Zeviani della rachitide.

Variat,

1. Simplex fine alio morbo.

Rachitis nodosa, S. sp. 1.

Rachitis Britannica*, S. sp. 2. Glisson de rachitide.

2. Aliis morbis conjucta.

Rachitis strumosa, S. sp. 3. Rachitis Polonica, S. sp. 5. Rachitis elephantiaca, S. sp. 6.

Neque rachitis calmucana, S. sp. 4. neque rachitis a castratione, S. sp. 7. pro morbo haberi potest.

* Minus recte pro diversis speciebus ponuntur rachitis nodosa et Britannica, cum non differant aliter quam morbus incipiens et confirmatus.

Pp

O. III. IMPETIGINES.

Cachexiae, cutem et externum corpus praecipue deformantes.

Impetigines, S. Cl. X. O. V. Sag. Cl. III. O. V.

G. LXXXIV. SCROPHULA.

Glandularum conglobatarum, praesertim in collo, tumores; labium superius et columna nasi tumida; facies slorida, cutis levis; tumidum abdomen.

Scrophula, S. G. 285. V. 367. Sag. G. 121. Struma, L. 284.

Species funt,

s. Scrophula (vulgaris) fimplex, externa, permanens.

Scrophula vulgaris, S. sp. 1.

CULLENI. 299

2. Scrophula (mesenterica) simplex, interna, cum pallore faciei, inappetentia, tumore abdominis, et soetore soecum insolito.

Scrophula mesenterica, S. sp. 4.

3. Scrophula (fugax) simplicissima, et tantum circa collum, plerumque a resorptione ex ulceribus capitis proveniens.

Scrophula fugax, S. sp. 2.

4. Scrophula (Americana) cum framboefia conjuncta.

Scrophula Americana, S. sp. s.

Neque scrophula periodica, S. sp. 6. neque scrophula Moluccana, S. sp. 8. ad genus scrophulae pertinere mihi videtur.

300 GENERA MORBORUM G. LXXXV. SYPHILIS.

Morbus contagiosus, post concubitum impurum et genitalium morbum, ulcera tonsillarum; cutis, praesertim ad marginem capillitii, papulae corymbosae, in crustas et in ulcera crustosa abeuntes; dolores ostocopi; exostoses.

Syphilis, S. G. 3086. L. 6. V. 319. Sag. G. 126.

Lues venerea, Boerb. 1440. Hoffm. III. 413.

Junck. 96. Aftruc de lue venerea.

Species unica,

Syphilis venerea, S. sp. 6.

Syphilis Polonica, S. sp. 2. nequaquam ad hoc genus pertinet, et de Syphilide Indica, S. sp. 3. nobis non satis constat, ut pro diversa specie ponatur.

G. LXXXVI. SCORBUTUS.

In regione frigida post victum putrescentem, salitum, ex animalibus consectum, deficiente simul materia vegetabili recente; asthenia; stomacace; in cute macule diversicolores, plerumque livescentes, praesertim ad pilorum radices.

Scorbutus, S. G. 391. L. 223. V. 318. Sag. G. 127. Boerb. 1148. Hoffm. III. 369. Junck. 91. Lind on the scurvy. Hulme de scorbuto. Rouppe de morbis navigantium.

Variat gradu.

- a. Scorbutus incipiens.
- b. Scorbutus crescens.
- c. Scorbutus inveteratus.

Variat etiam symptomatibus.

d. Scorbutus lividus, Nitzsch, Theoret. pract. ab

- . Scorbutus petechialis, Nitzsich, ibid.
- f. Scorbutus pallidus, Nitzsch, ibid.
- g. Scorbutus ruber, Nitzjeh, ibid.
- b. Scorbutus calidus, Nitzich, ibid.

G. LXXXVII. ELEPHANTIASIS.

Morbus contagiosus; cutis crassa, rugosa, aspera, unctuosa, pilis destituta; in extremis artubus anaesthesia; facies tuberibus desormis; vox rauca et nasalis.

Elephantiasis, S. G. 302. V. 321. Sag. G. 128. Elephantia Arabum, V. 322.

Varietates funt,

Elephantiasis Orientalis, S. sp. 1.

Elephantiasis legitima, S. sp. 2. Lond. Med. Obs.

Vol. I. Art. 19.

Elephantiasis leonina, S. sp. 3.

Elephantiasis Tyria, S. sp. 4.

Elephantiasis Alopecia, S. sp. 5.

Elephantiasis syphilitica, S. sp. 6.

Elephantiasis Javanensis, S. sp. 7.

Elephantiasis Indica, S. sp. 9. *.

G. LXXXVIII. LEPRA.

Cutis escharis albis, furfuraceis, rimosis, aspera, aliquando subtus humida, pruriginosa.

Lepra, S. G. 303. L. 262. Sag. G. 129. Lepra Graecorum, V. 320.

Varietates funt,

Lepra Graecorum, S. sp. 1.

Lepra ichthyosis, S. sp. 2.

Lepra Indica, S. sp. 3.

Lepra Asturiensis, S. sp. 4.

Lepra herpetica, S. sp. 5.

Lepra malum mortuum, S. sp. 6.

G. LXXXIX. FRAMBOESIA.

De Elephantiasi, Lepra, Framboesia, et Trichomate, utpote morbis a meipso nunquam visis, amplius statuere non ausus sum.

Fungi, mori, vel rubi idaei fructus referentes, in variis cutis partibus enati.

Framboefia, S. G. 125. Sag. G. 125.

Varietates funt,

Framboesia Guineensis, S. sp. 1. Edinb. Esfays, Vol. VI. Art. 71.

Framboesia Americana, S. sp. 2.

G. XC. TRICHOMA.

Morbus contagiosus, capilli solito crassiores, in cirrhos et suniculos inextricabiles implicati.

Trichoma, S. G. 311. Sag. G. 137. Plica, L. 313. Plica five Rhopalofis, V. 323.

Species funt,

Trichoma cirrofum, S. sp. 1. Trichoma villosum, S. sp. 2.

G. XCI. ICTERUS.

Flavedo cutis et oculorum; faeces albidae; urina obscure rubra, immissa colore luteo tingens.

Icterus, L. 224. V. 306. Boerb. 918. Junck. 90. Aurigo, S. G. 306. Sag. G. 132. Cachexia icterica, Hoffm. III. 301.

Species idiopathicae funt,

ne epigastrica acuto, post pastum aucto, et cum dejectione concretionum biliosa-

Aurigo calculofa, S. sp. 9.

2. Icterus (spasmodicus) fine dolore, post morbos spasmodicos et pathemate mentis.

Aurigo hysterica, S. sp. 13.

Species quaedam, quae a SAUVAGESTO sub titulo

Auriginis a venenis, recensentur.

3. Icterus (hepaticus) fine dolore, post morbos hepatis.

Aurigo hepatica, S. sp 11.

Aurigo ab obstructione, S. sp. 6.

Aurigo purulenta, S. sp. 7.

4. Icterus (gravidarum) sub graviditate oriens, et post partum abiens. Van Swiet. ad Boerh. Aph. 950.

Aurigo plethorica, S. sp. 5.

5. Icterus (infantum) in infantibus haud diu post natales oriens.

Aurigo neophytorum, S. sp. 12.

Icteri sequentes, siquidem recte icteri dicantur*, symptomatici sunt,

Aurigo febrilis, S. sp. 1.

Flavedo cutis oriri potest, vel a bile non, ut solet, excreta, sed in vasa sanguisera excepta, et inde subter cuticulam

Aurigo febricofa, S. sp. 8.

Aurigo accidentalis, S. sp. 2.

Aurigo typhodes, S. sp. 10.

Aurigo rachialgica, S. sp. 14.

Aurigo a venenis, S. sp. 4.

Aurigo Indica, S. sp. 3. sive quarundam gentium color naturalis, nequaquam pro morbo haberi potest.

cuticulam effusa; vel a sero sanguinis saepe slavescente, subter cuticulam, ut in ecchymosi, effuso. In quibusdam casibus, an slavedo cutis ab una vel altera illarum causarum oriatur, apud medicos non semper constat; sed tantum ex prima icterum genuinum, et ab altera morbum diversum, quique, quantum sieri possir, distingui debet, oriri censemus.

CL. IV. LOCALES*.

Partis, non totius corporis, affectio.

Vitia + S. Cl. I. L. Cl. XI. V. Cl. X. Sag. Cl.

Plagae, Sag. Cl. II. S. Cl. I. O. VII.

Morbi organici Auctorum.

* Fortassis aliquando ambiguum esse potest, ur frum ad universales, vel ad locales, morbi quidam referri debent; de plerisque vero, utri classi referendi sint, satis obvium erit; et ex institutione hujua. Localium classis, quamplurimos morbos rectius et sacilius, quam in aliorum nosologorum systematibus, disponi posse contendimus.

† Vitia hic dixi, utpote sub hac classe Localium comprehensa; morbos vero multo plures comprehendit hic classis, ita ut vox vitia pro hujus synonymo nequaquam haberi potest, et idem de Plagis SAGA-

O. I. DYSÆSTHESIÆ.

Sensus depravati aut deleti, ex organorum externorum vitio *.

Dyfaesthesiae, S. CL. VI. O. I. Sag. Cl. IX. O. I.

Hallucinationes, S. Cl. VIII. O. I. Sag. CL. XIII. O. I.

Privativi, L. CL. VI. O. III.

G. XCII. CALIGO.

Visus imminutus vel prorsus, abolitus ob repagulum opacum, inter objecta et retinam, oculo ipío vel palpebris inhaerens.

Caligo, S. G. 153. V. 288. S. G. 259, Cataracta, L. 109.

* Vereor ne in sequentibus aliquando species recensuerim quae characteri ordinis non prorsus respondeant, quasdam, scilicet, dysaesthesias quae ex organorum externorum vitio non pendeant. Hujusmodi species quidem aliquando recensoi; sed paucae omnino funt, et feci, quia species affines, et hic loci expectandas, separare nolui.

Species funt,

1, Caligo (lentis) ob maculam opacam, pone pupillam.

Cataracta *, S. G. 152. L. 109. V. 239. Sag. G. 26.

Apud Sauvages sum species sunt, verace vel spuriae:

Verae varietates funt.

Cataracta vera, S. sp 1.

Glaucoma Woolhousii.

Cataracta antiglaucoma, S. sp. 2.

Cataracta glaucoma, S. sp. 3.

Glaucoma Maitre Jan et St Ives.

Spuriae varietates funt,

Cataracta membranacea, S. sp. 4. Cataracta secundaria, S. sp. 5.

* Non video quod, cum Sauvagesto, Cataracla, pro diverso a Caligine genere haberi possit; et judicent periti, annon ideo recte Caliginis characterem mutaverim, et cataraclam pro ejus specie posuerim.

CULLENI. gri

2. Caligo (corneae) ob corneam opacam.

Achlys, V. 242.

Variat pro varietate morbi opacitatem faci-

Caligo a nephelio, S. sp. s.

Caligo a leucomate, S. sp. so.

Caligo ceratocele, S. sp. 10.

Caligo a staphylomate, S. sp. 11.

Caligo a pterygio, S. sp. 12.

Caligo hyposphagma, S. sp. 13.

3. Caligo (pupillae) ob obstructam pupil-

Co a forexuare, S. (p. S.

Variat pro varietate causae.

Caligo ab ectali, S. sp. 18.

Amaurosis a synchysi, S. sp. 6.

Amaurosis a myosi, S. sp. 7.

Caligo a synizesi, S. sp. 19.

Synizesis, V. 240.

4. Caligo (humorum) ob vitium vel defec-

Glaucoma, V. 241.

Variat pro diverso humoris statu.

Caligo hypoaema, S. sp. 15.
Caligo lactea, S. sp. 16.
Caligo a rhytidosi, S. sp. 17.
Ambylopia hydrophthalmica, S. sp. 7.

5. Caligo (palpebrarum) ob vitium palpebris inhaerens.

Variat pro varietate vitii palpebrarum.

Caligo a fymblepharofi, S. sp. 1.

Caligo ab ancyloblepharo, S. sp. 2.

Caligo a blepharoptofi, S. sp. 3.

Caligo a pacheablepharofi, S. sp. 4.

Caligo a lupia, S. sp. 7.

Caligo a farcomate, S. sp. 8.

Caligo a cancro, S. sp. 9.

G. XCIII. AMAUROSIS.

Visus imminutus vel prorsus abolitus, fine vitio oculi evidente; plerumque cum pupilla dilatata et immobili.

CULLENI. 313

Amaurosis, S. G. 155. L. 110. V. 238. Sag. G. 261.

Mydriasis, V. 237. Amblyopia, L. 108. V. 236.

Species funt,

1. Amaurosis (compressionis) post causas et cum signis congestionis in cerebro.

Variat pro varietate causae remotae.

Amaurosis pituitosa, S. sp. 2.

Amaurosis scrophulosa, S. sp. 3.

Amaurosis plethorica, S. sp. 4.

Amaurosis intermittens, S. sp. 13.

Amaurosis exanthematica, S. sp. 11.

Amaurosis venerea, S. sp. 10.

Amaurosis traumatica, S. sp. 10.

2. Amaurosis (atonica) post causas et cum signis debilitatis.

Ambiyopia, S. G. 151. 4

Amaurosis congenita, S. sp. s.

Amaurosis exhaustorum, S. sp. 16.

Amaurosis rachialgica, S. sp. 14.

Amaurosis arthritica, S. sp. 17.

Amblyopia absoluta, S. sp. 6.

R r small mor person entit

que hojus gaperis nomen muen e necellatium duci-

3. Amaurosis (spasmodica) post causas et cum signis spasmi.

Amaurofis a spasmo, S. sp. 8. Amaurofis hysterica, S. sp. 15.

4. Amaurosis (venenata) a veneno ingesto vel applicato.

Amaurosis foricariorum, S. sp. 12.

G. XCIV. DYSOPIA*.

Visus depravatus, ita ut non nisi certa luce, vel ad certam distantiam, vel in certa positura, objecta clare videantur.

Amblyopia, S. G. 154. Sag. G. 258.

* Verbum Ambhopia, quo pro hujus generis nomine utitur Sauvagesius, alio sensu intelligunt tum veteres, tum Linnaeus et Vogelius; ideoque hujus generis nomen mutare necessarium duxi.

CULLENI. 315

Species funt,

I. Dysopia (tenebrarum) in qua non nisi in magna luce objecta videntur.

Amblyopia crepuscularis, S. sp. 1.

2. Dysopia (luminis) in qua non nisi in obscura luce objecta videntur.

Amblyopia meridiana, S. sp. 2.

3. Dysopia (dissitorum) in qua longe distantia non videntur.

Amblyopia distitorum, S. sp. 3. Myopia, L. 309. Myopiasis, V. 515.

4. Dysopia (proximorum) in qua proxima non videntur.

Amblyopia proximorum, S. sp. 4.
Presbytia, L. 308.

5. Dysopia (lateralis) in qua non nisi oblique posita videntur.

Amblyopia luscorum, S. sp. 5:

G. XCV. PSEUDOBLEPSIS.

Visus depravatus, ita ut quae non existant homo se videre imaginatur, vel quae existunt aliter videt ac revera se habeant.

Suffusio, S. G. 217. Sag. G. 329. Phantasma, L. 73. V. 289.

Species funt,

non existunt conspici videntur.

Variat pro varietate phantasmatis.

- a. Suffusio myodes, S. sp. 1.
- b. Suffusio reticularis, S. sp. 20
- c. Suffusio scintillans, S. sp. 3. Marmaryge, V. 290.

- d. Suffusio coloris, S. sp. 4. Haemalopia, V. 289.
- 2. Pseudoblepsis (mutans) in qua objecta revera existentia aliquomodo mutata apparent.

Variat pro varia objectorum mutatione.

- a. Suffusio metamorphosis, S. sp. 5.
- b. Suffutio nutans, S. sp. 7.
- c. Suffusio dimidians objecta, S. sp. 6.
- d. Suffusio multiplicans.
  Diplopia, S. G. 218. Sag. G. 330.
  Dysopia, V. 291.

Diplopia iterum variat pro varietate causae remotae.

- a. Diplopia pyrectica, S. Varietas 1:
- b. Diplopia a spasmo, S. Var. 2.
- g. Diplopia a paralysi, S. Var. 3.
- d. Diplopia ab ancyloblepharo, S. Var. 4.
- c. Diplopia a cararrho, S. Var. 5.
- 2. Diplopia a debilitate, S. Var. 6.

gr8 GENERA MORBORUM

- e. Diplopia a contusione, S. Var. 8.
- th. Diplopia a terrore, S. Var. 9.
- i. Diplopia a temulentia, S. Var. 10.
- k. Diplopia remotorum, S. Var. 7.

G. XCVI. DYSECOEA.

Auditus imminutus vel abolitus.

Dylecoea, S. G. 158. V. 246. Sag. G. 264. Copholis, S. G. 160. L. 112. Sag. G. 266. Surditas, V. 247.

Species funt,

nis fonos ad internam aurem transmittentibus.

Variat pro varietate vitii et partis affectae.

- a. Dysecoea monoton seu malcorum, S. sp. r.
- b. Dyfecoea a meatu obstructo, S. sp. 2. Cophosis a meatu, S. sp. 1.

- c. Dylecoea a myringae atonia, S. sp. 30 Cophosis a tympano, S. sp. 4.
- d. Dysecoea a myringae duritie, S. sp. 4.
- e. Dysecoea a myringa perforata, S. sp. 5.
- f. Dysecoea a tympani fistula, S. tp. 6.
- g. Dyfecoea a hydrotympano, S. sp. 7.
- h. Dyfecoea a tuba obstructa, S. sp. 8. Copholis a tuba, S. sp. 3.
- 7. Dyfecoea fyphilitica. Copholis syphilitica, S. sp. 5.

Cophosis congenita, S. sp. 8.

2. Dysecoca (atonica) fine organorum fonos transmittentium vitio evidente.

the off of good plant of the start

Variat pro varietate causae.

- a. Cophosis critica, S. sp. 2. Dyfecoea febrilis.
- b. Cophosis a comate, S. sp. 7.
- c. Copholis ferofa, S. fp. 6.
- Cophosis a steatomate, S. sp. o.

G. XCVII. PARACUSIS.

Auditus depravatus.

Paracusis, S. G. 159. Sag. G. 265. Syrigmus, S. G. 219. Sag. G. 231.

Species funt,

1. Paracufis (imperfecta) in qua soni al externis venientes percipiuntur, non autem accurate vel cum solitis conditionibus.

Variat,

a. Cum auditu gravi.

Paraculis barycoea, S. sp. 1.

b. Cum auditu nimis fenfibili.

Paracusis oxycoea, S. sp. 2.

c. Cum fono unico externo a causis internis duplicato.

Paracufis duplicata, S. fp. 3.

CULLENI. 321

d. Soni quos homo audire velit, nifi fono alio vehementi fimul excitato non audiuntur.

Paracusis Willisiana, S. sp. 4.

2. Paracusis (imaginaria) in qua soni extrinsecus non existentes ab internis causis excitantur.

Syrigmus, S. G. 219. Sag. G. 231.

Syringmos, L. 72.

Susurus, V. 292.

Variat pro varietate soni percepti.

- a. Syrigmus sibilus, S. sp. 4.
- b. Syrigmus fufurrus, S. fp. 5.
- c. Syrigmus bombus, S. sp. 11.

Variat etiam pro varietate causae remotos.

- d. Syrigmus a debilitate, S. sp. r.
- e. Syrigmus criticus, S. sp 2.
- g. Syrigmus vertiginofus, S. fp. 10.

h. Syrigmus cephalalgicus, S. sp. 6.

i. Syrigmus a ventriculo, S. fp. 7.

k. Syrigmus catarrhalis, S. sp. 8.

1. Syrigmus ab oxycoea, S. sp. 9.

G. XCVIII. ANOSMIA.

Olfactus imminutus vel abolitus.

Anosmia, S. G. 156. L. 113. V. 248. Sag. 262.

Species funt,

2. Anosmia (organica) ob vitium in membrana nares internas investiente.

Variat pro varietate vitii.

Anosmia catarrhalis, S. sp. 1.

Anosmia a siccitate, S. sp. 6.

Anosmia a polypo, S. sp. 3.

Anosmia ab ozaena, S. sp. 2.

Anosmia syphilitica, S. sp. 4.

Anosmia verminosa, S. sp. 5.

narium evidente.

Anofmia paralytica, S. sp. 7.

G. XCIX. AGHEUSTIA.

Gustus imminutus vel abolitus.

Agheustia, S. G. 157. Sag. G. 263.
Agheustia, L. 114.
Apogeusis, V. 449.

Species funt,

1. Agheustia (organica) ob vitium in membrana linguae, a nervis sapida arcens.

Agheustia febrilis, S. sp. 1.

2. Agheustia (atonica) sine vitio linguae e-

Agheustia paralytica, S. sp. 2.2.

324 GENERA MORBORUM G. C. ANÆSTHESIA.

Tactus imminutus vel abolitus, S. G. 161. L. 118. Sag. G. 267.

Anaesthefia, S. G. 161. L. 118. Sag. G. 267. Anodynia, V. 274.

Sequentes species a Sauvagesto recensentur, et, cum de iis mihi non satis liqueat, nihil mutare volui.

Anaesthesia a spina bisida, S. sp. 1. Anaesthesia plethorica, S. sp. 2. Anaesthesia nascentium, S. sp. 3. Anaesthesia melancholica, S. sp. 4: I limite & G. 227, E. 79, Leg. O. 529.

O. II. DYSOREXIÆ*.

Appetitus erroneus vel deficiens.

Sect. I. APPETITUS ERRONEI.

Morofitates, S. G. VIII. O. II. Sag. Cl. XIII. O. II. Pathetici, L. Cl. V. O. II.

Hyperaestheses, V. Cl. VII.

G. CI. BULIMIA.

Appetitus esculentorum majori copia quam quae digeri possit.

* Morositates Sauvagesti minus recte ad Vesaniarum classem referri, supra dixi, et nunc ad
locales detuli. Recte, ni sallor, cum dysorexiae
fere omnes manisetto partis singularis, potius quam
totius corporis, assectiones sint. Nostalgia sola,
si quidem revera morbus sit, minime pro locali haberi potest; sed morbum incertum a caeteris dysorexiis separare non bene potui.

Bulimia, S. G. 223. L. 79. Sag. G. 335. Bulimus, V. 296. Addephagia, V. 297. Cynorexia, V. 298.

Species idiopathicae funt,

triculi, cibi majorem solita copiam ap-

Bulimia esurigo, S. sp. 4: Addephagia, V. 297.

2. Bulimia (syncopalis) cibum frequenter appetens, ob sensum famis syncopen minitantis.

Bulimia cardialgica, S. sp. 2. Bulimus, V. 296.

3. Bulimia (emetica) cibum magna copia appetens, et mox per vomitum rejiciens.

Bulimia canina, S. sp. r. Cynorexia, V. 298.

CULLENI. 327

Species symptomaticae sunt,

Bulimia verminosa, S. sp. 3.

Bulimia addephagia, S. sp. 5.

Bulimia convulsorum, S. sp. 6.

Bulimia ab acidis S. sp. 7.

G. CII. POLYDIPSIA.

Appetitus majoris solita copiae potulentorum.

Polydipfia, S. G. 224. L. 80. V. 275. Sag. G. 336.

Polydipfia fere semper symptomatica est, et variat tantum pro varietate morborum quos comitatur; hinc

Polydipsia febrilis, S. Var. a.

Polydipsia hydropica, S. Var. b.

Polydipsia fluxuum, S. Var. c.

Polydipsia a venenis, S. Var. d.

G. CIII. PICA.

Balimia convalintum, S. In. 61

Defiderium non esculenti ingerendi.

Pica, S. G. 222. Sag. G. 334.

Citta, L. 78.

Allotriophagia, V. 299.

Malacia, V. 300.

Cum de speciebus picae mihi non satis liqueat, sequentes ex Sauvages10 recenseo.

Pica infantilis, S. sp. 1.

Pica chierofiantium, S. sp. 2.

Pica malacia, S. sp. 3.

Pica abscorbusicorum, S. sp. 4.

Pica voluntaria, S. sp. 5.

G. CIV. SATYRIASIS.

In maribus effraenis veneris cupiditas.

et variat tantem pro varietate morbé.

Satyriasis, S. G. 228. L. 81. Sag. G. 340. Satyriasim pro specie maniae habet Vogelius.

Species funt,

Satyriasis (juvenilis) cum veneris cupiditate praeter modum vehementi, corpore simul parum perturbato.

Satyriasis neogamorum, S. sp. 5.

2. Satyriasis (furens) cum veneris cupiditate effraeni, corpore simul multum perturbato.

Satyriafis acuta, S. sp. 1. Aretaei Cappad. Acut. Lib. II. cap. 12.

Satyriasis chronica, S. sp. 2. ad priapismum pertinet; et Satyriasis venerea, S. sp. 3. necnon satyriasis hydrophobica, S. sp. 4. manisesto symptomatica est.

G. CV. NYMPHOMANIA.

In foeminis effraene veneris desiderium.

Nymphomania, S. G. 229. 229. Sag. G. 341. Satyriafis, L. 81.

Furorem uterinum pro specie maniae habet Vo-

Nymphomaniae species unica est, et gradu tantum varians, hinc

Nymphomania falacitas, S. sp. 1. Nymphomania furibunda, S. sp. 2. Nymphomania fervor uteri, S. sp. 3. Nymphomania pruriginosa, S. sp. 4.

G. CVI. NOSTALGIA.

In absentibus a patria, vehemens eandem revisendi desiderium.

Nostalgiam pro specie melancholiae habet Voge-Lius.

Species funt,

1. Nostalgia (simplex) fine alio morbo.

Nostalgia simplex, S. sp. 1.

2. Nostalgia (complicata) aliis morbis comi-

Nostalgia complicata, S. sp. 2.

Sect. II. APPETITUS DEFICIENTES.

Anepithymiae, S. Cl. VI. O. II. Sag. IX. O. II. Privativi, L. Cl. VI. O. III. Adynamiae, V. Cl. VI.

G. CVII. ANOREXIA.

Appetitus esculentorum deficiens.

Anorexia, S. G. 162. L. 116. V. 279. Sag. G. 268.

Omnis anorexia mihi symptomatica esse videtur, et variat tantum pro varietate morbi quem comitatur. Species quidem omnes, quotquot a Sauvages i o suerant recensitae, ad genus dyspepsiae supra retuli; sed fortassis utile hic erit easdem seorsum, et rectius ordinatas, iterum recensere.

Species funt,

1. Anorexia (humoralis) ab humore ventriculum gravante.

Anorexia pituitofa, S. sp. 2. Anorexia biliofa, S. sp. 6. Anorexa a saburra, S. sp. 9.

2. Anorexia (atonica) ob tonum fibrarum ventriculi amissum.

Anorexia paralytica, S. fp. 1.

Anorexia exhaustorum, S. sp. 8.

Anorexia melancholica, S. sp. 5.

Anorexia cachectarum, S. sp. 7.

Anorexia arthritica, S. sp. 12.

Anorexia febrilis, S. sp. 4.

Incertae naturae funt,

Anorexia plethorica, S. sp. 3.

Anorexia mirabilis, S. sp. 10.

Anorexia neophytorum, S. sp. 11.

Anorexia Stewartiana, S. sp. 13.

G. CVIII. ADIPSIA.

Appetitus potulentorum suppressio, sive sitis feriatio.

Adipfia, S. G. 163. L. 117. V. 281. Sag. G. 269.

Adipfiam fine alio morbo, qualis est

Adipsia primaria, S. sp. 1.

pro morbo habere nollem; omnemque adipfiam pro sympathica, sive symptomate
morbi cujusdam, sensorium commune
afficientis, habeo; ideoque non ad locales referendi.

G. CIX. ANAPHRODISIA.

Libidinis defectus, vel veneris impotentia.

Anaphrodifia, S. G. 164. Sag. G. 270. Atechnia, L. 119. Agenelia, V. 283.

Species verae funt,

Anaphrodisia paralytica, S. sp. 1. Anaphrodisia gonorrhoica, S. sp. 2.

Species spuriae, sive veneris rite exercendae impedimenta, sunt,

Anaphrodisia a mariscis, S. sp. 4.

Anaphrodisia ab urethrae vitio, S. sp. 5.*.

Pro fictia et falsa habenda est

Anaphrodisia magica, S. sp. 3.

" Ad dyspermatismi genus pertinet.

O. III. DYSCINESIÆ.

Motus impediti vel depravati ex organorum vitio.

Dyscinesiae, S. CL. VI. O. III. Sag. CL. IX. O. III.

G. CX. APHONIA.

Vocis plena suppressio, citra coma aut syncopen.

Aphonia, S. G. 166. L. 115. V. 253. Sag. G. 272.

Species funt,

1. Aphonia (gutturalis) a tumefactis faucibus et glottide.

Aphonia catarrhalis, S. sp. 4. Anginosa Mor-

2. Aphonia (trachealis) a compressa tra-

Aphonia aneurismatica, S. sp. 5. Aphonia pulmonica, S. sp. 9.

3. Aphonia (atonica) a nervis laryngis refectis.

Aphonia traumatica, S. sp. 6.

Sequentes symptomaticae esse videntur,

Aphonia melancholica, S. sp. 1. Aphonia paralytica, S. sp. 8. Aphonia temulentorum, S. sp. 3. Aphonia hysterica, S. sp. 7. Aphonia ab antipathia, S. sp. 2.

G. CXI. MUTITAS.

Verba articulandi impotentia.

Mutitas, S. G. 165. V. 257. Sag. G. 271.

Species funt,

1. Mutitas (organica) ex lingua ablata vel vitiata.

Mutitas elinguium, S. sp. 4. Mutitas a siccitate, S. sp. 5.

2. Mutitas (atonica) ex nervis linguae lac-

Mutitas traumatica, S. Tp. 2.

3. Mutitas (surdorum) ex surditate congenita, vel puerilibus annis aborta.

Mutitas furdorum, S. fp. 8.

Sequentes symptomaticae sunt,

Mutitas a glossocele, S. sp. 1. Mutitas a narcoticis, S. sp. 3. Mutitas spasmodica, S. sp. 6. Mutitas proaeretica, S. sp. 7.

Uu

G. CXII. PARAPHONIA.

Vocis sonus depravatus.

Paraphonia, S. G. 168.
Cacophonia, Sag. G. 274.
Raucedo, L. 146.
Raucitas, V. 252.
Afaphia, V. 250.
Clangor, V. 251.
Leptophonia, V. 254.
Oxyphonia, V. 255.
Rhenophonia, V. 256.

Species funt,

Dertatis tempus, vox ab acutiori et suavi in graviorem et ingratam mutatur.

Paraphonia puberum, S. fp. z.

2. Paraphonia (rauca) in qua, ob ficcitatem vel tumorem faucium flaccidum, vox fit rauca et scabra. Paraphonia catarrhalis, S. sp. 3.

Raucedo, L. 146.

Raucitas, V. 250.

3. Paraphonia (resonans) in qua, ob obstructas nares, vox sit rauca, cum sonitu per nares sibilante.

Paraphonia nasalis, S. sp. 2.

Paraphonia a polypo, S. sp. 8.

Rhenophonia, V. 256.

4. Paraphonia (palatina) in qua, ob deficientem vel divisam uvulam, plerumque cum labio leporino, vox sit rauca, obscura, et ingrata.

Paraphonia gutturalis, S. sp. 5. Alaphia, V. 250.

5. Paraphonia (clangens) in qua vox in acutam, clangentem, et exilem mutatur:

Paraphonia ulcerofa, S. sp. 4. Paraphonia sibilans, S. sp. 7.

Clangor, V. 251. Leptophonia, V. 254. Oxyphonia, V. 255.

6. Paraphonia (comatosa) in qua, ob laxatum velum palati et glottidem, sonus inter inspirandum editur.

Paraphonia stertens, S. sp. 6.

G. CXIII. PSELLISMUS.

Verba articulandi vitium.

Piellismus, S. G. 167. L. 138. Sag. G. 273.
Piellotis, V. 259.
Traulotis, V. 258.
Ischnophonia, V. 260.
Battarismus, V. 261.

Species funt,

1. Psellismus (haesitans) in quo sermonis verba, praesertim prima, non facile pro-

feruntur, et non nisi prima syllaba saepius repetita.

Psellismus ischnophonia, S. sp. 1.
Ischnophonia, V. 201.
Battarismus, V. 261.

2. Psellismus (ringens) in quo sonus literae R semper aspiratur, et quasi geminatur.

Psellismus rottacismus, S. sp. 22 Traulotis sive blaesitas, V. 258.

3. Psellismus (lallans) in quo sonus literae L sit liquidior, vel loco literae R pronunciatur.

Psellismus lamdacismus, S. sp. 3.

4. Psellismus (emoliens) in quo literae durae in molliores mutantur, et litera S multum usurpatur.

Psellismus traulotes, S. sp. 4.

5. Psellismus (balbutiens) in quo, ob linguam magnam vel tumesactam, literaclabiales magis audiuntur, et saepe locoaliarum proferuntur.

Psellismus balbuties, S. sp. 5.

Psellismus a ranula, S. sp. 11.

6. Psellismus (acheilos) in quo literae labiales vix vel non omnino pronunciari possunt.

Phellismus mogilalia, S. sp. 6.

7. Psellismus (lagostomatum) in quo, ob divisum palatum, literae gutturales minus recte pronunciantur.

Phillippe bendances, S. fp. g.

Psellismus lagostomatum, S. sp. 10.
Psellismus cotacismus, S. sp. 8.

CULLENI. 343

G. CXIV. STRABISMUS.

Oculorum axes optici non convergentes.

Strabismus, S. G. 116. L. 304. V. 514. Sag. G.

Species sunt,

prava oculo tantum uno utendi.

Strabismus vulgaris, S. sp. 2.

2. Strabismus (commodus) ab unius oculi prae altero, debilitate vel mobilitate majori, adeo ut uterque oculus non commode adhibeatur.

Strabismus Bussonii, S. sp. 3.
Strabismus spasmodicus, S. sp. 4.
Strabismus paralyticus, S. sp. 4.
Strabismus catarrhalis, S. sp. 6.

3. Strabismus (necessarius) ob mutatum situm vel figuram partium oculi.

Strabismus a luscitate, S. sp. 1.
Strabismus caligantium, S. sp. 11.
Strabismus a crystallino, S. sp. 12.
Strabismus myopum, S. sp. 9.

De Strabismo aequinoctiali mihi non liquet.

Minus recte, ut mihi videtur, ad Strabifmum referuntur sequentes.

Strabismus symptomaticus, S. sp. 7. Strabismus lagophthalmos, S. sp. 8.

G. CXV. CONTRACTURA.

Artus unius vel plurium contractio diuturna, rigida.

Contractura, S. G. 119. L. 299. Sag. G. 225.
Obstipitas, S. G. 11.
Caput obstipum, V. 513.
Digitium, V. 221.

CULLENI.

Species funt,

- 1. Contratura (primaria) a musculis contractis, rigidis.
- a. A musculis ab inflammatione rigidis.

Contractura dolorifica, S. sp. 2. Contractura arthritica, S. sp. 7. Contractura catarrhalis, S. sp. 8. Obstipitas catarrhalis, S. sp. 3.

b. A musculis a spasmo rigidis.

Contractura spasmodica, S. sp. 11.
Obstipitas spasmodica, S. sp. 6.
Obstipitas renuens, S. sp. 1.
Obstipitas lateralis, S. sp. 5.
Contractura hypochondriaca, S. sp. 1.

e. A musculis, ob antagonistas paralyticos, contractis.

Contractura paralytica, S. sp. 4. Contractura rachialgica, S. sp. 5. Contractura Bohemica, S. sp. 6. Obstipitas annuens, S. sp. 2.

g46 GENERA MORBORUM

d. A musculis ab acrimonia irritante con-

Contractura fcorbutica, S. fp. 3.

2. Contractura (articularis) ob artus ri-

Contractura anchylolis, S. sp. 9. Contractura syphilitica, S. sp. 10. Obstipitas gibbosa, S. sp. 4.

O. IV. APOCENOSES.

Fluxus five fanguis, aut humores alii, folito uberius profluens, fine pyrexia impetuve fluidorum aucto.

Apocenoses, V. Cl II. O. II. Fluxus, S. Cl. IX. Sag. Cl. V. Morbi evacuatorii, L. Cl. IX.

G. CXVI PROFUSIO.

Fluxus fanguinis,

Profusio, L. 239. Haemorrhagia, V. 81. Boerb. 218.

Ex sanguisluxibus, a SAUVAGESIO recensitis, sequentes, ad hunc locum pertinere, videntur.

Haemorrhagia passiva, S. sp. 11

Haematuria traumatica, S. sp. 12.
Haematuria traumatica, S. sp. 14.
Haematuria traumatica, S. sp. 14.
Haematuria violenta, S. sp. 2.
Haemorrhagia ab hirudine, S. sp. 7.
Haemoptysis a hirudine, S. sp. 13.
Haematemesis ab hirudine, S. sp. 4.

G. CXVII. EPHIDROSIS*.

Sudoris praeter naturam evacuatio.

Ephidrofis, S. G. 258. Sag. G. 194. Sudor, L. 208.
Hydropedesis, V. 121.

Species idiopathica unica est,

Ephidrosis spontanea, S. sp. 1.

Ephidrosin minus recte ad morbos locales relatam esse agnosco; cum autem huic morbo nullum in systemate nostro locum idoneum invenerim, ne prorsus omitteretur, hic cum aliis quodammodo assinibus morbis evacuatoriis recensui. Ephidroses symptomaticae variant, pro varietate morbi quem comitantur, et simul pro varietate sudoris eliciti, et quodammodo pro varietate partis maxime sudantis. Hinc

Ephidrosis febrilis, S. sp. 3.

Ephidrosis febricosa, S. sp. 7.

Ephidrosis hectica, S. sp. 5.

Ephidrosis exanthematum, S. sp. 6.

Ephidrosis syncoptica, S. sp. 4.

Ephidrosis feorbutica, S. sp. 2.

Ephidrosis a saburra, S. sp. 18.

Ephidrosis lactea, S. sp. q.
Ephidrosis mellea, S. sp. 10.
Ephidrosis vinosa, S. sp. 11.
Ephidrosis viridis, S. sp. 12.
Ephidrosis nigra, S. sp. 13.
Ephidrosis lutea, S. sp. 14.
Ephidrosis urinosa, S. sp. 15.
Ephidrosis cruenta, S. sp. 16.
Ephidrosis coerulaea, S. sp. 16.
Ephidrosis acida, S. sp. 19.
Ephidrosis acida, S. sp. 19.

Ephidrolis lateralis, S. Sp. 8,

G. CXVIII. EPIPHORA.

Fluxus humoris lachrymalis.

Epiphora, S. G. 259. L. 172. V. 99. Sag. G.

Ex speciebus a Sauvagesto recensitis, nulla pro idiopathica haberi potest, nisi

Epiphora frigida, S. sp. 8.

Caeterae omnes symptomaticae sunt,

Epiphora a pathemate, S. sp. z. Epiphora ophthalmica, S. sp. 3. Epiphora calida, S. sp. 9. Epiphora ex variolis, S. sp. 4. Epiphora arthritica, S. sp. 12. Epiphora cruenta, S. sp. 12.

Epiphora ex rhyade, S. sp. 2. Epiphora ex aegilope, S. sp. 5. Epiphora ab ectropio, S. sp. 6. Epiphora ab anchylope, S. sp. 7.

Epiphora lactea, S. sp. 13.

G. CXIX. PTYALISMUS.

Fluxus falivae.

Ptyalifmus, S. G. 261. L. 176. V. 103. Sag. G.

Si quis ptyalismus idiopathicus sit, pro eo habere vellem.

Ptyalismum a laxitate, S. sp. 4.

Sequentes omnes symptomaticae sunt,

Ptyalismus nauseosus, S. sp. 1.

Ptyalismus hypochondriacus, S. sp. 8.

Ptyalismus gravidarum, S. sp. 14.

Ptyalismus a pyrosi, S. sp. 2.

Ptyalismus Lapponicus, S. sp. 3.

Ptyalismus febrilis, S. sp. 18.

Ptyalismus variolosus, S. sp. 6.

Ptyalismus arthriticus, S. sp. 9.

Ptyalismus phthisicus, S. sp. 10.

Ptyalismus scorbuticus, S. sp. 7.

Ptyalismus catarrhalis, S. sp. 15.
Ptyalismus aphthosus, S. sp. 13.

Ptyalismus a carie, S. sp. 16.

Ptyalismus purulentus, S. sp. 12.

Ptyalismus a calculo, S. sp. 17.

Ptyalismus syphiliticus, S. sp. 19:

Ptyalismus viridis, S. sp. 11.

Ptyalismus urinosus, S. sp. 20.

Ptyalismus mercurialis, S. sp. 5.

G. CXX. ENURESIS.

Urinae e vefica fluxus involuntarius non dolens.

Enurefis, S. G. 264. L. 195. V. 113. Sag. G.

Species funt,

1. Enuresis (atonica) post morbos sphinctes rem vesicae laedentes.

Enuresis herniosorum, S. sp. 3. Enuresis puerperarum, S. sp. 5. Enuresis calculosa, S. sp. 7. Enuresis a fistula, S. sp. 8.

2. Enurefis (irritata) a compressione vel irritatione vesicae.

Enuresis gravidarum, S. sp. 4. Enuresis catamenialis, S. sp. 6. Enuresis a sparganosi, S. sp. 9.

Symptomatica eft,

Enuresis paralytica, S. sp. 2.

Pro morbo non haberi potest

Enuresis infantum, S. sp. 1.

G. CXXI. GONORRHOEA.

Humoris ex urethra, in maribus, cum vel absque libidine, praeter naturam fluxus.

Gonorrhoea, S. G. 268. L. 200. V. 118. Sag. G. 204.

Species funt,

f. Gonorthoea (pura) in, qua praegresso concubitu impuro nullo, humor puriformis, fine dysuria vel libidine, ex urethra subinde sluit.

Gonorrhoea pura, S. sp. 1.
Gonorrhoea benigna Auctorum.

2. Gonorrhoea (impura) in qua, post concubitum impurum, humor puriformis cum dysuria ex urerhra stuit.

Gonorrhoea fyphilitica, S. fp. 4. Gonorrhoea maligna Auctorum.

Hujus sequela est,

Gonorrhoea (mucosa) in qua, post gonorrhoeam impuram, humor mucosus, cum minima vel nulla dysuria, ex urethra subinde fluit.

Anglis, a GLEET.

3. Gonorrhoea (laxorum) in qua, humor plerumque pellucidus, fine penis erectione, fed cum libidine, in vigilante, ex urethra subinde fluit.

Gonorrhoea libidinosa, S. sp. 2.

4. Gonorrhoea (dormientium) in qua liquor seminalis cum crectione et libidine, in dormientibus, ex somnio libidinoso, ejicitur.

Gonorrhoea oneirogonos, S. sp. 3.

Species spuriae, utpote in quibus ex urethra fluxus non fit.

Gonorrhoea spuria, S. sp. 5. Aftruc, lib. 3. cap. 3. § 2. Gonorrhoea balani, S. sp. 6.

O. V. EPISCHESES.

Excernendorum suppressiones.

Epischeses, V. CL. III.
Suppressorii, L. CL. VIII. O. II.
Suppressiones, Sag. CL. VI.

G. CXXII. OBSTIPATIO.

Dejectio faecum nulla vel solito rarior.

Obstipatio, L. 166. V. 128. Sag. G. 221.

Species funt,

- 1. Obstipatio (debilium) in hominibus laxis, debilibus, et plerumque dyspepticis.
- brae rigidae saepe hypochondriacis.
- 3. Obstipatio (obstructorum) cum symptomatis Colicae Imae, 2dae, 4tae, vel 7mae supra dictae.

G. CXXIII. ISCHURIA.

Urinae suppressio absoluta.

Ischuria, S. G. 293. L. 167. V. 129. Sag. G. 212. Home's Clinical experiments, sect. XV.

Species funt,

morbo, cum dolore vel molesto gravitatis sensu in regione renum, et sine hypogastrii tumore, vel ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hinc *

* Doctissimi Cussoni Collectanea egregia de ischuria, licet ad leges nosologiae methodicae minus consecta, non prorsus omittenda putavi.

- a. Neprisica, a renum inflammatione, S. fp. 1.
- b. Neophrolithica, a renum calculo, S. fp. 2.
- c. Nephroplethorica, a plethora, S. Ip. 3.
- d. Lunatica, periodica, S. sp. 4.
- e. Nephrospastica, spatmodica, S. sp. 5.
- L. Nephrelmineica, verminofa, S. sp. 6.
- g. Nephrothromboides, a fanguine congrumato, S. sp. 7.
- h. Nephropvica, a renum purulentia, S. fp. 8.
- i. Nephrophlegmatica, pituitof a, sea mucosa, S. sp.
- Nephroplegica, paralytodaea, S. Sp. 10.
- 1. Suppleta, ab alia evacuatione suppleta, S. sp.
- morbo, cum doloris vel molestiae sensu in quadam urereris parre, et sine hypogastrii tumore, vel ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hino

- a. Ureteritica, inflammatoria, S. fp. 1.20
- b. Ureterolithica, calculofa, S. sp. 13.
- c. Ureterothromboides, a sanguinis grumo, S. sp.

- d. Ureterophlegmatica, a pituita, S. sp. 15.
- e. Ureteropyica, purulenta, S. sp. 16.
- f. Ureterostomatica, ab orificii ureterum inferios ris claufura, S. sp. 17.
- gastrii, dolore ad cervicem vesicae, et frequenti ad mingendum stimulo.

Variat pro varietate causae; hinc

- a. Cyflitica, a veficae i flammatione, S. sp. 18.
- b. Cyftolithica, a vesicae calculo, S. sp. 19.
- c. Cyflospastica, a sphincteris vesicae spasmo, S. sp.
- d. Cyflophlegica, a vesicae paralysi, S. sp. 21.
- e. Polyurica, a vesica distenta lotio diutius cohibita, S. 1p. 22.
- f. Cyflopyica, purulenta, S. sp. 23.
- g. Cyflothromboides, a sanguinis grumo, S. so.
- h. Cyflophlegmatica, a muco, S. sp. 25.
- i. Ectopocyflica, a vesicae ectopia, S. sp. 26.
- k. CyfloproEica, ab intestino recto scybalis, calculo, slatibus, inflammatione, abscessu, haemorhoidibus, turgente, S. sp 27.

- 1. H. ferocvfica, ab utero, S. sp. 28.
- m. Atretarum, a mendruis in vagina retentis, S. sp. 29.
- n. Parodoxa, S. sp. 30.
- 4. Ischuria (urethralis) cum tumore hypogastrii, frequenti ad mingendum stimulo, et dolore in aliqua parte urethrae.

Variat pro varietate causae; hinc

- a. Perinaealis, a perinaei tumore, S. sp. 31.
- b. Urethrolithica, a calculo urethrae impacto, S. sp. 32.
- c. Urethrophlegmatica, a muco urethram infar-
- d. Urethrothromboides, a fanguinis grumo urethram opplente, S. sp. 34.
- e. Urethropyica, a pure urethram obstruente, S. sp. 36.
- f. Uretbrohymenodes, a membrana in urethram impacta, S. sp. 36.
- g. Uretbrelmintica verminosa, S. sp. 37.
- h. Urethritica, ab urethrae inflammatione, S. sp. 38.
- i. Carunculosa, a morbis ut vocant urethrae, S.

CULLENI. 361

- k. Hydrocelodes, ab urethrae ruptura in scrotum hiante, S. sp. 40.
- 1. Croptopyica, a penis intra corpus retractione, S. sp. 41.
- m. Peridesmica, a vinculo strictiori peni injecto, S. sp. 42.
- n. Phimofica, a phimoli, S. sp. 42.
- o. Aspadialis, ab urerbrae clausura, S. sp. 44.

G. CXXIV. DYSURIA.

Dolorifica et quodammodo impedita urinae emissio.

Dyfuria, S. G. 265. L. 57. V. 164. Sag. G. 213. Stranguria Austorum.

Species funt,

fine morbo vesicae evidente.

Dysuria a cantharidibus ingestis vel applicatis.

Dysuria arsura, S. sp. 7. Dysuria neonympharum, S. sp. 14.

2. Dysuria (spasmodica) a spasmo ex aliis partibus cum vesica communicato.

Dysuria hysterica, S. sp. 1.

Dysuria rachialgica, S. sp. 11.

Dysuria diabetica, S. sp. 17.

Dysuria nephralgica, S. sp. 3.

3. Dysuria (compressionis) a vicinis partibus vesicam prementibus.

Dysuria gravidarum, S. sp. 13. Dysuria a cystocele, S. sp. 8. Dysuria ab hysteroloxia, S. sp. 10. Dysuria atretarum, S. sp. 16.

4. Dyfuria (phlogistica) a vicinis partibus inflammatis.

Dysuria ab hysteritide, S. sp. 9. Dysuria haemorrhoidalis, S. sp. 6. Dysuria venerea, S. sp. 4. Dysuria a caruncula, S. sp. 5. 5. Dysuria (irritata) cum signis calculi vesicalis.

Dyfuria calculofa, S. fp, 12.

6. Dyfuria (mucosa) cum excretione muci copiosa.

Glus, L. 200.

Pyuria mucofa, S. sp. 6.

Pyuria viscida, S. sp. 5.

Rarus vesicae morbus, Hoffm. T. IV. Consult. Med. Centur. II. cas. XCIII.

Catarrhus velicae Lieutaud. Syn. p. 272.

Pyuria arthritica, S. sp. 9.

De dysuria ab insectis, S. sp. 15. mihi non satis liquet.

G. CXXV. DYSPERMATISMUS.

Seminis in actu venereo tarda, impedita, et ad generationem insufficiens emissio.

Dyspermatismus, S. G. 260. Sterilitas, L. 171. Sag. G. 21 Jag. Agenesia, V. 283.

364 GENERA MORBORUM Species funt,

- v. Dyspermatismus (urethralis) a morbis urethrae, S. sp. 1.
- 2. Dyspermatismus (nodosus) a nodis corporum cavernosorum, S. sp. 2.
- 3. Dyspermatismus (praeputialis) ab angustiori praeputii orificio, S. sp. 3.
- 4. Dyspermatismus (mucosus) a muco urethram infarciente, S. sp. 4.
- 3. Dyspermatismus (hypertonicus) a validiori penis erectione, S. sp. 5.
- 6. Dyspermatismus (epilepticus) ab epilepfia spasmodica in coitu adveniente, S. sp. 6.
- 7. Dyspermatismus (apractodes) a genitalium ignavia, S. sp. 7.

8. Dyspermatismus (refluus) in qua nulla seminis in coitu emissio, ob resluxum ejusdem ex urethra in vesicam, S. sp. 9.

De dyspermatismo seroso, S. sp. 8. mihi non satis constat.

G. CXXVI. AMENORRHOEA.

Menses tempore quo fluere solent, vel solito parciores, vel non omnino fluentes, citra graviditatem.

Amenorrhoea, V. 130. Dysmenorrhoea, L. 168. Sag. G. 218.

Species sunt,

1. Amenorrhoea (emansionis) in puberibus quibus post fluxus tempus solitum, menses, non jam prodierint, et cum simula variae affectiones morbidae adsint.

- 2. Amenorrhoea (suppressionis) in adultis, quibus menses, quae jam fluere solebant, suppressae sunt.
- 3. Amenorrhoea (difficilis) in qua menses parcius et cum dolore fluunt.

Menorrhagia difficilis, S. sp. 1.

Red mame, & G. & V. etc. der. O. B.

O. VI. TUMORES.

Partis magnitudo aucta fine phlogofi.

Tumores protuberantes, L. CL. X. O. V.

G. CXXVII. ANEURISMA.

Tumor mollis, pulsans, supra arteriam.

Aneurisma, S. G. 32. L. 282. V. 408. Sag. G. 35.

G. CXXVIII. VARIX.

Tumor mollis, non pulsans, supra venam.

Varix, S. G. 33. L. 282. V. 407. Sag. G. 36.

G. CXXIX. ECCHYMOMA.

Tumor diffusus, parum eminens, livescens.

Ecchymoma, S. G. 6. V. 451. Sag. G. 5. Sugillatio, L. 230.

G. CXXX. SCHIRRUS.

Partis, plerumque glandulae, tumor durus, non dolens, aegre suppurans.

Schirrus, S. G. 14. L. 283. V. 374. Sag. G. 19. Boerb. 392.

G. CXXXI. CANCER.

Tumor schirrodeus dolens, in ulcus mali moris abiens.

Cancer, S. G. 20. V. 375. Boerb. 492. Sag. G. 25.

G. CXXXII. BUBO.

Glandulae conglobatae tumor suppurans

Bubo, L. 271.

Bubo, S. G. 16. V. 368. Sag. G. 21.

Parotis, S. G. 17. V. 370. Sag. G. 22.

G. CXXXIII. SARCOMA.

Extuberatio mollis, non dolens.

Sarcoma, S. G. 23. L. 294. V. 376. Sag. G. 28.

Polipus, V. 377. Porrus, V. 427.

G. CXXXIV. VERRUCA.

Extuberatio durior, scabra.

Verruca, S. G. 25. L. 277. V. 426. Sag. G. 30.

G. CXXXV. CLAVUS.

Cuticulae crassites dura, lamellata.

Clavus, L. 278. V. 428. Callus five Tylloma, V. 429.

G. CXXXVI. LUPIA.

Extuberatio fubter cutem mobilis, mollis, non dolens.

Aaa

Lupia, S. G. 37. Sag. G. 40. Atheroma, L. 285. Encystis, 420.

G. CXXXVII. GANGLION.

Extuberatio durior, mobilis, tendini infidens.

Ganglion, L. 287. V. 379.

G. CXXXVIII. HYDATIS.

Veficula cuticularis humore aqueo plena.

Hydatis, S. G. 34. Sag. G. 38. Phlyctaena, L. 273. V. 442.

G. CXXXIX. HYDARTHRUS.

Articulorum, genu potissimum, tumor, parum primo eminens, cuti concolor, dolentissimus, et mobilitatem imminuens.

Hydarthrus, S. G. 38.
Anglis, a WHITE SWELLING.

G. CXL. EXOSTOSIS.

Tumor durus offi infidens.

Exostosis, S. G. 29. L. 290. V. 417. Sag. G. Hyperostosis, V. 418.

O. VII. ECTOPIÆ*.

Pars ex sua sede dimota tumorem faciens.

Ectopiae, S. Cl. I. O. VI. Sag. Cl. I. O. VI.

G. CXLI. HERNIA.

Partis mollis ectopia, cute et aliis integu mentis adhuc tecta.

Hernia, L. 291. Gaub. Pathol.

G. CXLII. PROLAPSUS.

Partis mollis ectopia nuda.

Prolapsus, L. 292.
Prolapsus et procidentia, Gaub. Pathol.

* Ectopiarum genera et species, quan'um ad pathologiam pertinent, opera solertissimi Cussont, enumerata in primo hujus synopsis tomo, pag. 15. et seq. inveniri, et summo cum sructu perlegi posfunt.

G. CXLIII. LUXATIO.

Os ex sua in juncturis sede dimotum.

Luxatio, Gaub. 226. V. 472. Exarthrema, S. 60. Sag. G. 67. Diastafis, S. 61. Sag. G. 68. Luxatura, L. 237.

O. VIII. DIALYSES.

Solutio continui visu tactuve manifesta.

Plagae, S. Cl. I. O. VII. Sag. Cl. II.

Vitia dialytica et folutiones continui, L. Cl. XI.

O. II.

Exulcerationes, L. Cl. XI. O. III.

Diffolutiones, V. Cl. X. O. VI.

G. CXLIV. VULNUS.

Soluta unio recens, cruenta, partis mollis, a corpore duro moto.

Vulnus, S. G. 63. L. 240. V. 465. Sag. G. 78.

Boerb. 145.

Punctura, S. G. 64. L. 243. Sag. G. 79.

Laceratura, L. 242.

Amputatura, S. G. 70. L. 243. Sag. G. 86.

G. CXLV. ULCUS.

Partis mollis solutio purulenta vel ichorosa-

Ulcus, S. G. 71. L. 249. Sag. G. 89.

Exulceratio, S. G. 72. Sag. G. 90.

Sinus, S. G. 73. V. 492. Sag. G. 92.

Fillula, S. G. 74. L. 254. V. 491. Sag. G. 98.

Boerb. 413.

Cacoethes, L. 250. V. 485.

Phagedaena, V. 488.

Noma, L. 251. V. 489.

Carcinoma, L. 252. V. 487.

Ozaena, L. 253. V. 500.

Achor, L. 265 V. 494.

Crusta Lactea, V. 494.

Therioma, V. 486.

Sycosis, V. 490.

G. CXLVI. HERPES.

Phlyctaenae vel ulcuscula plurima, gregalia, serpentia, dysepuleta.

Herpes, S. G. 7. L. 268. V. 443. Sag. G. 11.

G. CXLVII. TINEA.

In cute capillata ad radices capillorum, ul cuscula humorem in crustam albam fri-abilem abeuntem, fundentia.

Tinea, L., 263. V. 497. Sag. G. 131.

376 GENERA MORBORUM G. CXLVIII. PSORA.

Pustulae et ulcuscula pruriginosa, contagiosa, manus male habens.

Psora, L. 265. Scabies, S. G. 304. V. 444. Sag. G. 130.

C. CXLIX. FRACTURA.

Offis partes a cohaefione in magna fragmenta vi folutae.

F. actura, S. G. 67. L. 235. V. 468. Sag. 7 - 98. Boerb. 339.

G. CL. CARIES.

Offis exulceratio.

Caries, S. G. 77. L. 255. V. 493. Sag. G. 94.

CULLENI. 377

Morbi ab auctore in systemate omissi. Vide Prolegomena.

Aglactatio, L.

A alaxis, V.

Alopecia.

Anchylops.

Ægilops.

Anchylofis, L.

Anchylofis, V.

Angina, S. et L.

Antipathia.

Briberia.

Cardiogmus:

Cephalaea.

Cephalalgia.

Distortio.

Dysphagia.

Aglutitio.

Acatapolis.

Oefoph gifmus.

Dystocia.

Parturitio et alii gravidarum et parturientium morbi.

Elcofis.

Effera.

Hemicrania.

Leucorrhoea ex vitio locali.

Bbb

Lethiasis in organis uropoeticis et in aliis corporis partibus.

Malis.

Cocyta, L.

Melaena.

Melaficterus.

Melanchlorus, V.

Myocoilites.

Necrofis.

Odaxismus.

Dentitio et alii infantum morbi.

Paralyfis partis fingularis ex vitio musculorum.

Phylocephalus,

Pnigma.

Catarrhus suffocativus, Auct.

Pyuria.

Puoturia.

Sterilitas utriusque sexus.

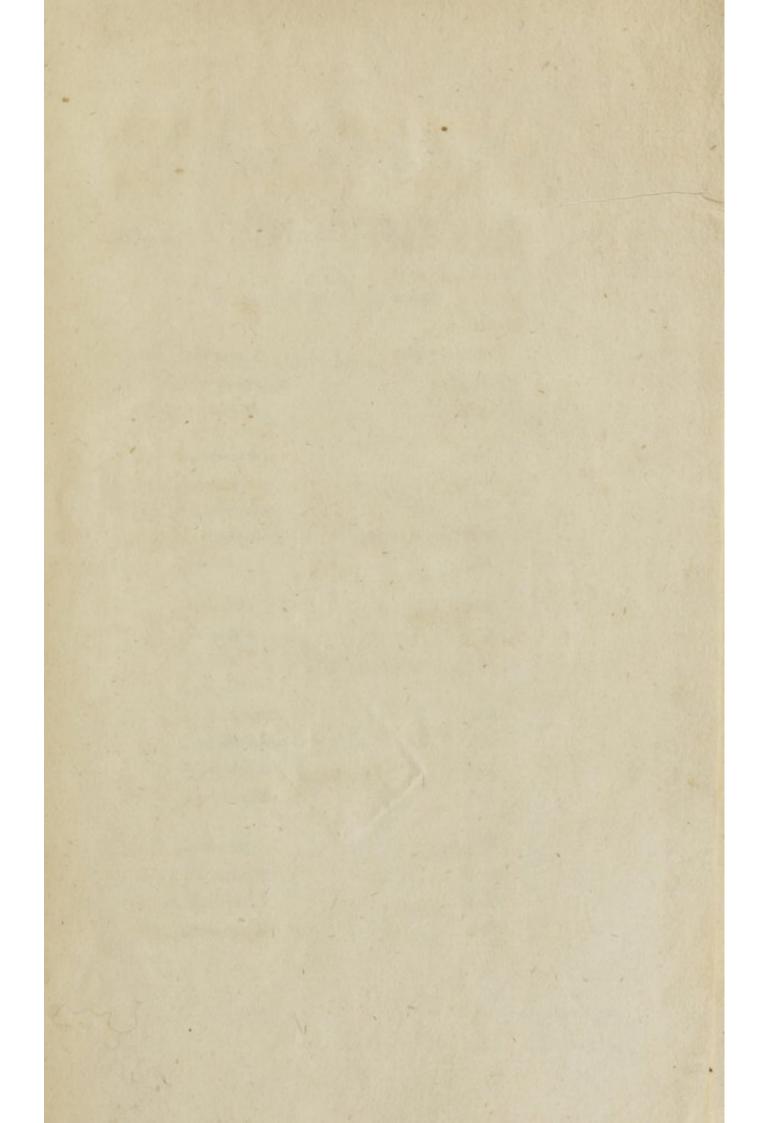
Acyisis, V.

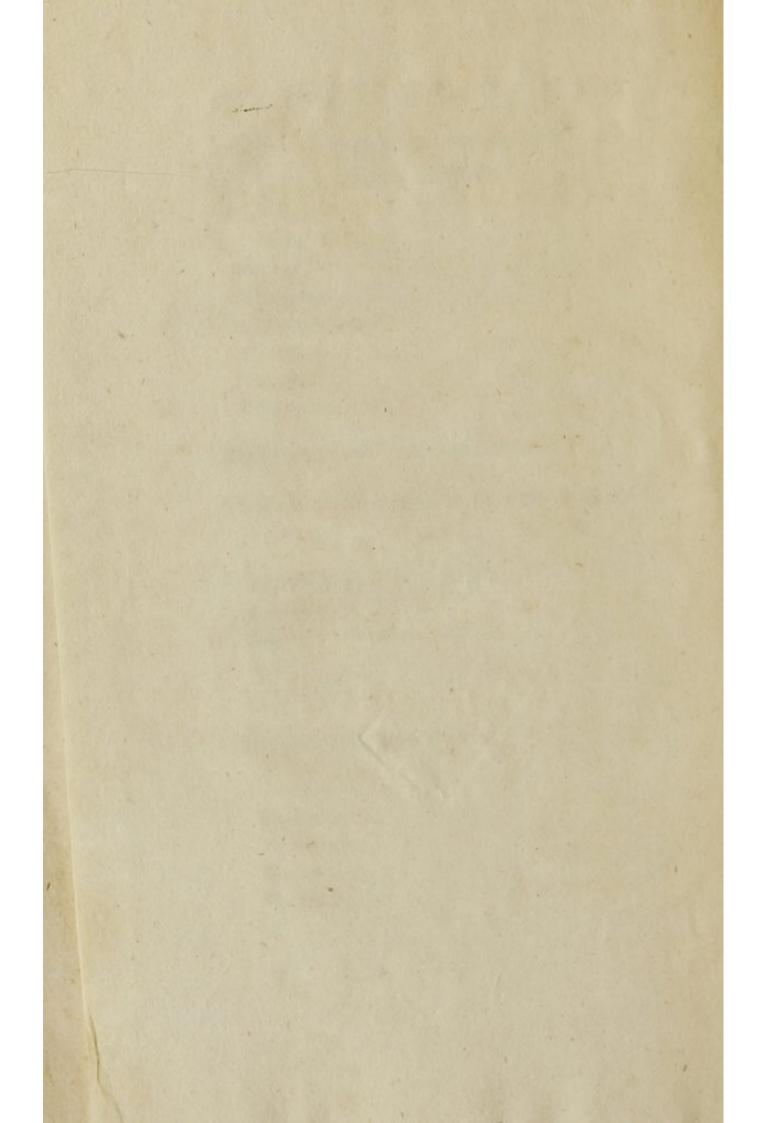
Stymatofis.

Tarantismus.

Venena.

Vermes.

INDEX

CLASSIUM et ORDINUM.

Numeri Paginas indicant.

		-
Adynamiae	205 et	331
Anepithymiae	A September 1	331
Apocenoses		347
Cachexiae		273
Comata		190
Continentes	a military	76
Continuae	committee of	74
Critici		52
Defectivi		205
Deformes		273
Deliria		261
Dialyfes		374
D folutiones		374
Dyfaesthesiae		309
Dyscinesiae	2.1036	335
Dyforexiae		325
		100
Ectopiae		372
Emaciantes		273
Epischeses		356
Evacuatorii		347

Exacerbantes	54
Exanthemata	138
Exanthematicae	139
Exanthematici	139
Exulcerationes	374
of Personal Landaustra	
Febres	52
Fluxus	347
Haemorrhagiae	161
Hydropes	282
Hyperaestheses	
Tryperacuneres	325
Ideales	261
Impetigines	298
Intermittentes	53
Intumescentiae	278
T	10191
Leipopfychiae	205
Locales	308
Macies	273
Marcores	273
Morofitates	325
Motorii	217
200	*00
Neuroses	189
Paranoiae	261
Pathetici	325
Phlegmafiae	90
Phlogistici	91
	1174

CLASSIUM et ORDINUM. 383

Plagae	308	et	374
Privativi	309	et	33I
Profluvia			179
Pyrexiae			51
Remittentes			53
Sanguifluxus			161
Soporofi			190
Spafmi			217
Tumidofi			278
Tumores			367
Vefaniae			260
Vitia			308

ELENCHUS GENERUM.

Numeri Genera denutant.

A	
A BORTIO 39	Annexia 45et 107
Abortus 39	Anofmia 98
Absceffus 7 .	Anthrax 7
Achlys 92	Apepfia 45
Achor 145	Aphonia 110
Addephagia 101	Aphtha 35
Adiplia 108	Aphthofa 35
Agenesia 109 et 125	Apogeufis 99
Ageustia 99	Apoplexia 42
Agheustia 99	Apostema Pag. 94
Allotriophagia 103	Archritis 24
Amaurofis 93	Arthrocace 7
Amblyopia 93 et 94	Arthrodynia Pag. 130
	. 0 0
Amenorrhoea 126	Arthropuolis 25
Amenorrhoea 126	Arthropuolis 25 Afaphia 112
Amenorrhoea 126 Amentia 65 et 67	Arthropuolis 25 Afaphia 112
Amenorrhoea 126 Amentia 65 et 67 Amnesia 65	Arthropuolis 25 Afaphia 112 Afcites 79 Afphyxia 44
Amenorrhoea 126 Amentia 65 et 67 Amnefia 65 Amphemerina 3	Arthropuolis 25 Afaphia 112 Afcites 79 Afphyxia 44
Amenorrhoea 126 Amentia 65 et 67 Amnesia 65 Amphemerina 3 Amputatura 144	Arthropuolis 25 Afaphia 112 Afcites 79 Afphyxia 44 Afthma 55
Amenorrhoea 126 Amentia 65 et 67 Amnesia 65 Amphemerina 3 Amputatura 144 Anacatharsis 40	Arthropuolis 25 Afaphia 112 Afcites 79 Afphyxia 44 Afthma 55 Arecnia 109
Amenorrhoea 126 Amentia 65 et 67 Amnesia 65 Amphemerina 3 Amputatura 144 Anacatharsis 40 Anaesthesia 100	Arthropuolis 25 Afaphia 112 Afcites 79 Afphyxia 44 Afthma 55 Arecnia 109 Atheroma 136
Amenorrhoea 126 Amentia 65 et 67 Amnesia 65 Amphemerina 3 Amputatura 144 Anacatharsis 40 Anaesthesia 100 Anaphrodisia 109	Arthropuolis 25 Afaphia 112 Afcites 79 Afphyxia 44 Afthma 55 Arecnia 109 Atheroma 136 Athymia 66
Amenorrhoea 126 Amentia 65 et 67 Amnesia 65 Amphemerina 3 Amputatura 144 Anacatharsis 40 Anaesthesia 100 Anaphrodisia 109 Anafarca 75	Arthropuolis 25 Afaphia 112 Afcites 79 Afphyxia 44 Afthma 55 Arecnia 109 Atheroma 136 Athymia 66 Atonia 43

ELENCHUS GENERUM. 385

В					
Bacchia	7	Bulimia	101		
Battarifmus	113	Bulimus	IOI		
Bubo	132	Bullofa	34.		
		C			
Cacoethes	145	Cholera	60		
Cacophonia	112	Cholerica	6r		
Caligo	92	Chorea	5E		
Callus	135	Citta	103		
Cancer	131	Clangor	II2		
Capistrum	49	Clavus	135		
Caput oflipum	115	Clunesia	7		
Carcinoma	145	Coeliaca	61		
Cardialgia	45	Colica	59		
Carditis	13	Coma	4=		
Caries	150	Combustura	7		
Carus	42	Contractura	115		
Catalepsis	42	Convulsio	50		
Cataphora	42	Copholis	96		
Cataracta	92	Coryza	40		
Catarrhus	40	Crusta lactea	145		
Catochus	48	Cynanche	10		
Cephalitis	9	Cynorexia	IOL		
Chemofis	8	Cystirrhagia	39		
Chlorofis	47	Cyffitis	20		

386 E L E N C H U S

		D		
Daemonia	66	I	Diurefis	62
Daemonoman	ia 66	D	Ouplicana	Ict 2
Decimana	2	I	Dyfecoea	96
Diabetes	62	I	Dyfenteria	41
Diaphora	45	I	ysmenorrhoea	126
Diaphragmitis	I. II	I	yfopia	94
Diaria	4	I	Dyfpepfia	45
Diarrhoea	. 6r	I	)yfpermatifmus	1000
Diastafis	143	I	Pyfpnoea	56
Digitium	115	I	Dyfuria	124
Diplopia.	95			
	A COUNTY			
F .		E		
Ecchymoma	129		Epiphora	118
Eclampfia	53		Epiplaitis	14
Ecstafis	4.2	E	Epistaxis	36
Elephantia A	rabum 87	I	Episthotonos	48
Elephantiafis	87	I	Erotomania	66
Emphysema	72	I	Errana	2
Empyema	Pag. 115	I	Erratica	2
Encaufis	7	I	Eryfipelacea	26
Encyftis	136	I	Eryfipelas	26 et 7
Enteritis	16	1	Erythema	. 7
Enurefis	120	]	Exarthrema	143
Ephemera	4	I	Exoftofis	140
Ephialtes	68	H	Expectoratio	40
Ephidrofis	117	1	Exulceratio	145
Epilepfia	53			

GENERUM. 387 F Fatuitas Fractura 65 149 Fiftula Framboefia 145 89 Flatulentia Furunculus 45 7 G Ganglion Glus 137 124 Gangraena Pag. 95 Gonnorrhoea IZI Gaffritis Gravido 15 40 Gastrodynia Gutta rosea 45 7 Glaucoma rofacea 92 7 H Haemalopia Hordeolum 95 7 Haematemelis Hydarthrus 39 139 Hydatis Haematuria 138 39 Hydrocele 81 Haemoptoe 37 Haemoptysis Hydrocephalum 76 37 Haemorrhagia 36 et 116 Hydrocephalus 76 Hydrometra Haemorrhois 38 80 Pag. 88 Hydropedesis 117 Hectica Hydrophobia Hemiplegia 64 43 Hydrops Scroti Sr Hemitritaea I Hydrorachitis Hepatirrhoea 61 77 Hydrothorax 78 Hepatitis 17 Hyperoftofis 140 Hernia 141 Hypnobatalis 68 Herpes 146 Hypochondriafis 46 Hieranofos 50 Hypoiarca 82 Hieropyr 7

388 E L	E	NCHU	5
Hysteria Hysteritis	63	Hysterophyse	74
		I	
Iderus	91	Intertrigo	7
Ileus	59	Ifchias	22
Iliaca	Idem	Ischnophonia	113
Incubus	68	Ifchuria	123
Inflammatio	7		430.0
		L	
Laceratura	144	Leucorfhoea	39
Leipothymia	44	Leucorrhois	38 et 61
Lenta	6	Lienteria	61
Lepra	88	Lumbago	22
Graecorum	Idem	Lupia	136
Leptophonia	112	Luxatio	143
Lethargus	42	Luxatura	Idem
Leucophlegmatia	72		
		M	
Malacia	103	Mesenteritis	14
Mania	67	Meteorifmus	73
Maralmus	70	Metritis	21
Marifca	38	Metrorrhagia	39
Marmaryge	95	Miliafia	31
Mastodynia	7	Miliaris	Idem
Mediastini	31	Morbilli	30
Melancholia	66	Morbillofa	Idem
Menorrhagia	39	Morofis	65

GENERUM. 389 Morta Myopia 34 94 Mutitas Myopiasis III Idem Mydriafis Myofitis 93 22 N Naufea Nonana 45 Nephritis Nostalgia 19 66 et 106 Noma Nymphomania 145 105 0 Oblivio Ophthalmites 65 8 Obstipatio Opisthotonos 122 48 Obstipitas Orthopnoca 115 56 Octana Oscheocele 2 81 Odontalgia Oscheophyma 23 Idem Omentitis Otalgia 14 7 Oneirodynia 68 Oxyphonia 112 Ophthalmia 8 Ozaena 145 P Paedarthrocace Paraphrofyse 7 67 Palpitatio Paraplegia 54 43 Panophobia 66 Paraplexia Idem Papula Paronychia 7 7 Paracufis Parotis 27 132 Paralyfis Parulis 43 7 Pemphygus Paraphymolis 7 34 Paraphonia Pericarditis II2 13 Paraphrenisis Peripneumonia II 11 Paraphrenitis Peritonitis Idem 14

390 E L E N C H U S

			14	
Pernio	7		Pneumatofis	72
Pertuffis	57		Pneumonia	11
Pestilentialis	27		Podagra	24
Pestis	Idem		Podagrica	Idem
Petechia	35		Polydipfia	102
Phagedaena	145		Polypus	133
Phantasma	95		Polyfarcia	- 7r
Phymofis	7		Porrus	133
Phlegmatia	75		Prefbytia	94
Phlegmone	7		Proctalgia	7
Phlogofis	Idem		Proctitis	Idem
Phlyclaena	138		Profusio	116
Phrenismus	9		Prolapfus	142
Phrenitis	g et 6		Pfellifmus	113
Phthifis	Pag. 166		Pfellotis	Idem
Physconia	82		Pseudoblepsis	95
Phyfometra	74		Píora	148
Pica	103		Ptyalismus	119
Pituitaria	61		Punctura	144
Pleuritis	11		Purpura	35
Pleurodyne	22		Pustula	7
Plica	90		Pyrofis	58
0 7		_		
		0		
Quartana	2		Quotidiana	3
Quintana	2			
		_		
	-	R	7	
Rachialgia	59		Raphania	52
Rachitis	83		Raucedo	40 et 112

GI	ENE	R U M.	391
D /.			
Raucitas	40 et 112	Rheumatism	ua 22
Rhenophonia	112	Rhopalofia	90
Rheuma	40	Rubeola	30
	5	3	Company Co
Sarcoma	133	Splenitis	18
Satyriafis 1	104 et 105	Steatites	71
Scabies	148	Sterilitas	125
Scarlatina	32	Stomacace	3.9
Scelotyrbe	51	Strabifmus	114
Schirrhus	1/30	Struma	84
Scorbutus	86	Stupiditas	85
Scrophula	84	Sudor	117
Septana	2	Suffusio	95
Sextana	Idem	Sugillatio	129
Sinus	- 145	Surditas	96
Sirialis	9	- Sycofis	145
Soda	45 et 58	Syncope	44
Somnambulifi	nus 68	Synizefis	92
Somnium	Idem	Synocha	4
Sphacelismus	9	Synochus	Idem et 6
Sphacelus	95	Syphilis	85
Spina Bifida	77	Syrigmos	97
Spinola	Idem		
	7	r	
Tabes			40
Tabes	69	Tetanus	48
Termenthus	7	Tetartophya	2
Tertiana	I	Therioma	145

392 E L E N C H U S, &c.

Tinea	147		Tritaeus		T.
Traulotis	113		Tuffis		40
Tremor	195		Tylloma		135
Trichoma	90		Tympanites		73
Trifmus	49		Typhomania		42
Tritaeophya	I de la		Typhus		5
		v			
Vaga	2		Ulcus		89
Varicella	29		Volatica		23
Variola	28		Vomica	Pag.	114
Variolofa	Idem		Vomitus		45
Varix	128		Uredo	est but	33
Varus	7		Urticaria	1	dem
Verruca	134		Urticata	1	dem
Vefania	66		Vulnus		144

FINIS.

Med. Hist. WZ 270 C967s 1783 (1)

